

המשרד
לביטחון הפנים

דו"ח

הוועדה לבדיקת הליך קבלת רישיון לכלי ירייה (רישוי פרטי)

חברי הוועדה:

דני רונן, ניצב (בדימוס) - יו"ר

יעל אידלמן, תנ"צ (בדימוס) - חברה

פרופ' בועז גנור - חבר

תמר שוורץ רוזנבוים - חברה

המשרד לביטחון הפנים

תוכן העניינים

פרק א' - כללי **5**

- 7 1. הקדמה
9 2. רקע

פרק ב' – נתונים **13**

- 15 1. מבוא
16 2. סקירה משווה – מדיניות רישוי כלי ירייה
16 א. זכות בעלות פרטית על כלי ירייה
16 ב. תהליך הרישוי
17 ג. רגולציה והרשות המוסמכת
17 ד. התבחינים לקבלת רישיון כלי ירייה עבור אדם פרטי
18 ה. מבחן מיומנויות והכשרה נדרשת
18 ו. תוקף הרישיון
18 ז. אחסון בטוח
19 3. נתונים
26 4. בחינת התבחינים ותקנות ההכשרה
26 א. יישום מדיניות השר וקביעת תבחינים
27 ב. הוראות בדבר דרישות סף לרישוי כלי ירייה ותבחינים למתן רישיון פרטי
32 ג. הכשרה למתן רישיון לנשק פרטי וחידושו
37 ד. סיכום ותובנות
38 5. קול קורא
38 א. כללי
38 ב. פירוט סוגי הפניות ועיקרי הנאמר בהן
40 ג. סיכום

פרק ג' – ממצאים **41**

- 43 1. מבוא
43 2. הליך הרישוי של הנשק הפרטי
43 א. כללי
43 ב. תרשים תהליך הרישוי לקבלת רישיון לכלי ירייה פרטי
45 ג. תהליך הרישוי
57 ד. סיכום ותובנות

המשרד לביטחון הפנים

- 60 3. אגף רישוי כלי ירייה – מבנה, תחומי אחריות, פעילות וממשקי עבודה
60 א. אגף רישוי כלי ירייה – מבנה וייעוד
66 ב. ממשקי עבודה של האגף עם גורמי חוץ
71 ג. סיכום ותובנות

73

פרק ד' - המלצות

- 75 1. מבוא
76 2. כללי
77 3. המלצות
77 א. הליך הרישוי
85 ב. אגף רישוי כלי ירייה – ארגון, פריסה ופיקוח ובקרה
87 ג. גופים שותפים לתהליך רישוי, פיקוח ובקרה על כלי ירייה
89 4. המלצות כלליות
89 א. הקמת קו אנונימי
89 ב. הוספת אפיונים ממוחשבים
89 ג. מערכת אופיר
90 ד. צוות מחקר באוניברסיטת בר-אילן – 2009
91 ה. רשות אבטחה לאומית
91 ו. הסמכה והכשרה למדריכי ירי
92 ז. טיפוח ארגונים מתנדבים בתחום הירי המעשי והמקצועי
93 ח. תחמושת
94 5. שלבים והמלצות בהליך הרישוי הפרטי

95

נספחים

- 97 נספח א': נהלים
100 נספח ב': קול קורא
102 נספח ג': הצהרת בריאות
103 נספח ד': טופס הריאיון הנוכחי
104 נספח ה': מדיניות רישוי כלי ירייה במדינות המערב – השוואה
115 נספח ו': פגישות וספורים שערכה הוועדה

המשרד לביטחון הפנים

פרק א' - כללי

המשרד לביטחון הפנים

1. הקדמה

- א. ביום ה-20 בספטמבר 2018 מינה השר לביטחון פנים (להלן: השר לבט"פ), חבר הכנסת גלעד ארדן, את ועדת הבדיקה בנושא הליך קבלת רישיון לכלי ירייה פרטי.
- ב. הוועדה מונתה בעקבות ההחלטה שהתקבלה באמצע שנת 2018 - להרחיב את רשימת התבחינים והדרישות - וזאת על רקע גל הפיגועים שהתרחש בישראל בשנים 2015-2017 ע"י מפגעים עצמאיים ('הזאב הבודד'), והעליה גדולה במספרם של פיגועי ירי, דקירה ודריסה.
- ג. הוועדה הוקמה בראשותו של היו"ר, ניצב בדימוס דן רוני, וחברים בה: תת ניצב בדימוס עו"ד יעל אידלמן, פרופ' בועז גנור וד"ר עו"ד גלית שאול. עם מינויה של ד"ר עו"ד גלית שאול לראש המועצה האזורית עמק חפר, החליפה אותה הגב' תמר שוורץ.
- ד. הוועדה החלה את עבודתה בתאריך 15.10.18.
- ה. על פי כתב המינוי על הוועדה לבחון את תמונת המצב השלמה והעדכנית של כל ההיבטים הקשורים להליך קבלת רישיון כלי ירייה, חידושו, התלייתו או שלילתו, וזאת בין היתר באמצעות:
- 1) בחינת כל אחד מהשלבים ממועד הגשת הבקשה ועד למועד הנפקת הרישיון למבקש.
 - 2) בחינת הדרישות המקדימות ממבקש הרישיון והתאמתן לתבחין שמכוחו פנה המבקש.
 - 3) בחינת כלל המידע העומד לפני פקיד הרישוי, ובכלל זה מידע ממשטרת ישראל, ממשרד הבריאות, ממשרד הרווחה או מכל גורם אחר בין היתר בהלימה לתבחין המבוקש.
 - 4) בחינת הליך ביצוע הריאיון האישי על ידי פקיד הרישוי, הכשרתו של הפקיד והכלים הניתנים בידיו לצורך התרשמות ממבקש הרישיון, מהתאמתו ומכשירותו לקבלת רישיון ומהעילות שמכוחן הוא מבקש רישיון.

המשרד לביטחון הפנים

5) בחינת הליך ההכשרה והריענון המבוצע במטווח לרבות התייחסות לתפקידו ולאחריותו של מדריך הירי ולפיקוח ולבקרה המבוצעים על ידי מפקחי האגף במטווחים.

6) בחינת החובות המוטלים על מבקש רישיון או על מחזיק בכלי ירייה לרבות לאחר קבלת הרישיון כגון הדרישה להתקנת כספת ביתית.

7) בחינת ההליך להתליית רישיון כלי ירייה או לשלילתו והצעדים הננקטים בהקשר זה.

ו. יודגש כי בהתאם לכתב המינוי, לא עסקה הוועדה בסוגיית התבחינים, זאת על אף שהושמעו בפני הוועדה עמדות שונות באשר לצורך להרחיב או לצמצם את התבחינים.

ז. כמו כן יודגש כי בהתאם לכתב המינוי, בחנה הוועדה את הליכי רישוי הנשק הפרטי ולא את הליכי רישוי הנשק הארגוני, אך במסגרת עבודת הוועדה עלו סוגיות הקשורות גם לנשק הארגוני. לפיכך וכפי שיפורט בהמלצות הוועדה, סבורים חברי הוועדה כי יש להקים ועדת בדיקה נפרדת שתבחן את ההליכים הקשורים לנשק ארגוני.

ח. לוועדה הוקצו 90 ימים להגשת ממצאיה והמלצותיה, ותקופה זו הוארכה ב- 40 ימים נוספים.

ט. הוועדה קיימה דיונים, פגישות וסיורים (ראה נספח ו'), ובהם נפגשה בין השאר עם הגורמים האלה: הנהלת האגף לרישוי כלי ירייה, פקידי רישוי נשק, מדריכי ומפקחי ירי, מנהלי מטווחים, נציגי משטרת ישראל, צה"ל, המשרד לבט"פ, משרד הבריאות, משרד הרווחה, ביטוח לאומי, מומחים אקדמיים ומקצועיים ונציגי עמותות וארגונים רלוונטיים המייצגים ארגוני נשים, אגודות קליעה ועוד.

י. נוסף על כך על פי בקשת הוועדה הוכנה סקירה משווה, ובה נבחנה מדיניות רישוי כלי ירייה עבור האדם הפרטי במדינות מספר באיחוד האירופאי, בשוויץ, בקנדה, בניו-זילנד ובארה"ב. סקירה זו הוכנה על ידי יחידת מידע וידע במשרד לביטחון הפנים. ממצאיה של סקירה זו יובאו כחלק מדו"ח הוועדה.

יא. הוועדה בחנה את הליכי רישוי הנשק משלבי הבקשה, האישור וההכשרה ועד הריענון, החידוש והתליית רישוי הנשק ושליילתו, ושמה דגש בהליכי הרישוי

המשרד לביטחון הפנים

המבוצעים באגף לרישוי כלי ירייה במשרד לבטי"פ ובממשקים בין האגף לגורמים ביטחוניים, משטרתיים וממשלתיים אחרים.
יב. במסמך זה מובאים ממצאי עבודת הוועדה והמלצותיה.

2. רקע

א. בישראל הזכות לשאת כלי ירייה אינה זכות מוקנית, והליך מתן רישיון הנשק נועד בין היתר לאזן בין זכות זו ובין הדאגה לשלום הציבור.

ב. רישוי כלי ירייה בישראל נכנס לתוקף עם החלת חוק כלי הירייה תש"ט-1949, ולפיו עיסוק בכלי ירייה לרבות ייצור, יבוא, יצוא, רכישה, מכירה, משלוח, אחסון, הובלה, החזקה ונשיאה לא ייעשה אלא על פי רישיון (חוק כלי הירייה החליף את פקודת כלי הירייה המנדטורית - הצ"ח התש"ט, 28,34).

ג. לאחר החלת החוק הוקמה מחלקת רישוי כלי ירייה במשרד הפנים. מנהל לשכת מרשם האוכלוסין הוגדר כאחראי על רישוי כלי הירייה, ופקידי המרשם הנפיקו רישיונות לכלי ירייה על פי הנחיות מנהל מח' רישוי כלי ירייה במשרד הפנים. מדיניות מתן הרישיון הייתה מתירנית, כל אזרח/תושב היה יכול לקבל רישיון לכלי ירייה ללא מגבלת כמות וסוג בתנאי שלא היה למבקש רישום פלילי או מגבלה רפואית.

ד. מאז החלת החוק, נעשו בו תיקונים כאלה ואחרים שעסקו בהיבטים שונים של רישוי כלי ירייה לרבות סייגים.

ה. בשנת 1992 הוקמה הוועדה הבין-משרדית לבירור מדיניות רישוי כלי ירייה בראשותו של רב טפסר שלמה כהן. הוועדה המליצה להמשיך במדיניות מגבילה ומרסנת בהנפקת רישיון לכלי ירייה, אולם המליצה להרחיב את עילות התבחינים בעיקר לגבי בעלי רקע בטחוני. עוד המליצה הוועדה להגביר

המשרד לביטחון הפנים

את הפיקוח והבקרה על תהליך רישוי הנשק ולהקים מנהל לרישוי ולפיקוח על כלי ירייה הכפוף לשר הפנים.

ו. בשנת 1995, לאחר רצח ראש הממשלה יצחק רבין ז"ל, נקטה הממשלה מדיניות של צמצום כלי הירייה הנמצאים בידי האזרחים בין השאר באמצעות קביעת תבחינים שקבעו את העילות שבגינן ניתן לאזרחים להגיש בקשה לרישוי נשק. עד מועד השקת מנגנון התבחינים היו בישראל כ- 380,000 כלי ירייה שהוחזקו ברישיון בידי האזרחים. לאחר החלת מנגנון התבחינים ולאור מדיניות צמצום הרישיונות, ירדה כמות כלי הירייה הללו לכ-122,000 (נכון לדצמבר 2014).

ז. בשנת 1995 הוקם האגף לרישוי כלי ירייה במשרד הפנים. האגף שימש כממונה המקצועי לרישוי כלי הירייה, ומנהלי לשכת רישום האוכלוסין שימשו כמנהלים התפעוליים של התחום. בשנת 2009 הוכפף אגף רישוי כלי הירייה כאגף עצמאי למנהל רשות האוכלוסין במשרד הפנים.

ח. בשנת 1998 מונתה ועדת משנה לנושא נשק צבאי ואזרחי בראשותו של מר דב גזית, לצורך שיפור התיאום בין הגופים והמשרדים השונים בנושא העברת מידע בדבר מסוכנות (ופוטנציאל לאלימות) וגיבוש נוהלי פעולה מתחייבים מקבלת מידע זה. הוועדה המליצה על נוהלי פעולה משותפים בין משרד הפנים למשטרת ישראל, משרד העבודה והרווחה, משרד הבריאות וצה"ל.

ט. בשנת 2001 הוקמה ועדה בין-משרדית לבחינת זכאות למתן כלי ירייה בראשותו של מר ששי קציר, ומטרתה הייתה לבחון את הרחבת רשימת היישובים שתושביהם זכאים לרישיון לכלי ירייה ואת הרחבת הזכאות לקציני מילואים.

המשרד לביטחון הפנים

- י. בשנת 2005 הוקמה 'הוועדה הבין-משרדית לבחינת מערך כלי הירייה לשומרים' בראשותו של ניצב בדימוס דן ברינקר. בין היתר המליצה הוועדה על העברת הטיפול ברישוי כלי הירייה לשומרים בחברות השמירה מאחריותו של משרד הפנים לאחריות המשרד לבט"פ. לצורך יישום המלצות הוועדה הוקם צוות משותף לשני המשרדים, והוא הביא לחתימת מזכר הבנות בנושא בשנת 2011.
- יא. בשנת 2011 עבר האגף לרישוי כלי ירייה ממשרד הפנים למשרד לביטחון הפנים. במסגרת זו צומצמו לשכות הרישוי מ-12 לשכות ל-6, וכך נכון להיום בכל מחוז משטרת קיימת לשכת רישוי אחת למעט מחוז ש"י. תושבי מחוז ש"י מקבלים מענה מלשכת הרישוי בירושלים.
- יב. כחלק ממדיניות צמצום מספר כלי הירייה פורסמו באוגוסט 2011 תבחינים חדשים, הוגבל הרישוי לכלי ירייה אחד בלבד ונאסרה החזקת רובים פרט לציידים וספורטאים.
- יג. בשנת 2012 שונה סיווג התבחינים ונקבע כי בעלי רישיונות שהחזיקו ברישיון יותר מעשר שנים יורשו להמשיך ולהחזיק ברישיון כלי הירייה בתבחין "משמר" גם ללא צורך להוכיח עמידה בעילת התבחין המקורי.
- יד. החל משנת 2013, נכלל ברישיון הפרטי סעיף המחייב התקנת כספת בבית בעל הרישיון לצורך אחסנת כלי הירייה.
- טו. בשנת 2014 פורסם דוח מבקר המדינה (דוח שנתי 64ג) שבדק את נושא "רישוי כלי ירייה והפיקוח על החזקתם". בבדיקה זו נבחנו ההליכים למתן רישיון לאחזקת כלי ירייה ומערכת הפיקוח והאכיפה על קיום תנאי הרישיון והוראות החוק. הדוח מסכם ביקורות שערך המבקר באגף לרישוי ירייה על לשכותיו, במשטרת ישראל – חטיבת האבטחה, ובמשרדי הבריאות והרווחה.
- טז. בינואר 2014 פורסם נוהל לשיתוף פעולה בין אגף רישוי כלי ירייה במשרד לבט"פ לבין משרד הבריאות המפרט את חלוקת הסמכויות והתפקידים ביניהם. בשנה זו גם שונתה מדיניות מתן הרישיון לכלי ירייה ממדיניות

המשרד לביטחון הפנים

מצמצמת למדיניות מאזנת, ונוספו תבחינים שנועדו לסייע לכוחות הביטחון לתת מענה מהיר במידת הצורך לאירועי פח"ע.

יז. בשנת 2017 הוכנה הצעת חוק מטעם הממשלה - תזכיר חוק כלי ירייה, התשע"ח-2017. הצעת החוק החדשה הינה המשך ישיר לחקיקה הקודמת ולתיקונים שהוכנסו במשך השנים בחוק, והיא נועדה לשמש כ"חוק אחיד שמבנהו ותכניו תואמים את המציאות הנוכחית". הצעת החוק כוללת בין השאר התייחסות לעניינים האלה: פעולות הקשורות בכלי ירייה הטעונות רישיון, הסמכת גופי הביטחון כגופי רישוי עצמאיים לעניין כלי ירייה, הגדרת סמכויות הרלוונטיות לעניין כלי ירייה, הליכי רישוי כלי ירייה, תנאי הסף, הכשרה וכשירות של בעלי רישיון כלי ירייה, חובותיהם של בעלי ומחזיקי רישיון כלי ירייה, הסדרת רישוי ושימוש במטווח קליעה, סמכויותיהם וחובותיהם של המפקחים הממונים על יישום החוק ועוד.

יח. בשנת 2018 החליט השר לביטחון פנים, ח"כ גלעד ארדן, על הרחבת התבחינים לרישוי נשק פרטי, ותבחינים אלה פורסמו ב-21.8.18.

במסגרת זו נכללו בין הזכאים להגשת בקשה לרישוי כלי ירייה: לוחמים בעלי הכשרה של רובאי 07 ו-08 ומעלה בצה"ל ובמשטרת ישראל, קצינים מדרגת סגן ונגדים מדרגת רס"ר (ללא תנאי של שירות מילואים פעיל), שוטרים (בשירות פעיל או שפרשו מהשירות), מתנדבים ביחידות משטרת ישראל (בהתאם לנוהלי המשטרה), עובדים במד"א ועובדים ומתנדבים פעילים בעמותות זק"א ואיחוד הצלה. כמו כן נקבעה הוראת מעבר, לפיה מחזיקים ברישיון לכלי ירייה פרטי בתבחינים מסוימים עשר שנים ויותר יוכלו להמשיך ולהחזיק ברישיון גם ללא צורך להוכיח עמידה בעילת התבחין.

יט. באוגוסט 2018 פורסמו תקנות כלי הירייה (הכשרה) התשע"ח-2018, הקובעות בין השאר את תהליך ההכשרה של מבקש ומחדש רישיון כלי ירייה, את משך ההכשרה, את היקף ההכשרה ומקומה, את המיומנויות הנדרשות, את יעדי ההכשרה ועוד.

פרק ב' – נתונים

המשרד לביטחון הפנים

1. מבוא

בפרק זה מצאנו לנכון להציג את הנושאים האלה:

א. סקירה משווה של מדיניות רישוי כלי ירייה פרטיים, שממנה ניתן ללמוד על קווי הדמיון והשוני במדיניות ובהליכי הרישוי הבסיסיים לכלי ירייה במדינות שונות.

ב. סקירה של נתונים מספריים, הנותנת תמונה של אוכלוסיית מחזיקי כלי ירייה פרטיים בהיבטים שונים (בקשות, חלוקה לתבחינים, חתך גילאים וכו'), של שימוש חריג בנשק וגניבות נשק בשנים האחרונות ושל הממצאים העולים מנתונים אלה.

ג. בחינת התבחינים השונים ותקנות ההכשרה מאוגוסט 2018 בהשוואה לתבחינים ותקנות קודמות.

ד. סקירה של הפניות והעמדות שהובאו בפני הוועדה בעקבות פרסום "קול קורא" לציבור.

2. סקירה משווה – מדיניות רישוי כלי ירייה

כללי

- על פי בקשת הוועדה נערכה סקירה משווה על ידי יחידת המידע והידע שבמשרד לביטחון הפנים.
- מהסקירה ניתן ללמוד על קווי הדמיון והשוני במדיניות ובהליכי הרישוי הבסיסיים לכלי ירייה פרטיים במדינות שונות בעולם, ומצאנו לנכון להדגיש את ההיבטים הרלוונטיים לעניינו.
- להלן ממצאי הסקירה:

א. זכות בעלות פרטית על כלי ירייה

- ברוב מדינות אירופה ובמדינות מערביות אחרות לא קיימת זכות לבעלות פרטית על כלי ירייה, שכן החזקת כלי ירייה נחשבת לפריבילגיה הניתנת לאזרח על ידי הממשלה בגין סיבה מוצדקת.
- הדירקטיבה האירופאית מתייחסת לעילה מוצדקת לנשיאת כלי ירייה כגון לצורכי ציד או ספורט או למזכרת. בחלק ממדינות אירופה הגנה עצמית מהווה עילה מוצדקת להחזקת רישיון.
- יוצאת דופן היא ארה"ב, שבה קיימת זכות פרטית לרכישה ולנשיאה של כלי ירייה, זכות זו מעוגנת בתיקון השני לחוקה האמריקאית.
- גם בשוויץ הזכות להחזקת נשק ע"י אדם פרטי מעוגנת בחוק. כך גם באנגליה, רישיון לרובה כדוריות (SHOT GUN) נתפס כזכות חוקית, ולמפקד המשטרה יש צורך בעילה לאי-מתן הרישיון לאדם הפרטי.

ב. תהליך הרישוי

תהליך הרישוי לאדם פרטי דומה בשיטתו במדינות השונות וכולל את השלבים האלה:

- הגשת בקשה

המשרד לביטחון הפנים

- עמידה בעילה מוצדקת לרישיון
- כשירות פיזית ונפשית (הנבדקות בהצהרות, באישורים, בראיונות ובבדיקות רקע)
- הכשרה
- מבחן עיוני ומעשי בשימוש בכלי ירייה ובכללי הבטיחות
- מקום אחסנה בטוח לכלי הירייה.

הרישיון ניתן לתקופה של עד חמש שנים.
שינוי של מצב הכשירות כגון חשש לחיי מחזיק כלי הירייה או פגיעה בביטחון הציבור מהווים עילה לביטול הרישיון.

ג. רגולציה והרשות המוסמכת

ברוב המדינות הרגולציה והסמכות למתן רישיונות כלי ירייה הינם באחריותו של השר האמון על ביטחון הפנים. זאת כאשר הרשות המוסמכת לבדיקת הבקשות למתן אישור לכלי ירייה ולמתן הרישיונות נתונה בדרך כלל בידי המשטרה.

ד. התבחינים לקבלת רישיון כלי ירייה עבור אדם פרטי

- גיל הסף המינימלי משתנה, בדרך כלל 18 ומעלה. קיימים מקרים יוצאים מן הכלל אשר בגינם מפורטים תנאים ותקנות ייחודיות (כגון רישיון לספורט תחרותי עבור צעירים).
- נדרשת עילה - 'סיבה מוצדקת' - ירי תחרותי, ציד, אספנות ובחלק מהמדינות 'הגנה עצמית'.
- חובה לספק מקום אחסון בטוח עבור כלי הירייה (ולאחסן בנפרד את התחמושת).
- כחלק מתהליך בחינת הבקשה לקבלת הרישיון נערכות 'בדיקות רקע': מרשם פלילי, היסטוריית אלימות במשפחה, התמכרויות, שימוש בסמים, צריכת אלכוהול וכשירות פיזית ונפשית להחזיק בכלי ירייה.

ה. מבחן מיומנויות והכשרה נדרשת

- ברוב המדינות שנסקרו קיימת חובה לעבור מבחן תיאורטי ומבחן מיומנות מעשית בשימוש נכון ובטוח בכלי ירייה.
- בחלק מהמדינות תנאי למבחן התיאורטי הינו מעבר הכשרה בכללי שימוש בכלי ירייה וכן בבטיחות השימוש בכלי הירייה.

ו. תוקף הרישיון

דירקטיבה אירופאית - מדי חמש שנים, אך יש מדינות שבהן הרישיון תקף לתקופה קצרה יותר:
גרמניה - מדי שלוש שנים; **ספרד** - החל מגיל שישים, מדי שנתיים. כמו כן החל מגיל שבעים על מבקש הרישיון להגיש אישור כשירות רפואית מדי שנה.

ז. אחסון בטוח

אחסון כלי הירייה במקום בטוח - בחלק מהמדינות נדרשת ארונית נעולה או כספת. בכל מקרה מתחייב אחסון נפרד של כלי הירייה והתחמושת.
בגרמניה ובבריטניה רשאי הגוף האמון על הנפקת רישיונות לכלי ירייה לוודא תקינות אחסון של כלי הירייה במסגרת ביקורי בית (שאינו חלק מתהליך קבלת רישיון, אלא גם כבקרה ופיקוח על סמך מודיעין).
בצרפת נדרשת הוכחת מיגון כלי הירייה כחלק מהליך הנפקת הרישיון.

מהסקירה הנ"ל עולה כי ההליכים במדינת ישראל דומים להליכים המקבילים במדינות שנסקרו בשינויים המחויבים.

3. נתונים

מהנתונים שהתקבלו מאגף רישוי כלי ירייה ומאגף החקירות והמודיעין של משטרת ישראל עולה התמונה הבאה:

א. נכון ליום 31.12.18 מס' הרישיונות לכלי נשק פרטי עומד על 147,814.

ב. אחוז כלי הירייה הפרטיים ביחס לגודל האוכלוסייה ירד עם השנים. אם בשנת 1998 הוא עמד על 4.71%, הרי שבסוף 2018 הוא עומד על 1.66% כמפורט להלן:

כלי ירייה פרטיים ביחס לגודל האוכלוסייה

<u>שנה</u>	<u>מספר כלי ירייה</u>	<u>אוכלוסיית המדינה</u> (במיליונים)	<u>סה"כ</u> (באחוזים)	<u>הערות</u>
1992	243,849	5.123	4.75	7,641 נגנבו 911 אבדו
1996	294,379	5.692	5.17	
1998	281,788	5.971	4.71	
2001	266,643	6.439	4.14	40,000 פגי תוקף
2012	159,438	7.91	2.01	14,000 פגי תוקף
2018	147,814	8.9	1.66	

המשרד לביטחון הפנים

ג. מסטטוס הבקשות לנשק פרטי בין השנים 2016-2018 אנו למדים כי מסך כל הבקשות המוגשות בין 60%-68% מגיעות לכדי מימוש. למשל, בשנת 2016 הוגשו 12,963 בקשות, אך הונפקו רק 7,909 רישיונות.

ד. מאז החלת התבחינים החדשים מיום 21.8.18 ועד 31.12.18 הוגשו 6,822 בקשות לנשק פרטי, אך בפועל הונפקו 2,633 רישיונות, דהיינו 39% בלבד.

סטטוס בקשות לנשק פרטי (בין השנים 2016-2018)

שנה	סה"כ בקשות	סה"כ רישיונות שנופקו	בקשות שנדחו	בקשות שטרם מומשו	בטיפול
2016	12,963	7,909 (61%)	3,867 (30%)	1,187 (10%)	
2017	8,308	5,650 (68%)	2,162 (26%)	496 (6%)	
2018 ינואר-יוני	4,596	2,756 (60%)	1,429 (32%)	411 (9%)	
2018 עד 21.8 31.12	6,822	2,633 (39%)	1,090 (16%)	1,683 (25%)	1,416 (21%)

ה. עיון בטבלה המשווה את סך כל הבקשות לכלי ירייה בתקופות השונות מראה כי בהשוואה בין החודשים ספטמבר-דצמבר 2018 לתקופה מקבילה ב-2017, חלה עלייה משמעותית במספר מבקשי הבקשות בכוחות הביטחון, בשירות במ"י ובעובדים ומתנדבים בגופי הצלה - מ-907 סה"כ ל-3,739. בשאר התבחינים אין שינוי משמעותי.

השוואת סך כל הבקשות לכלי ירייה בתקופות שונות

תבחין	ספט-דצמ 17	אפר-יולי 18	ספט – דצמ 18	הערות
הובלת חומר נפץ	5	5	11	
הכשרה ייחודית	112	125	120	
המלצה פרטנית	34	36	20	
חקלאי מוכר	106	38	52	תבחין שהורחב - כיום ניתן גם לבני משפחה/עובדים
כבאי	10	8	9	
מגורים ביישוב זכאי	1187	1051	1216	
מדביר		1	6	תבחין חדש
מדריך ירי	24	19	20	
מורה דרך	16	6	6	
מזכרת	27	18	31	
ספורטאי	19	39	36	
עובדים ומתנדבים בגופי הצלה	7	10	74	לתבחין זה התווספו מתנדבי זק"א ואיחוד הצלה
עיסוק ביישוב זכאי	238	211	262	
ציד	13	287	17	
צרכים וטרינריים	5	6	4	
ק' ביטחון בגוף מוכר	15	17	13	
שירות בכוחות ביטחון	900	1012	3478	
שירות במשטרת ישראל		1	187	תבחין חדש – בעבר נכללו בתבחין שירות בכוחות הביטחון, לתבחין זה התווספו גם מתנדבי המשטרה

הגידול בתבחינים אלה מסביר גם את העלייה במספר הבקשות בין השנים 2018-2017.

מהאמור לעיל עולה כי הצפי לעלייה מסיבית במספרם של מבקשי רישיונות פרטיים לא התממש, וכי עיקר הפונים משתייכים לאנשי כוחות הביטחון שאליהם כוונה הרחבת התבחינים.

המשרד לביטחון הפנים

ו. עיון בטבלת חתך הגילאים, החל מ-21.8.18 עם כניסת התבחינים החדשים לתוקף, מצביע על כך ש-67% מכלל הבקשות הוגשו על ידי אזרחים בגיל 20-40, ואילו 12.5% הינם בני 50 ומעלה.

חתך גילים לאור התבחינים החדשים החל מיום 21.8.18

<u>גיל</u>	<u>אוגוסט</u>	<u>ספטמבר</u>	<u>אוקטובר</u>	<u>נובמבר</u>	<u>דצמבר</u>	<u>סה"כ</u>
20-30	512	476	577	502	617	2,684
30-40	353	416	459	332	380	1,940
40-50	325	309	299	230	281	1,444
+50	159	188	208	149	164	868
סה"כ	1,349	1,389	1,543	1,213	1,442	6,936

נתון זה עולה בקנה אחד עם העובדה שכ-70% מהבקשות מוגשות בתבחין כוחות ביטחון (לרבות שירות במשטרת ישראל ועובדים ומתנדבים בגופי הצלה).

ז. מטבלת האירועים של שימוש חריג בנשק (התאבדות/רצח) עולה כי בשנת 2018 בוצעו 18 מקרי התאבדות, מתוכם 3 על ידי מחזיקי נשק פרטי והשאר בשימוש בנשק ארגוני על ידי מאבטחים או בני משפחותיהם.

שימוש חריג בנשק – התאבדות/רצח לשנת 2018

<u>סוג האירוע</u>	<u>נשק ארגוני</u>	<u>נשק פרטי</u>	<u>סה"כ</u>
התאבדות	15	3	18
רצח	2	-	2

המשרד לביטחון הפנים

ח. בכל הנוגע לאירועי רצח של נשים על ידי בני זוגן - מתוך 39 מקרים שאירעו בארבע השנים האחרונות 9 בוצעו באמצעות כלי נשק, מתוכם 3 בנשק פרטי.

רצח נשים ע"י בני זוגן אשר בוצע בשימוש בנשק

השנה	מספר הנשים שנרצחו	שימוש בנשק ארגוני	שימוש בנשק פרטי	נשק לא חוקי
2015	11	0	0	1
2016	12	0	2	2
2017	10	0	1	1
2018	6	2	0	0
סה"כ	39	2	3	4

ט. בכל הנוגע לאירועי רצח של נשים ממניעים אחרים אשר בוצעו בשימוש בנשק - מתוך 57 מקרים שאירעו בארבע השנים האחרונות 14 בוצעו באמצעות נשק, מתוכם 1 על ידי נשק ארגוני והשאר בנשק לא חוקי. אף אירוע לא בוצע באמצעות נשק פרטי.

השנה	כלל הנשים שנרצחו	רצח ע"י נשק ארגוני (מאבטח/שוטר/חייל)	רצח ע"י נשק פרטי ברישיון	רצח על ידי נשק לא חוקי
2015	16	*		
2016	15	0	0	3
2017	10	0	0	4
2018	16	1	0	6
סה"כ	57	1	0	13

* המעקב אחר הנתונים החל בשנת 2016

המשרד לביטחון הפנים

י. גניבות כלי נשק –

1) בין השנים 2014-2018 נגנבו 1,192 כלי נשק (פרטי וארגוני), 93% מהתיקים נסגרו מעילות שונות. בולטת במיוחד עילת הסגירה של עבריין לא נודע (עליין) – 86%.

גניבת כלי נשק פרטי וארגוני (חמש שנים)

סה"כ	2018	2017	2016	2015	2014	הסיווג
1,192	195	259	231	237	270	סה"כ תיקים
1,108	154	242	219	230	263	תיקים סגורים
1,023	146	232	198	209	238	עליין
36	30	3	3	0	0	עדיין בחקירה
28	10	9	4	1	4	בפרקליטות/תביעה
2	1	0	0	0	1	עם כתב אישום

2) מטבלת פילוח לפי מקום הגניבה עולה שרוב הגניבות בוצעו מבית דירה (88%).

פילוח לפי מקום הגניבה

	2018	2017	2016	2015	2014	העבירה
1,192	195	259	231	237	270	כללי
31	7	9	6	5	4	גניבה מתוך רכב
34	3	9	9	4	9	גניבה מבתי עסק
1,049	174	228	200	206	241	בית דירה

המשרד לביטחון הפנים

יא. הגם שהנשק הארגוני אינו חלק מבדיקת הוועדה ועל מנת להשלים את התמונה, מצאנו מקום לציין כי נכון להיום ישנם 992 ארגונים פעילים המחייבים רישוי, פיקוח ובקרה צמודה והמחזיקים בכמות נשק גדולה. המובילים בהם - חברות שמירה/אבטחה = 349, יישוב ראוי = 196, מפעלים ראויים = 214.

הליך הרישוי לגבי ארגונים אלה מתבצע על ידי בעלי רישיון מיוחד ולא על ידי האגף לרישוי כלי ירייה.

יב. סיכומו של דבר :

- מכל הנתונים שהוצגו לעיל עולה כי הצפי לעלייה חדה במספר מחזיקי הנשק הפרטי עד מאות אלפים לא התממש.
- נכון להיום מאז הרחבת התבחינים מדובר בעלייה של אלפים בודדים בלבד במספר מבקשי הבקשות לרישוי נשק פרטי, ועיקר הפונים משתייכים לאנשי כוחות הביטחון שאליהם כוונה הרחבת התבחינים.
- בכל הנוגע לשימוש חריג בנשק, התאבדות ורצח נשים ע"י בני זוג, הנתונים מראים כי חלקם של מחזיקי הנשק הפרטי הינו קטן. בשנת 2018 - 3 מתוך 18 מקרי התאבדות נעשו באמצעות נשק פרטי, בין השנים 2014-2018 - 3 מתוך 39 מקרי רצח של נשים על ידי בני זוג בוצעו באמצעות נשק פרטי, ומתוך 57 מקרי רצח של נשים ממניעים אחרים לא בוצע אף רצח באמצעות נשק פרטי.
- בכל הנוגע לגניבות כלי נשק (פרטי וארגוני) שאירעו בחמש השנים האחרונות, 93% מהתיקים נסגרו, רובם בעילה של עבריון לא נודע, ורוב הגניבות בוצעו מבתי דירות.

4. בחינת התבחינים ותקנות ההכשרה מאוגוסט 2018

א. יישום מדיניות השר וקביעת תבחינים

1. לפי חוק כלי ירייה התש"ט-1949 (להלן החוק) החזקת כלי ירייה במדינת ישראל אינה זכות מוקנית לאזרח, אלא מתאפשרת רק לאחר קבלת רישיון מאת הרשות המוסמכת על פי החוק, ובמקרה זה פקיד רישוי על פי המלצת קצין משטרה בכיר.
2. קבלת רישיון לכלי ירייה מותנת בעמידה בדרישות סף וברשימת תבחינים שהינה סגורה וממצה ושנקבעה על ידי השר לביטחון הפנים בתיאום עם גורמי הביטחון. ככלל למעט החריגים המופיעים בסעיף 5 להוראות, יינתן רישיון לכלי ירייה אחד בלבד, אף אם מתקיימים כמה תבחינים המצדיקים קבלת רישיון.
3. מדיניות השר לביטחון הפנים עד לאוגוסט 2018 הייתה כי כלי ירייה יוחזק רק היכן שיש בו צורך ובידי מי שכשיר לכך ועבר את ההכשרה הנדרשת. מדיניות זו תקפה גם כיום בתוספת הדגשה כי מדיניות זו **הינה לצורך חיזוק הביטחון האישי ותחושת הביטחון של אזרחי מדינת ישראל ותושביה.**
4. תוספת זו להוראות בדבר דרישות סף לרישוי כלי ירייה ותבחינים למתן רישיון פרטי גררה בעקבותיה שורה של שינויים הן בדרישות הסף למתן רישיון פרטי, הן ברשימת התבחינים למתן רישיון לכלי ירייה ברישוי פרטי והן בהכשרה הנדרשת לצורך קבלה/חידוש רישיון לנשק.

המשרד לביטחון הפנים

ב. הוראות בדבר דרישות סף לרישוי כלי ירייה ותבחינים למתן רישיון פרטי

בחינה של ההוראות שפורסמו ע"י השר לביטחון הפנים באוגוסט 2018 מצביעה על השינויים הבאים:

1) דרישות סף למתן רישיון פרטי

הדרישה	הערות	השוואה לדרישות הקודמות
1. מי שרשום במשרד הפנים כאזרח או תושב קבע, ובלבד ששהה בישראל באופן רציף במשך שלוש השנים האחרונות לפחות, עובר להגשת בקשה.	הרשות המוסמכת רשאית ליתן רישיון לאזרח/תושב קבע אף אם לא שהה בישראל כאמור, ובלבד ששירת שירות צבאי, שירות לאומי או שירות אזרחי בישראל.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ הרחבה גם לאזרח ולא רק לתושב קבע. ▪ דגש בשהייה רציפה בשלוש השנים האחרונות לפחות - <u>עובר</u> להגשת הבקשה.
2. בעל שליטה בסיסית בשפה העברית, באופן שיאפשר תשאול, הבנת הוראות וניהול רישום כנדרש.	שליטה בשפה העברית ברמה מספקת לפי שיקול דעתו של פקיד הרישוי.	נקבע במפורש כי הגורם המוסמך הינו פקיד הרישוי - קביעה שלא הייתה קודם.
3. גיל מינימלי לקבלת רישיון: <ul style="list-style-type: none"> א. אזרח ישראל או תושב קבע שסיים שירות סדיר כהגדרתו בחוק שירות ביטחון (נוסח משולב), תשמ"ו-1986 – 18 שנים ב. אזרח ישראל או תושב קבע שסיים שירות לאומי או שירות אזרחי בישראל של שנתיים – 21 שנים ג. אזרח ישראל שלא שירת כאמור – 27 שנים ד. תושב קבע שאינו אזרח ישראל שלא שירת כאמור – 45 שנים. 		ההרחבה הינה גם לתושב קבע ולא רק לאזרח, כשהבחנה היחידה היא בין מי ששירת למי שלא שירת.

המשרד לביטחון הפנים

<ul style="list-style-type: none"> ▪ הטלת התחייבות על המבקש לעדכון כל שינוי במצבו הרפואי. ▪ קביעה כי הצהרה והתחייבות יוחתמו בכל חידוש רישיון. 	<p>כמפורט בטופס ייעודי המצוי בלשכות הרישוי ובאתר האינטרנט. הצהרה והתחייבות כאמור ייחתמו בכל חידוש רישיון.</p>	<p>4. הצהרת בריאות החתומה על ידי המבקש ועל ידי רופא, אשר עיין בתיקו הרפואי של מבקש הרישיון, לרבות התחייבות המבקש לעדכון פקיד הרישוי ללא דיחוי במקרה של שינוי במצב הבריאותי שהוצהר.</p>
<p>הפניה להנחיות הרשות המוסמכת ולתקנות כלי ירייה, הפניה שלא הייתה קיימת קודם.</p>	<p>בהתאם להנחיות הרשות המוסמכת ולתקנות כלי הירייה (הכשרה) התשע"ח-2018.</p>	<p>5. עמידה בדרישות ההכשרה הנדרשות.</p>
	<p>על אף האמור בתנאי סף זה, יוכל המבקש כאמור לקבל רישיון, אם הוכיח קיומו של תבחין שאינו למטרות המפורטות בסעיף 9 - 10 לחוק, בהתאמה.</p>	<p>6. המבקש אינו זכאי לקבל הרשאה להחזקה או נשיאה של כלי ירייה מבעל רישיון מיוחד, לפי הוראות סעיף 9 - 10 לחוק (אחת מן המטרות הבאות: הגנת יישובים; הגנת מפעלים; נשיאת כלי ירייה מטעם המדינה; סרטים; הצגות והופעות; שירותי שמירה).</p>

2) עמידה בתבחין לקבלת רישיון פרטי

א. לפי ההוראות החדשות:

1) "לא יינתן רישיון פרטי אלא למי שהוכיח עמידתו בכל דרישות הסף שלעיל ובאחד מן התבחינים המפורטים בטבלה להלן, וחתם על הצהרה בדבר עמידתו בתבחין כאמור לרבות התחייבות לעדכון פקיד הרישוי במקרה של הפסקת העמידה באותו התבחין. הצהרה והתחייבות כאמור ייחתמו בכל חידוש רישיון.

2) לצורך הוכחת תבחין כאמור, יהיה על מבקש הרישיון להמציא מסמכים לפי דרישות הרשות המוסמכת. הרשות המוסמכת תפרסם את המסמכים הדרושים להוכחת העמידה בתבחין שבשלו נדרש הרישיון כמפורט להלן. אם לאחר הצגת המסמכים שנדרשו התעורר ספק בדבר העמידה בתבחין, פקיד הרישוי או ראש האגף, לפי העניין,

המשרד לביטחון הפנים

רשאי לדרוש ממבקש הרישיון מסמכים נוספים הנחוצים לדעתו לצורך בירור העמידה בתבחין. אם שוכנע פקיד הרישוי או ראש האגף, לפי העניין, כי לא ניתן להמציא מסמך מן המסמכים שנדרשו, רשאי הוא לדרוש מסמך אחר במקומו.

(3) חדל בעל הרישיון לעמוד בתנאי התבחין שבשלו ניתן הרישיון, יודיע על כך לפקיד הרישוי ויפקיד את כלי הירייה ואת הרישיון לכלי זה במשטרה ללא דיחוי ולא יאוחר מ-72 שעות.

(4) התברר לפקיד הרישוי שבעל הרישיון חדל לעמוד בתנאי התבחין שבשלו ניתן הרישיון, יבוטל הרישיון, אלא אם כן הוכיח המבקש עמידתו בתבחין אחר.

(5) לא ייעשה שימוש בכלי ירייה אלא בהתאם להגדרת התבחין שבשלו ניתן רישיון. במידה וייעשה שימוש בכלי ירייה בניגוד לאמור, תפעיל הרשות המוסמכת את סמכותה על פי דין.

ב. השוואה לדרישות הקודמות:

(1) בסעיף א.1) הודגש כי רישיון פרטי יינתן למי **שעמד בכל דרישות הסף** המפורטות בהוראות ובאחד מן התבחינים המפורטים בטבלה. הדרישה על עמידה בכל דרישות הסף לא הופיעה בהוראות הקודמות.

(2) בסעיף א.3) הוספה הדרישה כי הפקדת כלי הירייה והרישיון במשטרה ייעשו ללא דיחוי **ולא יאוחר מ-72 שעות**. טווח הזמן של 72 השעות לא היה קיים בהוראות הקודמות.

(3) בסעיף א.5) הוספה הבהרה כי במידה וייעשה שימוש בכלי ירייה שלא בהתאם להגדרת התבחין שבשלו ניתן הרישיון, **תפעיל הרשות המוסמכת את סמכותה על פי דין**. הבהרה זו לא הייתה קיימת בהוראות הקודמות.

3) התבחינים למתן רישיון לכלי ירייה ברישוי פרטי

עיון ברשימת התבחינים ובהגדרת התבחין, המצביע על כך כי עיקר השינויים באו לידי ביטוי בתבחינים של כוחות הביטחון וההצלה למיניהם עפ"י הפירוט הבא:

- א. בכל הנוגע לתבחין של שירות בכוחות הביטחון (תבחין מס' 6) –
 - בוטלה ההבחנה בין שירות פעיל לשירות מילואים.
 - דרגת הסף הועמדה על סגן ומעלה או רס"ר ומעלה ומקביליהם בכוחות הביטחון האחרים.
 - הוספת תבחין של לוחמים רובאי 07 ורובאי 08 בלא קשר לדרגתם.
- ב. הוסף תבחין נפרד של שירות במשטרת ישראל (תבחין מס' 7) –
 - התייחסות לשוטר שמשרת או ששירת שירות קבע במשטרת ישראל במשך שנתיים לפחות, וזאת להבדיל מההגדרה הקודמת שדיברה רק על מי ששירת במ"י ולא על משרת פעיל.
 - הוספת מתנדבים פעילים במ"י כמי שזכאים להחזיק בנשק, תבחין שלא היה קיים קודם.
- ג. בכל הנוגע לכבאי (תבחין מס' 11) –

הועמדה תקופת הוותק בתפקידו על שנתיים לעומת דרישה של שנה עפ"י ההוראות הקודמות.
- ד. עובדים ומתנדבים בגופי הצלה (תבחין מס' 12) –

ההוראות הקודמות התייחסו רק לעובד מד"א קבוע בשירות פעיל. בהוראות החדשות הורחבה הרשימה גם לעובדים או מתנדבים פעילים בעמותות: "זק"א – איתור, חילוץ והצלה", "רגע של אמת זק"א – זיהוי קורבנות אסון" ו"איחוד הצלה ישראל". בכל הגופים האלה נדרש ותק של שנה לפחות בתפקיד עפ"י נהלים שנקבעו לעניין.
- ה. מדריך ירי (תבחין מס' 13) –

הוספה הדרישה למדריך ירי פעיל המשוך למטווח קליעה מורשה, דרישה שלא הייתה קיימת קודם.

(4) המסמכים הדרושים להוכחת העמידה בתבחין

רשימת המסמכים הדרושים להוכחת עמידה בתבחין הורחבה במידה ניכרת כמעט בכל התבחינים. עיון ברשימת המסמכים הנדרשים מראה על כוונה ברורה לקבל תמונת מצב אמיתית נכון לרגע הגשת הבקשה בין היתר באמצעות תצהירים ואישורים משורה של גורמים הרלוונטיים לתבחין.

(5) כללי

נוסף לתבחינים ולדרישות שפורטו לעיל, כוללות ההוראות תבחינים נוספים והוראות מעבר שונות שלא מצאנו לנכון להדגיש במסגרת סקירתנו זו, שכן לטעמנו הם אינם הפרמטרים העיקריים המשפיעים על המדיניות שנקבעה.

ג. הכשרה למתן רישיון לנשק פרטי וחידושו

- 1) דרישות אלה נקבעו בתקנות כלי הירייה (הכשרה), תשע"ח-2018.
- 2) עיון בתקנות מצביע על שינויים מהותיים למבקשי/למחדשי רישיון במשך ההכשרה הנדרשת ובתוכנית ההכשרה. כמו כן הוספה הכשרת ריענון במהלך השנה השנייה לתקופת תוקפו של הרישיון.
- 3) עפ"י התקנות הקודמות שפורסמו בשנת 1992 כללה תוכנית ההכשרה לירי באקדח את הדרישות הבאות:

תוספת ראשונה

(תקנה 4(א))

תוכנית הכשרה לירי באקדח

1. אימון מכין:

- א. נושאים: הכרת הכלי, פירוק והרכבה, טעינה ופריקה, ניקוי, מצבי נשיאה, מצבי ירי, מעצורים ובטיחות.
 - ב. משך האימון - שעה וחצי.
2. ירי באקדח חצי אוטומטי:
- א. תרגילים –
 - (1) ירי איטי: 5 כדורים x 5 תרגילים, בסך הכול 25 כדורים.
 - (2) ירי מהיר: 5 כדורים x 5 תרגילים, בסך הכול 25 כדורים.
 - ב. גודל המטרה – 40 x 60 ס"מ.
 - ג. טווח ירי –
 - (1) ירי איטי - 8 מטרים
 - (2) ירי מהיר - 2 תרגילים ראשונים לטווח 6 מטרים ו-3 תרגילים לטווח 8 מטרים.
 - ד. הישג נדרש - על המתאמן להגיע להישגים כמפורט להלן:
 - (1) ירי איטי לפגיעה במטרה: 3 מתוך 5 כדורים.
 - (2) ירי מהיר לפגיעה במטרה: 2 מתוך 5 כדורים.
- תחמושת - על המתאמן לירות 50 כדורים לפחות.
משך האימון בירי - חצי שעה.
3. ירי באקדח טופי:
- המתאמן יבצע תרגילים כאמור בסעיף 2 בשינויים אלה:
- (1) ירי איטי יבוצע בפעולה יחידה.
 - (2) ירי מהיר יבוצע בפעולה יחידה ובפעולה כפולה.

המשרד לביטחון הפנים

4) עיון בדרישות המפורטות לעיל מראה כי עיקר הדגש בחלק העיוני ובמעשי הושם בהכרת כלי הירייה מבחינת נשיאתו ותפעולו, טווחי הירי שיבוצעו במטווח וההישג הנדרש לצורך מעבר. משך ההכשרה היה שעתיים, מתוכן שעה וחצי אימון מכין בירי.

5) תוכנית ההכשרה הייתה אחידה הן למבקש והן למחדש הרישיון.

6) עפ"י התקנות החדשות שפורסמו ב-2018 כוללת תוכנית ההכשרה לירי באקדח למבקשי רישיון את הדרישות הבאות:

א. הכשרה למי שאינו בעל ידע קודם:

תוספת ראשונה

(תקנה 3(א) ו-1(ז))

חלק א': תוכנית הכשרה לצורך קבלת רישיון או הרשאה לצורך החזקה ונשיאה של כלי ירייה

1. (א) משך ההכשרה למי שאינו בעל ידע והכשרה קודמים בתפעול כלי ירייה מסוג אקדח – 4.5 שעות ברצף. התוכנית כוללת:

(1) עיוני –

(א) חקיקה ונהלים הנוגעים לעניין

(ב) בטיחות כללית

(ג) שימוש בכלי ירייה, הוראות פתיחה באש ותרחישי איום במרחב הציבורי

(ד) אחסנה, אחזקה ונשיאה.

(2) מעשי – אימון ותרגול בלא ביצוע ירי –

(א) הכרה, תיאור ותכונות

(ב) פריקה וטעינה

(ג) פירוק והרכבה

(ד) תפעול כלי הירייה והתגברות על תקלות.

(3) אימון בירי –

(א) ירי של 80 כדורים

(ב) ירי מצבים: ירי בעמידה, ירי בכריעה, ירי מאחורי מחסה והחלפת מחסנית במהלך ביצוע ירי.

(4) מבחני הסמכה –

(א) מבחן עיוני – ציון עובר 70% ומעלה.

(ב) מבחן מעשי – ירי של 20 כדורים – ציון עובר 70% ומעלה.

(ב) מי שלא עמד בדרישות תוכנית ההכשרה כמפורט בפרט זה, רשאי לבצע הכשרה נוספת.

(ג) האישור על מעבר בהצלחה של המבחן העיוני יהיה תקף לתקופה של שלושה חודשים מיום ביצוע הכשרה.

(ד) מי שלא עבר את המבחן העיוני בהצלחה לא יוכל לבצע אימון ירי לרבות מבחן מעשי.

ב. הכשרה למי שהינו בעל ידע קודם:

המשרד לביטחון הפנים

תקנות כלי הירייה (הכשרה), תשע"ח – 2018

נוסח מלא ומעודכן

3. (א) משך ההכשרה למי שהוא בעל ידע והכשרה קודמים ויציג אסמכתה בתפעול כלי ירייה מסוג אקדח – שעתיים ברצף. התוכנית כוללת:

(1) עיוני –

(א) חקיקה ונהלים הנוגעים לעניין

(ב) בטיחות כללית

(ג) שימוש בכלי ירייה, הוראות פתיחה באש ותרחישי איום במרחב הציבורי.

(2) אימון בלא ירי – תפעול כלי ירייה והתגברות על תקלות.

(3) אימון ירי של 20 כדורים, כולל ירי מצבים: ירי בעמידה, ירי בכריעה, ירי מאחורי מחסה והחלפת מחסנית במהלך ביצוע ירי.

(4) מבחני הסמכה –

(א) מבחן עיוני – ציון עובר 70% ומעלה.

(ב) מבחן מעשי – ירי של 10 כדורים – ציון עובר 70% ומעלה.

(ב) לעניין זה –

"אסמכתה" – אחת מאלה, ובתנאי שניתנה על גבי הטופס שמצורף לתוספת זו ומסומן "א":

(1) אישור על מעבר הכשרה של תפעול, הכרה ואימון בכלי ירייה בגוף ביטחון בשלוש השנים שקדמו להגשת הבקשה.

(2) אישור על כך ששימש מדריך ירי בגוף ביטחון או אישור כי הוא בעל רישיון מדריך ירי לפי סעיף 5ד לחוק בשלוש השנים שקדמו להגשת הבקשה.

(3) אישור על מעבר הכשרה במטווח קליעה בעל רישיון לפי סעיף 7 לחוק בשלוש השנים שקדמו להגשת הבקשה.

"גוף ביטחון" – אחד מאלה: צבא ההגנה לישראל, משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר, משמר הכנסת, שירות הביטחון הכללי, המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים והרשות להגנה על עדים.

(ג) מי שלא עבר בהצלחה את תוכנית ההכשרה כאמור בפרט זה, חייב בביצוע הכשרה בהיקף של 4.5 שעות כאמור בפרט 1 או בהיקף שעות נמוך יותר, ובלבד שיעמוד בכל נושאי תוכנית ההכשרה ושיעבור את מבחני ההסמכה בהצלחה.

המשרד לביטחון הפנים

7) מהשוואה בין תקנות ההכשרה משנת 1992 לאלו של 2018 עולה כי:

א. משך ההכשרה כיום למבקשי רישיון:

- משך ההכשרה לצורך הוצאת רישיון לכלי ירייה הוארך משעתיים (שעה וחצי מכין וחצי שעה מעשי) לארבע וחצי שעות ברצף.
- משך ההכשרה לצורך חידוש רישיון או למי שהוא בעל ידע והכשרה קודמים כמפורט בתקנות הוא שעתיים ברצף.

הבחנה כזו בין מי שהינו בעל ידע לבין מי שאינו לא הייתה קיימת בתקנות הקודמות, וההכשרה עמדה על שעתיים סה"כ במקום 4.5 כיום.

ב. בתקנות החדשות קיים פירוט של ההכשרה הנדרשת - העיונית והמעשית – אימון ותרגול בלא ביצוע ירי, אימון בירי ומבחני הסמכה.

בתקנות הקודמות לא היה פירוט כזה.

ג. בחלק העיוני של התקנות החדשות הדגש הוא בחקיקה ובנהלים הנוגעים לעניין בטיחות כללית, שימוש בכלי ירייה, הוראות פתיחה באש ותרחישי איום במרחב הציבורי ואחסנה, החזקה ונשיאה של כלי נשק. בחלק המעשי של התקנות החדשות הדגש הוא בהכרת כלי הנשק פריקה, טעינה, פירוק והרכבה, תפעול כלי הירייה והתגברות על תקלות.

בתקנות הקודמות כל החלק העיוני התרכז רק בהכרת כלי הנשק כפי שהם מפורטים בחלק המעשי בתקנות החדשות.

ד. עפ"י התקנות החדשות מתבצע אימון בירי של 80 כדורים לפחות במצבים שונים - עמידה, כריעה, מאחורי מחסה והחלפת מחסנית במהלך ביצוע ירי - למי שאינו בעל ידע קודם, וירי של 20 כדורים למי שהוא בעל ידע קודם.

עפ"י התקנות הקודמות בוצע אימון ירי ב-50 כדורים לפחות בשתי סיטואציות בלבד – ירי איטי וירי מהיר.

המשרד לביטחון הפנים

ה. ההישג הנדרש :

עפ"י התקנות החדשות :

- מבחן עיוני – ציון עובר של 70% ומעלה.
- מבחן מעשי – ירי של 20 כדורים למי שאינו בעל ידע קודם וירי של 10 כדורים למי שיש לו ידע קודם. ציון עובר - 70% ומעלה.
- מי שלא עובר את המבחן העיוני בהצלחה לא יוכל לבצע אימון ירי לרבות מבחן מעשי.

עפ"י התקנות הקודמות :

- ירי איטי לפגיעה במטרה : 3 מתוך 5 כדורים.
- ירי מהיר לפגיעה במטרה : 2 מתוך 5 כדורים.

ו. הוספה הכשרת ריענון לצורך המשך החזקה ברישיון במהלך השנה השנייה לתקופת תוקפו של הרישיון. הכשרת הריענון כוללת בחלק העיוני הוראות בטיחות בשימוש כלי ירייה, ובחלק המעשי – תפעול כלי ירייה, אימון בירי 40 כדורים הכולל ירי במצבים והחלפת מחסנית במהלך ביצוע הירי.
המבחן המעשי – ירי של 10 כדורים. ציון עובר – 70% ומעלה.

הכשרה כזו לא הייתה קיימת בעבר.

ז. הכשרת ריענון לצורך חידוש כלי ירייה תימשך שעתיים רצופות והיא כוללת :
בחלק העיוני – חקיקה ונהלים, בטיחות כללית, שימוש ותפעול כלי ירייה, התגברות על תקלות, הוראות פתיחה באש, תרחישי איום במרחב הציבורי ואחסנה, החזקה ונשיאה.
בחלק המעשי - ירי של 40 כדורים הכולל ירי במצבים והחלפת מחסנית במהלך ביצוע ירי. במבחן המעשי ירי של 10 כדורים ציון עובר – 70% ומעלה.

מכל האמור לעיל עולה כי משך ההכשרה, תכני ההכשרה המועברים וההישגים הנדרשים לצורך קבלת רישיון לכלי ירייה פרטי הורחבו ואף הוחמרו.

ד. סיכום ותובנות

- 1) עיון ברשימת דרישות הסף והתבחינים מראה כי עיקר ההרחבה של התבחינים חלה על אנשי כוחות הביטחון ומתנדבי כוחות הביטחון לסוגיהם.
- 2) ההכשרה הנדרשת בשלב בקשת הרישיון, חידושו ובשלב הביניים במתכונתה הנוכחית חלה גם על אנשי כוחות הביטחון כמו גם על אזרחים אחרים העומדים בתבחינים. הכשרה זו הינה ארוכה, מעמיקה ומקיפה יותר, וההישגים הנדרשים בה לצורך קבלת הרישיון גבוהים יותר.
- 3) עיון בדרישות ההכשרה הנוכחיות מצביע על כך כי הדגש בהכשרה הוא בכלל ההיבטים החוקיים, הבטיחותיים, תרחישי איום במרחב הציבורי וכד', וזאת נוסף להכרת הנשק ותפעולו. היבטים אלה לא הועברו בהכשרה קודמת.
- 4) מכל האמור עולה כי בצד הרחבת הדרישות והתבחינים, הורחבו גם ההכשרות הנדרשות וההישגים הנדרשים כחלק בלתי נפרד מהפיקוח והבקרה של הרשות המוסמכת.

5. קול קורא

א. כללי

- 1) במסגרת עבודתה פרסמה הוועדה ביום 8.11.18 "קול קורא" לציבור, ובו התבקש כל מי שסבור כי יש בידו לתרום לעבודת הוועדה ולסייע לה בגיבוש מסקנותיה והמלצותיה לפנות אליה.
- 2) בעקבות פרסומו של "הקול קורא" התקבלו 33 פניות מהציבור.

ב. פירוט סוגי הפניות ועיקרי הנאמר בהן:

עיון בתכני הפניות הצביע על כך כי בצד אלה שפנו בהיבט האישי שלהם בכל הנוגע לאישור / אי-אישור החזקת נשק על ידם, ניתן לחלק את הפונים לשתי קבוצות – אלה המתנגדים להחזקת נשק על ידי אזרחים פרטיים וכפועל יוצא מכך גם להרחבת התבחינים, ואלה המצדדים בהחזקת הנשק ובהרחבת התבחינים.

להלן עיקרי ההיבטים שהודגשו על ידי הפונים:

1) המתנגדים להחזקת הנשק ולהרחבת התבחינים:

- א. הפחתת רף הזכאות לנשיאת נשק תביא לעלייה ניכרת בזמינות כלי הנשק במרחב האזרחי, וזו מהווה סכנה ברורה ומשמעותית לחיים של עשרות אנשים ונשים בכל שנה, ולפיכך יש לבטלה לאלתר או להוסיף לה סייגים ומנגנוני פיקוח.
- ב. ריבוי כלי נשק מגדיל את הסיכון לאלימות בכלל ולאלימות כלפי נשים בפרט ולמצער מעלה את הסיכון שאירועי אלימות המערבים נשק חס יסתיימו באופן חמור יותר עד כדי אובדן חיים. עוד יצוין כי נגישות לכלי הנשק מגדילה את הסיכון למימוש רצון לאובדנות.
- ג. אמנם רצח נשים לא ייבלם רק מצמצום כלי הנשק הפרטיים, הרי נשים נרצחות גם באמצעות נשק קר, אולם הימצאות כלי נשק זמינים בהישג יד מגבירה את הסיכוי לאלימות שתסתיים בתוצאות פטאליות.

המשרד לביטחון הפנים

- ד. נוכחות כלי ירייה בבית עלולה להגדיל את הסיכון של נשים לחיות בתנאי איום ואלימות בעיקר במשפחות עם רקע של אלימות במשפחה.
- ה. ההקלות בתבחינים שנועדו לסייע בהגנה על הציבור עלולות להביא למעשה למתן נשק לאזרחים מיומנים הרבה פחות בשימוש באקדחים, דבר שעלול בסופו של יום לסכן את הציבור ולחשוף אותו לפגיעה מאש ידידותית במקום להגן עליו.
- ו. התבחינים החדשים עלולים להוסיף כ-600 אלף כלי נשק חדשים ברישוי הפרטי.
- ז. למרות העובדה כי הוועדה הוקמה לאחר כניסת התבחינים לתוקף, וכי בין מטרותיה לא נמנו בדיקת התבחינים והשלכותיהם אלא הליכי קבלת הרישיון, חידושו ושליטתו בלבד - על הוועדה לבחון את התבחינים החדשים מנקודת מבט ביקורתית ורגישה מגדרית ולא להסתפק בצד הטכני והביורוקרטי של הליכי הרישוי בלבד.

2) המצדדים בהחזקת נשק ובהרחבת התבחינים:

- א. כוחות משטרת ישראל וצה"ל אינם יכולים להימצא בכל עת ובכל מקום, לכן נוכחותו של אזרח חמוש במרחב הציבורי יכולה לכסות במידת מה על קשיי הפריסה של גורמי ביטחון הפנים.
- ב. פיגועי טרור רבים נבלמו באופן יעיל בידי אזרחים אשר השתמשו בנשק שנשאו ברישיון, וחייהם של עשרות אזרחים ניצלו.
- ג. מחבל מפגע מתאמן על דרך פעולה אחת בלבד, וירי לכיוונו גם אם אינו פוגע מבלבל אותו ומשבש את תוכניתו לפגע. לאזרחים חמושים יש תרומה ממשית לנטרול מפגעים.
- ד. לתפוצת כלי נשק ברישוי פרטי אין כל השפעה על מספר מקרי הרצח של נשים.
- ה. מספר הנשים שנרצחו באמצעות נשק פרטי המוחזק ברישיון מהווה אחוז קטן מכלל הנשים שנרצחו באמצעים אחרים.
- ו. לדעת חלק מהצדדים יש מקום להרחיב את התבחינים אף מעבר למה שנקבע לצורך הנגשת כלי ירי ליותר אזרחים המתאימים לשאת אותם.

המשרד לביטחון הפנים

ז. בפועל הצפי כי בעקבות הרחבת התבחינים יגדל מעגל מחזיקי הנשק למאות אלפים לא התממש.

3) בפני הוועדה הופיעו גם נציגים של מחזיקי נשק ארגוני כמו גם נציגים של עמותות שונות המאגדות אזרחים רבים המשתייכים אליהן ומתאמנים באמצעותן הרבה מעבר לנדרש ע"י החוק והתקנות. קבוצות אלה רואות חשיבות רבה בפיתוח המיומנות והכשירות הנדרשת לירי באקדח על ידי אזרחים חמושים, והן היו שמחות לשתף פעולה בצורה מסודרת עם אגף רישוי כלי ירייה.

ג. סיכום

- 1) פרסום "הקול קורא" זכה להיענות של גורמים שונים הפועלים בתחום זה, כל אחד מנימוקיו.
- 2) לאור העובדה כי מנדט הוועדה היה לבחון את הליך הרישוי על היבטיו השונים ולא את התבחינים עצמם, מצאנו לנכון רק לציין את עיקרי הנאמר בפניות אלה.
- 3) יחד עם זאת, נדגיש כי בבדיקתנו את תהליך הרישוי נתנו דעתנו גם על הטענות שהועלו על ידי הפונים מתוך ראייה שנועדה לצמצם ככל הניתן את הסיכון שכלי נשק ברישיון יוחזק על ידי מי שאינו מתאים לכך.

פרק ג' – ממצאים

המשרד לביטחון הפנים

1. מבוא

בפרק זה מצאנו לנכון להציג את הנושאים הבאים ואת הממצאים והתובנות העולים מהם:

- א. הליך הרישוי של הנשק הפרטי על שלביו השונים וחלקו של כל גורם בתהליך.
- ב. אגף רישוי כלי ירייה – מבנה, תחומי אחריות, פעילות וממשקי עבודה עם גורמים נוספים מחוץ לאגף.

2. הליך הרישוי של הנשק הפרטי

הוועדה מונתה לצורך בחינת הליך רישוי הנשק הפרטי בישראל. חלק זה מתאר את ממצאיה של הוועדה.

א. כללי

- 1) הליך הרישוי של הנשק הפרטי עבר בשנים האחרונות תהליך של שינוי. מטרת השינוי היא לייעל את התהליך ויחד עם זאת להביא לסינון מקסימלי של מי שזכאים לקבל רישיון לנשק פרטי ולקבוע מקדמי ביטחון לאורך התהליך, על מנת להבטיח שהנשק הפרטי יגיע לידיהם של מי שעומדים בקריטריונים, בדרישות ובמיומנות הנדרשת.
- 2) במסגרת זו לצד הרחבת התבחינים הועלו דרישות הסף בכל הקשור למיומנות ולכשירות של מקבלי רישיון ומחדשי רישיון כפי שפרטנו לעיל.
- 3) לאור זאת בחנה הוועדה את תהליך הרישוי עצמו ואת הגורמים המעורבים בתהליך, כל אחד בפני עצמו והשתלבותו בתהליך כולו, לרבות השגות והצעות ייעול שהועלו על ידי גורמים אלה במהלך פגישותינו עימם.

ב. תרשים תהליך הרישוי לקבלת רישיון לכלי ירייה פרטי

- 1) אדם המבקש לקבל רישיון לכלי ירייה פרטי יכול לבדוק את זכאותו על ידי כניסה למחשבון הזכאות המקוון הנמצא באתר המשרד לביטחון הפנים. על

המשרד לביטחון הפנים

המבקש להזין את פרטיו ולציין את התבחין שבגינו הוא מבקש לקבל רישיון לנשק. נמצא המבקש זכאי לקבלת רישיון לכלי ירייה פרטי, רשאי להגיש בקשה לקבלת רישיון.

2) להלן פירוט תהליך הרישוי המתבצע כיום:

ג. תהליך הרישוי

1) אתר מקוון –

כניסה לאתר האינטרנט של המשרד לביטחון הפנים לצורך בדיקת זכאות לרישיון נשק במחשבון הזכאות.
כל אזרח יכול להיכנס לאתר, להזין את נתוניו ובסוף התהליך לקבל תשובה ממוחשבת האם הוא זכאי לשאת נשק פרטי.
ככל שהתשובה הינה כי הוא זכאי והוא עדיין מעוניין בכך, ממלא האזרח בקשה בטופס מקוון ושולחו למוקד התקשוב.

2) מוקד התקשוב –

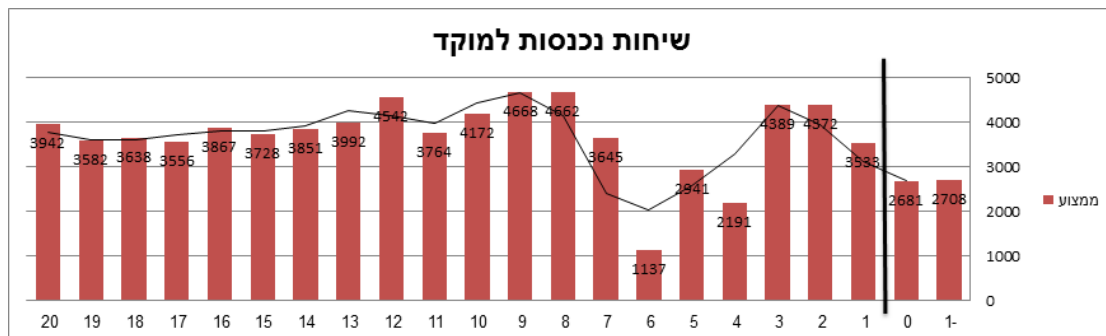
- מוקד התקשוב הוקם בשנת 2016 וממוקם בנתניה. המוקד מופעל על ידי חברה אזרחית, ובתקופה האחרונה הוצבה במוקד נציגה של אגף רישוי כלי ירייה. נציגה זו שמשה בעברה כפקידת רישוי הן ברישוי הפרטי והן ברישוי הארגוני, וכעת משמשת מרכזת מוקד הידע מטעם האגף במוקד והינה בעלת הסמכות המקצועית.
- בפועל, מרגע שהאזרח ממלא טופס מקוון, הבקשה נבדקת ונפתחת במערכת אופיר תוך יום עסקים והאזרח מקבל עדכון. לאחר מכן המוקד מבצע טיוב נתונים ופרטי התקשרות במערכות, בודק את תקינות המסמכים וסורק אותם, מבקש השלמת מסמכים ובמידת הצורך מעביר שאלות מקצועיות מהלקוח לגורם בעל סמכות ברשות. המוקד מעניק סיוע טכני ומתן הסבר לאזרח – כולל תזכורות טלפוניות ודיגיטליות והעברת הנתונים לגורמי חוץ – משטרה ומשרד הבריאות.
- לאחר השלמת המסמכים ואישור גורמי החוץ, האזרח מקבל מסרון (s.m.s.) לתיאום תור עצמאי לריאיון באחת מלשכות הרישוי.
- במקרים שבהם מתקבלת תשובה שלילית מהמשטרה / ממשרד הבריאות, המוקד מעביר את הבקשה לפקיד רישוי כמשימה לדחייה.

המשרד לביטחון הפנים

- עיקרי השינוי בתהליכי העבודה של האגף עם הקמת המוקד:
 - תקשורת ישירה ודיגיטלית עם הציבור וצמצום משמעותי בשימוש בניירת. 75% מההתקשרות עם האזרח הינה דיגיטלית (באמצעות מייל או מסרון).
 - זמני הטיפול בבקשות חדשות צומצמו מארבעה חודשים לימים ספורים.
 - זמן ההמתנה לריאיון אצל פקיד רישוי הצטמצם משלושה חודשים לימים ספורים.
 - אחידות בנהלי עבודה בין הלשכות.
 - חלוקת עבודה דיפרנציאלית בלשכות הרישוי והפחתת עומסים וצווארי בקבוק, ואלה הביאו לשיפור בזמני תגובה לפניות אזרח.
- לדברי מנהלת המוקד, במוקד ישנו קו טלפון שאליו יכול לפנות כל אזרח. לעיתים מתקבלות בו שיחות מאזרחים המוטרדים מכך שכן משפחה או קרוב משפחה מחזיק בנשק ועלול לעשות בו שימוש. אינפורמציה זו מועברת למטה האגף להמשך טיפול ומתועדת במערכת גם אם אין לאדם נשק.
- מספר השיחות במוקד טרם החלת התבחינים עמד על כ-10,000 שיחות בחודש במוצע. עם החלת התבחינים החדשים באוגוסט 2018, ניכרת עלייה במספר השיחות, והממוצע עומד על כ-15,000 שיחות בחודש – עלייה של 50%.

להלן טבלת שיחות נכנסות בחתך שבועי:

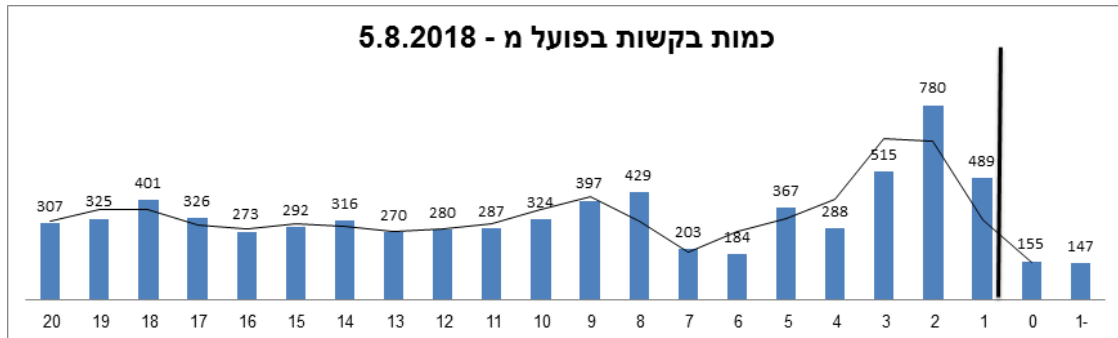
* מספר השיחות הנכנסות טרם השינוי עומד כל כ-2,700 שיחות שבועיות לעומת ממוצע של כ-3,300 שיחות שבועיות לאחר החלת התבחינים החדשים.

המשרד לביטחון הפנים

- לפני התבחינים עמד מספר הבקשות החדשות במוצע על כ-800 בחודש, ואילו לאחר החלת התבחינים הממוצע עומד על כ-1,500 בקשות חדשות בחודש.

להלן טבלת בקשות בחתך שבועי :

* מספר הבקשות טרם כניסת התבחינים עמד על ממוצע של כ-150 בקשות שבועיות לעומת כ-300 בקשות בחתך שבועי לאחר כניסת התבחינים.

- 95% מהבקשות הגיעו למוקד באמצעות טופס מקוון, 64% מכלל הבקשות הינן בתבחין כוחות ביטחון.
- במוקד קיים מנגנון תזכורת לקראת חידוש (שיחות יזומות לאזרחים לפני פקיעת תוקף הרישיון). מנגנון זה מוריד באופן משמעותי את מספר פגי התוקף לכ-200 רישיונות בחודש בלבד.

3) מערכת אופיר לניהול תהליכי רישוי כלי ירייה

- מערכת אופיר הינה מערכת ממוחשבת המשותפת למשרד לביטחון הפנים ולמשטרת ישראל. החיבור ברמת מסד הנתונים מאפשר מעבר מידע בין שני הארגונים.
- המערכת מיועדת לניהול הליך רישוי כלי ירייה הניתן לארגונים ולאנשים פרטיים עפ"י חוק.
- המערכת מורכבת משני חלקים :
 - אפליקציה במשרד לביטחון הפנים לניהול תהליכי הרישוי.
 - אפליקציה במשטרת ישראל לטיפול בתהליכים אשר באחריות המשטרה הקשורים לרישוי נשק ומהווים חלק מתהליך הרישוי שהינו באחריות המשרד לביטחון הפנים.

המשרד לביטחון הפנים

- המערכת מאפשרת התממשקות לדווח ולקבלת שירותים ממערכות אחרות על ידי ממשקים אלה כגון ממשל זמין במשרד האוצר (טפסים מקוונים ותשלומים), מטווחים (מערכת הכשרות/אימונים ודיווח בריאות של מבקשי רישיון), משרד התחבורה (קבלת תמונות מבקשי רישיון), משרד הפנים (נתוני מרשם אוכלוסין) ובנק הדואר (נתוני תשלום האגרות).
- המערכת מאפשרת שיתוף נתונים, שיפור השירות לאזרח, יכולת אכיפה על מחזיקי הנשק ברישוי ושלא ברישוי, וקבלת תמונה עדכנית בזמן אמת על כל התהליכים המתבצעים הן ברישוי הפרטי והן ברישוי הארגוני.
- עם הקמת מוקד התקשוב בוצעו שינויים במערכת אופיר כדי להתאימה לעבודה במוקד ונבנו מודלים חדשים במערכת לסנכרון המידע הנמצא במוקד.

4) העברת הפנייה למשטרה –

- במשטרת ישראל קיימים כיום שני גורמים המטפלים במתן המלצה שעניינה הערכת מסוכנות פלילית של מבקש הרישיון: מחלקת מענה אזרחי באגף החקירות והמודיעין וחטיבת האבטחה באגף המבצעים. שתי היחידות עובדות על אותה מערכת מחשוב משטרתית. חטיבת האבטחה מקבלת ממחלקת מענה אזרחי שירותי מודיעין, ערר ועתירה מנהלית.
- מחלקת פניות אזרחים באח"מ החלה לפעול בפברואר 2018, במחלקה זו קיים מדור חו"ד רישוי נשק, וזהו תחום עיסוקו הבלעדי. נכון להיום המדור מטפל בבקשות המגיעות משלושה מחוזות משטרתיים מתוך שבעה – ת"א, ירושלים ושי"י – כך שבפועל המדור מטפל בכשליש מכלל הבקשות המוגשות. ראש המדור היא הגורם המאשר.
- חטיבת האבטחה מטפלת בבקשות של שאר המחוזות – והסממ"ר הוא הגורם המאשר (לאחר שקיבל את עמדת הגורמים הרלוונטיים בשטח בהתאם לאינדיקציה שעלתה).
- הפנייה מגיעה באופן ממוחשב למשטרת ישראל ממערכת אופיר של המשרד. בשלב הראשון נעשית בדיקה ממוחשבת על ידי המערכת

המשרד לביטחון הפנים

המשטרתית בהיבט החקירתי, מודיעיני, הכרזות (נדרש לחקירה, עבריין נמלט וכד') ורכזי רישוי.

■ המערכת נותנת שלוש תשובות:

- **אישור אוטומטי** – אם האזרח נורמטיבי ואין עליו שום מידע במערכות – מועבר למשרד לבט"פ לאישור ע"י המערכת.

- **סירוב אוטומטי** – אם עולה אינדיקציה לשלילה, עובר לבט"פ עם נימוק לסירוב, והמשרד שולח תשובה לאזרח.

- **ספק** – ככל שעולה אינדיקציה מהמידע המודיעיני, מידע פלילי והכרזות – יועבר לגורם המאשר לבחינה עניינית בהתאם למהות המידע, ובסופה תועבר ההמלצה למסוכנות למשרד לבט"פ.

■ המשרד לבט"פ מקבל רק את עמדת הגורם המאשר ולא את ההתייחסות של הגורמים בדרך (אנשי מודיעין, חקירות וכד').

■ לאזרח שקיבל תשובה שלילית יש זכות לערור על ההחלטה בפני המשרד לבט"פ, המשרד מעביר את הערר למשטרה להתייחסותה.

■ לדברי קציני המחלקה באח"מ להערכת המסוכנות הפלילית יש תפקיד חשוב בתהליך, והעובדה כי יש מדור שזהו תחום עיסוקו מובילה להתמקצעות בתחום. למדור יש ראייה ארצית, דבר שמוביל לאחידות בתהליך. במבחן התוצאה, מתוך 21 עתירות מנהליות שנדונו בבית משפט מחוזי - רק במקרה אחד לא התקבלה המלצת המשטרה.

■ כמו כן אחת לחודש מתבצעת במנ"ט בדיקה של כל מחזיקי הנשק הפרטיים שאושרו על ידי המשטרה, הבדיקה מציפה מידע מודיעיני או פריט רישום פלילי, וזה מועבר לבדיקת המחלקה. במידת הצורך ובהתאם לבדיקה תועבר הודעה למשרד לבט"פ כדי שיבטל את הרישיון.

■ נכון להיום אין למ"י ממשקים ממוחשבים עם מאגרי משרד הבריאות או משרד הרווחה, והממשק עם צה"ל הוא חלקי, כך שאין למ"י אינדיקציות על אירועים שקרו במסגרת השירות הצבאי ושאינם באים לידי ביטוי במרשם הפלילי.

5) העברת הפנייה למשרד הבריאות -

- משרד הבריאות מקבל במערכת הממוחשבת את פרטי המבקשים העומדים בדרישות ובתבחינים לקבלת רישיון לכלי נשק, ובודק ומאשר את הכשירות הנפשית של מבקשי רישיונות ומחזיקי כלי ירייה. הבדיקה במשרד הבריאות לבחינת כשירותם של כל בעלי הרישיונות מבוצעת פעם בחודש, והמענה של משרד הבריאות מהווה המלצה.
- יחד עם זאת, יש לציין כי המאגרים במשרד הבריאות לא מתעדכנים באופן מקוון, וכי יש פער של חודש או חודשיים בשל סוגיות מחשוב, טכנולוגיה וכוח אדם.
- משנת 2016 קיים נוהל משותף בין האגף לרישוי כלי ירייה למשרד הבריאות, ולמשרד הבריאות יש גישה למאגר המציין אם יש לאדם נשק.
- במשרד הבריאות מנוהל מאגר נתונים ארצי על אודות אנשים שאושפזו בבתי חולים פסיכיאטריים במחלקות פסיכיאטריות, בבתי חולים כלליים או טופלו בטיפול מרפאתי כפוי (למעט קטינים).
- בשנת 2015 עם כניסת הרפורמה בבריאות הנפש, עברה האחריות לקופות החולים. יחד עם זאת, גם המידע בקופות החולים אינו שלם לאור העובדה כי מטופלים רבים מעדיפים לפנות לרפואה הפרטית, ואז אין רישום במאגרי המידע.
- חוק כלי ירייה (סעיפים 11 א ו-11 ב) מטיל אחריות על רופאים, פסיכולוגים, קציני בריאות הנפש או עובדים סוציאליים במערכת הבריאות המטפלים באדם וסבורים כי יש סיכון בהחזקת נשק ע"י אותו אדם לדווח למנהל משרד הבריאות, והוא עפ"י שיקול דעתו יעביר את המידע לגורמים הרלוונטיים, בין היתר גם לפקידי הרישוי (להלן הודעת מטפל).
- למשרד הבריאות אין ממשק מול משרד הרווחה.
- התהליך המתבצע במשרד הבריאות עם קבלת השאילתה הממוחשבת הינו בדיקה במאגר של הנתונים שהועברו ע"י מחלקת מידע והערכה במשרד הבריאות.

המשרד לביטחון הפנים

- המחלקה מחזירה למשרד לבט"פ המלצה לאשר או לא לאשר לגבי:
כל אדם שהיה או נמצא בטיפול מרפאתי כפוי, כל אדם שהגיעה לגביו הודעת מטפל לעניין כלי ירייה, כל אדם שנפסל או ערער אצל "רופא בודק" ונמצא לא כשיר בבדיקה, וכל אדם שנמצא באשפוז או אושפז בעבר - למעט מקרים כפי שהוגדרו בנוהל העברת מידע בין משרד הבריאות למשרד לבט"פ.
- אדם שנפסל על רקע נפשי רשאי לערער על ההחלטה.
- כחלק ממיצוי ההליכים לפני ערעור, הוא מופנה ע"י פקיד הרישוי לבדיקה אצל "רופא בודק", עלות הבדיקה חלה על הנבדק.
הרופא הבודק מעביר את תוצאות הבדיקה למשרד הבריאות, וזה מעביר המלצה למשרד לבט"פ.
- אדם שנבדק ונפסל ע"י רופא בודק רשאי לערער בפני ועדת ערר. הוועדה רשאית לערוך בדיקות נוספות מטעמה או לאסוף מידע נוסף ובסוף התהליך להחליט לדחות או לקבל את הערעור ולהודיע למשרד לבט"פ בהתאם.
- יש לציין כי כאשר מתקבלת במשרד הבריאות הודעת מטפל, מתבצעת בהקדם בדיקה יזומה של מחלקת המידע וההערכה במאגר הנתונים של המשרד לבט"פ, כדי לבדוק האם האדם מחזיק כלי ירייה. במידה שהתשובה חיובית, מעביר משרד הבריאות לאגף רישוי כלי ירייה במשרד לבט"פ המלצה להתליית הרישיון.

6) ריאיון אישי באחת מלשכות הרישוי –

- לאחר בדיקת תקינות המסמכים המצורפים לבקשה ולאחר שמתקבלת המלצה חיובית מהמשטרה וממשרד הבריאות, מוזמן המבקש באמצעות מוקד התקשוב לריאיון אישי באחת מלשכות הרישוי.
- על מבקש הרישיון להגיע לריאיון עם ת"ז מקורית או רישיון נהיגה או דרכון. כמו כן עליו לצרף הצהרת בריאות שהוא והרופא חתומים עליה.
- טופס הריאיון הינו טופס מובנה ואחיד שהופץ ע"י האגף. במהלך הריאיון נדרש מבקש הרישיון לקרוא את טופס הריאיון, וזאת על מנת לבחון את רמתו בשפה העברית. לדברי פקידי הרישוי, נדרשת רמת עברית בסיסית.

המשרד לביטחון הפנים

- משך הריאיון הוא בין 10-15 דקות, ובו נשאל מבקש הרישיון שאלות המופיעות בטופס, שאלות נוספות בע"פ וכן שאלות הנוגעות לתבחין שעל בסיסו נתבקש הרישיון. פקיד הרישוי יכול לבקש גם מסמכים נוספים בהתאם למה שעלה בריאיון.
- הצהרת הבריאות המובאת על ידי מבקש הרישיון תקפה לשנה מיום הוצאתה. אין על טופס הצהרת הבריאות רישום שהצהרה מיועדת לצורך הוצאת רישיון לנשק. נוסף על כך רופאים רבים מסרבים לחתום על סעיפים 8-10 להצהרת הבריאות, העוסקים בהפרעות פסיכיאטריות, שכן לרוב מדובר ברופאי משפחה, שלטענתם, אין להם את המידע הנדרש לצורך חתימה.
- הצהרת הבריאות כוללת שאלות על מחלות, בעיות נפשיות, שימוש בסמים ואלכוהול וכן נטילת תרופות לטיפול במחלות נפש, מצבי רוח ובעיות שינה.
- ההצהרה אינה כוללת שאלות על נטיות אובדניות, וכפי שהובהר לוועדה, יש חשיבות רבה לעניין זה, שכן יש קשר הדוק בין זמינות נשק להתאבדות.
- אחוז הנפסלים בעקבות הריאיון הוא נמוך מאוד.
- לאחר אישור פקיד הרישוי, מקבל המבקש שובר לתשלום האגרה והפניה לביצוע ההכשרה הנדרשת במטווח הקליעה.
- במסגרת ביקורי הוועדה העלו פקידי רישוי השגות והצעות לשיפור כמפורט להלן:
 - ביצוע השתלמויות מקצועיות לפקידי הרישוי שיכללו גם התמקצעות בנושא ביצוע ריאיון, תשאול, שפת גוף וכד'.
 - לטעמם, טופס הריאיון הקיים טעון תיקון ושיפור. יש להכין מאגר חדש של שאלות שישמרו על צנעת הפרט, אך יאפשרו לברר יותר פרטים על מבקש הרישיון כמו רקע, היסטוריה, אלימות במשפחה, נטיות אובדניות וכד'.
 - יש לבחון אפשרות לערוך אבחון לכל מבקשי הבקשות במכון בדומה למאבטחים. מאבטח נתון לפיקוח של המעסיק ואזרח פרטי לא, לכן אבחון הוא רלוונטי מאוד.

המשרד לביטחון הפנים

יצוין כי במהלך עבודת הוועדה הובהר על ידי ר' האגף כי פקידי הרישוי החדשים המגויסים לאגף עוברים הכשרה בת שבוע, ובמהלכה הם עוברים גם סדנאות תשאול. לאחר ביצוע ההכשרה הם חוזרים לעבוד ללא סמכויות באחת הלשכות בצמוד לפקיד רישוי, ובסוף התהליך הם עוברים מבחן הסמכה. רק לאחר שיופיעו ברשומות של משרד המשפטים, יוכלו לקבל קהל בעצמם. כמו כן במהלך השנה הקרובה יפתח קורס תשאול לכל פקידי הרישוי.

7) ביצוע הכשרה במטווחי הקליעה -

- על מבקש רישיון או מחדש רישיון להתייצב במטווח לצורך ביצוע ההכשרה.
- ישנם בארץ 74 מטווחים, מתוכם 54 המנוהלים כעסק לכל דבר ונותנים שירות לכלל הלקוחות הפרטיים והאירגוניים.
- במטווח נעשה הליך של קליטה ואימות של המסמכים הנדרשים והזנתם במערכת אופיר. מדריך ירי מעביר את ההכשרה בהתאם לדרישות התקנות החדשות לרבות מבחן עיוני ומבחן מעשי.
- על פי ההוראות החדשות מדריך ירי צריך להיות מדריך פעיל, בעל רישיון מדריך ומשויך למטווח קליעה מורשה.
- שאלון המבחן העיוני הוא אחיד והוא הופץ ע"י האגף.
- עם סיום ההכשרה במטווח והזנת פרטי ההכשרה ושמו של מדריך הירי שהעביר אותה במערכת אופיר ע"י המטווח, רוכש מבקש הרישיון נשק ומקבל רישיון זמני. כל כלי הנשק שנמצאים אצל הסוחרים מעודכנים במערכת, אדם לא יכול לקנות נשק שאינו רשום במערכת.
- לדברי מנהלי המטווחים:
 - קיים שיתוף פעולה מצוין עם האגף. יחד עם זאת, יש הרבה מנהלות שהוטלו על המטווחים כמו צילום מבקש הרישיון ומילוי טפסים, והם מבקשים לשקול את העברת משימת הצילום לאגף.
 - הארכת משך ההדרכה ל-4.5 שעות הינה מספיקה ונכונה, והופכת את מבקש הרישיון למיומן יותר ומעניקה לו תחושת ביטחון חזקה יותר.
 - אחוז הנכשלים הוא לא גבוה, וזאת גם בשל העובדה שמי שנכשל יכול לשוב ולהבחן. רוב הפסילות הן בשל בעיות בטיחות.

המשרד לביטחון הפנים

- תהליך קבלת הרישיון לנשק הוא פשוט יותר, והנגישות לפקיד הרישוי מהירה יותר.
- בניגוד לצפי עם פרסום התקנות החדשות בחודש אוגוסט 2018, לא ניכרת מגמת עלייה במספר האנשים המבקשים נשק.

יצוין כי לאור חוסר האחידות במטווחים בנוגע לתכנים ודרך העברתם למבקשי/מחדשי הרישיון, תוך כדי עבודת הוועדה הוצאה על ידי האגף מצגת הדרכה אחידה, והמטווחים נדרשים לעבוד על פיה. נוסף על כך בימים אלה האגף מכין סרטון הדרכה אחיד לכלל המטווחים.

8) אחסון כלי ירייה -

א. על פי הנחיות האגף המפורסמות באתר המשרד לבטי"פ:

- יש להקפיד להניח את כלי הירייה במקום נעול ומחוץ להישג ידם של ילדים ומבוגרים.
- חובה לרכוש כספת ביתית לאחסנת הנשק ולהתקין אותה במקום מסתור.
- התקן הנדרש לגבי הכספת מבחינת גודל, מבנה, סגירה ונעילה ועיגון לקיר ולרצפה מופיע באתר המשרד.
- יש לפרוק את הנשק מהתחמושת לפני האחסנה, אין להשאיר כלי ירייה ותחמושת בשום מקרה.
- במקרה של היעדרות ממושכת מומלץ להפקיד את כלי הירייה למשמורת אצל סוחר נשק מורשה.

ב. מבקש הנשק חותם במהלך הריאיון האישי בלשכה על הצהרה, לפיה הוא מתחייב להתקין לאחסנת כלי הירייה כספת מקובעת במקום מסתור באופן שלא יאפשר לאחרים גישה לכלי הירייה. כמו כן חותם המבקש שהוא מודע לכך כי הפרת התחייבות זו כמוה כהפרת תנאי מתנאי הרישיון לאחזקת כלי הירייה על כל המשתמע מכך.

נדגיש כי נכון להיום אין כל דרך לבדוק שאכן מחזיק הנשק פועל על פי הנחיות האחסון, ועניין זה מסתבר רק בדיעבד כאשר מתרחש אירוע חריג.

9) עלויות -

א. העלויות הכספיות לאדם פרטי הינן כמפורט להלן:

180 ש"ח	אגרה לשלוש שנים 60X3
500 ש"ח	הכשרה ראשונה במטוח
כ-4,000 ש"ח	רכישת אקדח
250 ש"ח	ביצוע ריענון (כל שנה)
111 ש"ח	הצהרת בריאות
300 ש"ח	כספת לנשק פרטי
<u>5,341 ש"ח</u>	<u>סה"כ</u>

ב. מדובר בהוצאה יקרה ומשמעותית, והגם שמבקשי הבקשה מודעים לה בתחילת הדרך, הרי שבהמשך ההליך חלקם מוותרים ואינם מממשים את בקשתם לקבלת רישיון.

10) הנפקת רישיון נשק -

מבקש הבקשה מקבל רישיון זמני בלשכת הרישוי. הרישיון הקבוע בכרטיס מגנטי שאליו מצורפים תנאי הרישיון והנחיות נוספות נשלח לביתו בטווח זמן של עד חודשיים. תוקף הרישיון הינו ל-3 שנים, ולאחר מכן הוא נדרש לחדשו בהתאם להוראות ולעמידה בהכשרות הנדרשות.

11) ביטול רישיון נשק -

א. קיימות שלוש אפשרויות לביטול רישיון נשק:

- ביטול בשל הודעה ממשטרת ישראל / ממשרד הבריאות / ביטול מוגבל בט"פ
- צווי בית משפט
- ביטול בשל פקיעת תוקפו של רישיון.

המשרד לביטחון הפנים

- ב. למעט צווי בתי המשפט המתקבלים במטה האגף באמצעות פקס ומטופלים בו ביום או יום למחרת לכל היותר (אם הגיעו בשעות אחה"צ), בשאר המקרים מתקבלת הודעה באמצעות המערכת הממוחשבת.
- ג. תהליך הביטול, למעט בשל פקיעת תוקפו של הרישיון - במערכת הממוחשבת תירשם הודעת ביטול, האזרח יקבל מסרון המודיע כי הרישיון בוטל וכי עליו להפקיד את הנשק במשטרה, ובמקביל יישלח אליו מכתב בדואר רשום.
- בו-זמנית יישלח הצו למשטרת ישראל לתפיסת הנשק – עפ"י נוהלי המשטרה תפיסת הנשק תבוצע בתוך 6 ימים, וקצין הרישוי המרחבי/מחוזי הוא זה שמבצע מעקב אחר תפיסת הנשקים.
- במקרה שהנשק לא נתפס על ידי המשטרה בתוך 6 ימים, ייצבע הצו בצבע אדום.
- ד. תהליך ביטול בשל פקיעת תוקפו של הרישיון - שלושה חודשים לפני מועד פקיעת תוקף הרישיון, יקבל האזרח הודעה כתובה באמצעות דואר אלקטרוני או טלפון נייד, ובה יימסר לו כי עליו לחדש את רישיונו במועד שנקבע. לאורך התקופה הזו תשלחנה לו תזכורות נוספות בהודעות ואף בשיחות טלפוניות.
- במידה שהאזרח לא חידש את רישיונו, תישלח אליו הודעה שהרישיון פקע, ועליו להפקיד את הנשק בתחנת משטרה. אם הנשק לא הופקד בתוך 14 יום שלאחר שליחת ההודעה לאזרח, יישלח צו למשטרת ישראל המורה לתפוס את הנשק.
- ה. לדברי רח"ט הרישוי באגף:
- במקרים שבהם מתקבלת באגף הודעה לביטול רישיון ממשרד הבריאות / מהמשטרה, ולדעת מנהלת לשכת הרישוי הרלוונטית יש לתפוס את הנשק באופן מיידי - לשכת הרישוי יוצרת קשר מיידי עם רכז הרישוי המשטרתי ומבקשת ממנו לפעול לתפיסת הנשק בהתאם לכך.
 - ביחס לצווי בית המשפט – יש בכוונת האגף למחשב את ההליך כדי שהמידע יתקבל ישירות למערכת הממוחשבת של האגף, בדומה לתהליך שנעשה מול משרד הבריאות / המשטרה, ולא באמצעות פקס כנהוג היום.

המשרד לביטחון הפנים

- יש בכוונת האגף להדק את המעקב ואת הפיקוח על ביצוע ביטולים במערכת הממוחשבת ותפיסת כלי הנשק.
- בכוונת האגף לקיים חשיבה משותפת עם משטרת ישראל באשר לאופן תיעודף הביטולים הנשלחים אליה.

ד. סיכום ותובנות

- (1) בחינת הליך הרישוי מראה כי ככלל הליך הרישוי מתחילתו ועד סופו הינו מהיר, נגיש ואפקטיבי יותר.
- (2) העובדה כי כל אזרח יכול לעשות בדיקה בעצמו האם הוא זכאי או לא זכאי לרישיון נשק באמצעות מחשבון הזכאות באתר המקוון, צמצמה משמעותית את מספר הפונים ללשכות הרישוי לצורך בירור עצם הזכאות.
- (3) הוועדה התרשמה כי מידת ההשפעה של מוקד התקשוב על תהליך הרישוי הינה רחבת היקף. פעילות המוקד הביאה לשינוי חיובי מרחיק לכת המייעל את עבודת האגף עם האזרחים, עם עובדי הארגון ועם השותפים החיצוניים להליך הרישוי כדוגמת מטווחים ובתי מסחר.
- (4) הפעלת המוקד הביאה לצמצום זמני הטיפול בבקשות על שלביהן השונים הן במוקד עצמו והן אצל פקידי הרישוי, וכפועל יוצא מכך ניכר שיפור משמעותי ברמת שביעות הרצון של כל מקבלי השירות מהמוקד, וזו באה לידי ביטוי בתוצאות סקרי שביעות הרצון המבוצעים על ידי המוקד.
- (5) לדעת הוועדה, אין ספק שהקמת מוקד התקשוב שינתה את התנהלות האגף ומיתגה את האגף כמוביל בתחום השירות. המוקד מסנן "רעשי רקע" ומאפשר לאגף לפעול ולקדם נושאים סטטוטוריים רבים שעד כה לא היה יכול להתפנות אליהם. כפי שהוצג בפנינו, המוקד נמצא בהליכי שיפור והתייעלות כל הזמן.
- (6) מערכת אופיר על ממשקיה השונים הן בתוך האגף הן מחוצה לו הינה מרכיב חשוב בתהליך התייעלות האגף, וכפי שנאמר לנו, התשתית של המערכת בנויה להכיל שינויים נוספים בהמשך ככל שיידרש על ידי האגף.
- (7) להליך הערכת המסוכנות הפלילית והנפשית יש תפקיד חשוב מאוד בתהליך.
- (8) הקמת מחלקת פניות אזרחים באח"מ, שבשלב זה נותנת מענה בנושא הערכת מסוכנות פלילית של מבקש הריאיון, לשלושה מתוך שבעה מחוזות משטרתיים הביאה להתמקצעות ואחידות במענה המשטרתי במחוזות אלה.

המשרד לביטחון הפנים

יחד עם זאת, העובדה כי בשלב זה מטפלת המחלקה רק בחלק מהמחוזות (כשליש מהבקשות) ושאר הבקשות מטופלות על ידי היחידות הטריטוריאליות יוצרת חוסר אחידות בטיפול המשטרתי - הן מבחינת משך זמן הטיפול והן מבחינת איכות הטיפול.

9) בהעדר ממשק ממוחשב מלא עם צה"ל, אין למחלקת מענה אזרחי אינדיקציות על אירועים שקרו במסגרת השירות הצבאי, לרבות אירועים הקשורים לשימוש ובטיחות בנשק ושאינם באים לידי ביטוי במרשם הפלילי.

10) קיים נוהל שת"פ בין משרד הבריאות לאגף לרישוי כלי ירייה המסדיר את הטיפול בנושא הכשירות הנפשית של מבקשי הרישיונות ומחזיקי כלי הירייה.

למשרד הבריאות יש גישה למאגר המציין אם יש לאדם כלי נשק.

עם זאת, תמונת המצב של הכשירות הנפשית במאגרי משרד הבריאות אינה מלאה, זאת לאור העובדה כי האחריות לטיפול בבריאות הנפש עברה לקופות החולים, ואלה לא בהכרח משתפות פעולה עם משרד הבריאות, וכן לאור העובדה שאזרחים רבים מעדיפים לפנות לרפואה הפרטית, ואז אין רישום במאגרי המידע. לטעמנו מדובר בחיסרון של ממש.

11) תהליך הריאיון האישי בלשכות הרישוי אינו נותן תמונה מלאה על מבקש הרישיון. הטופס הקיים הינו אחיד ולא ממצה. פקידי הרישוי חשים כי אופן ביצוע הריאיון במתכונתו הנוכחית לא נותן להם את הכלים והיכולת האמיתית לזהות חריגים טרם מתן הרישיון, ולכן אחוז הנפסלים בעקבות הריאיון הוא נמוך מאוד.

12) בשלב זה מנסה האגף לתת מענה לעניין זה באמצעות הכשרת פקידי הרישוי החדשים והתמקצעות בפרט בנושא ביצוע ריאיון, תשאול, שפת גוף וכד'. יש כוונה לערוך הכשרה דומה לפקידי הרישוי הוותיקים.

13) לדעת הוועדה אין ספק כי יש חשיבות למפגש של האזרח עם פקידי הרישוי כחלק בלתי נפרד מהתהליך, אך יש לשקול שינוי מהותי בדרך ניהולו של המפגש ובכלים הניתנים לפקיד הרישוי על מנת לקבל תמונה אמיתית על מבקש הרישיון בעיקר לעניין המהימנות והמסוכנות.

14) הצהרת הבריאות תקפה לשנה מיום הוצאתה - זמן ארוך מדי לדעת הוועדה - לא מצוין בהצהרת הבריאות שהיא מיועדת לרישוי נשק, והיא אינה כוללת שאלות על נטיות אובדניות. כמו כן רופאים רבים מסרבים לחתום על

המשרד לביטחון הפנים

- השאלות הנוגעות להפרעות פסיכיאטריות של המבקש, בנימוק שאין להם המידע הנדרש לצורך חתימה.
- 15) ביצוע ההכשרות במטווח מתבצע בהתאם לדרישות החוק, אך הליך ההכשרה במטווחים השונים לא היה אחיד. בשעת עבודת הוועדה ולאור התמונה שעלתה, הפיק האגף מצגת אחידה המחייבת את המטווחים, ויש בכוונת האגף להפיק גם סרטון הדרכה.
- 16) אחוז הנכשלים במטווח אינו גבוה, וזאת גם בשל העובדה כי מי שנכשל יכול לשוב ולהיבחן שוב ושוב ללא הגבלה.
- 17) העלויות להוצאת רישיון כלי ירייה הינן גבוהות, יותר מ-5,000 ₪, לפיכך חלק מהמבקשים בוחרים שלא לסיים את ההליך.
- 18) בכל הנוגע להנחיות לאחסון כלי ירייה אין היום למפקחים סמכות לנקוט פעולות אופרטיביות (בפרט כניסה לבתים) כדי לבחון עמידה בהנחיות האחסון בעיקר לגבי התקנת כספת ביתית.
- בתזכיר החוק החדש, בסעי' 72, ניתנו סמכויות אכיפה למפקחים, אך עדיין כניסה לבתים המשמשים למגורים הינה בהסכמת המבקש. לטעמנו מדובר באיזון המתבקש בין זכויות הפרט ובין סמכויות האכיפה.
- יש לציין כי הצעת החוק עדיין נמצאת בסבב אל מול המשרדים השונים.
- 19) בכל הנוגע להתליה או ביטול רישיון הרי שלמעט צווי בית המשפט שמגיעים למטה האגף באמצעות פקס, שאר הודעות הביטול מהגורמים השונים מועברות באמצעות המערכת הממוחשבת. מערכת זו שולחת אוטומטית הודעה לאזרח שרישיונו בוטל או הותלה, ובמקביל נשלחת הודעה למשטרה. בהמשך נשלחת הודעה לאזרח גם באמצעות דואר רשום.
- כפי שנטען בפני הוועדה, שליחת הודעה אוטומטית לאזרח גם במקרים שבהם הרישיון בוטל/הותלה בשל סיכון ממשי יכולה להוות קטליזטור לאירוע חריג. אמירה זו מקובלת על הוועדה.
- 20) כמו כן יש לפעול לממשק מחשוב עם הנהלת בתי המשפט בכל הנוגע למשלוח הצווים על ידם, שכן שליחת צווים בפקס יכולה לפתוח פתח לתקלות.

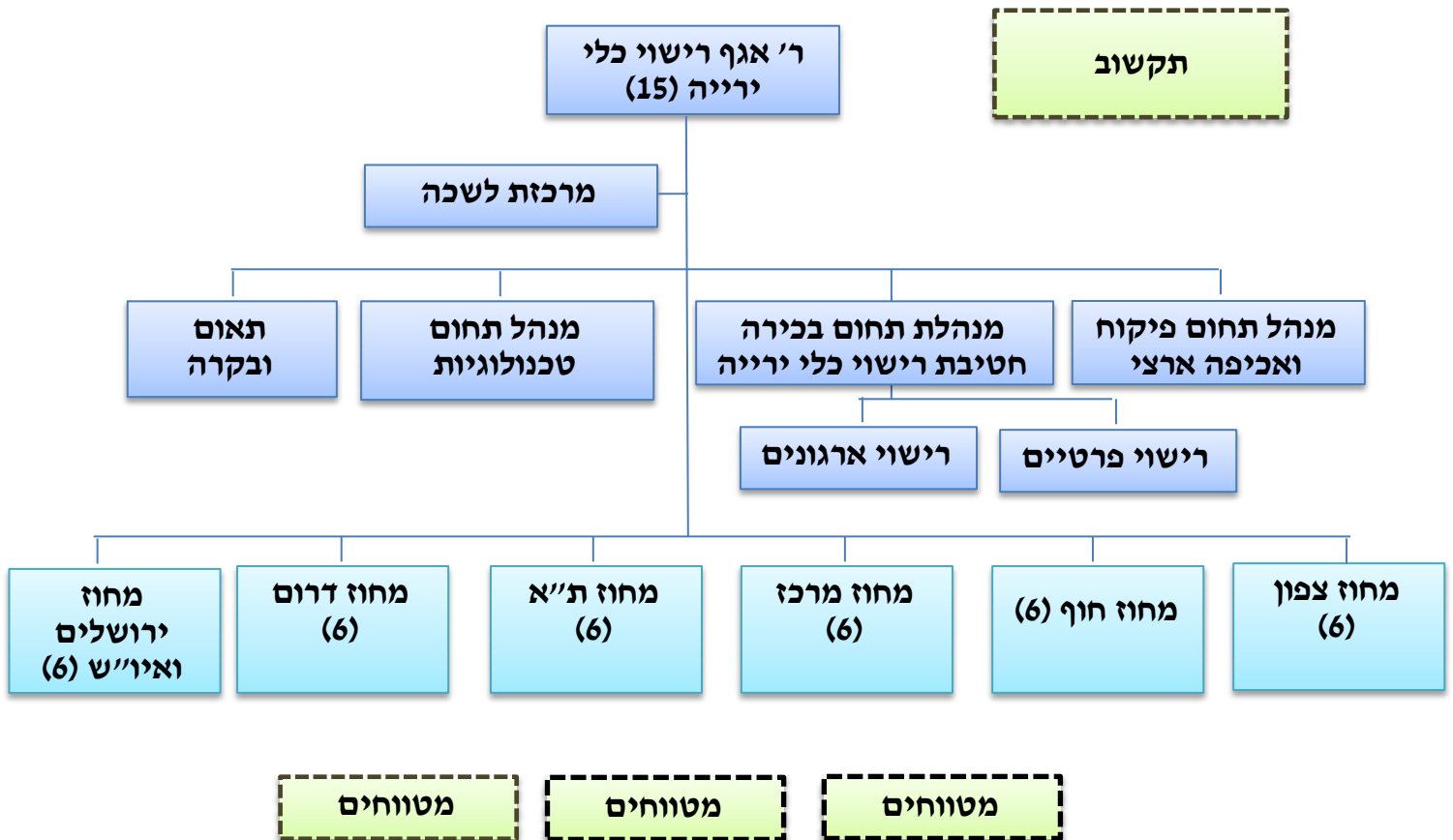

3. אגף רישוי כלי ירייה – מבנה, תחומי אחריות, פעילות וממשקי עבודה

א. אגף רישוי כלי ירייה – מבנה וייעוד

אגף כלי ירייה הועבר ממשרד הפנים למשרד לביטחון הפנים בשנת 2011.

1 מבנה האגף

2) ייעוד האגף ותפקידו

- א. ייעוד האגף לכלי ירייה הינו יישום חוק כלי ירייה לשם שמירה על ביטחון הציבור באמצעות מתן רישיונות לכלי ירייה לציבור, לבעלי תפקידים ולארגונים, ייעוץ לשר בנושא מדיניות החזקת נשק בידי הציבור ופיקוח ובקרה על ציבור בעלי הרישיון ופיקוח על כלי ירייה.
- ב. חזונו של האגף הינו ניהול מקצועי של רישוי כלי הירייה במדינת ישראל יחד עם שמירה על ביטחון הציבור וחיזוק תחושת הביטחון האישי של האזרח במרחב הציבורי.
- ג. עם מעבר האגף למשרד לביטחון הפנים עבר האגף שינויים הן מבחינת פריסה, ארגון, וכ"א והן מבחינה מקצועית. במהלך שלוש השנים האחרונות, עם כניסתו לתפקיד של ראש האגף החדש, נכנסו שינויים אלה להילוך גבוה יותר, אך האגף עדיין נמצא בתהליך של שינוי מבחינת מוטת שליטה והתמקצעות.
- ד. בצד העיסוק במתן רישוי לנשק הפרטי עוסק האגף במתן רישוי לנשק הארגוני - וזהו עיקר עיסוקו. בכל הנוגע לנשק הארגוני – מטווחים, סוחרים, יצרנים, חברות שמירה, משרדי ממשלה, יישובים ראויים, מפעלים ראויים וכו' - מתבססת שיטת הרישוי על בחינת חימוש הארגון ברמה העקרונית, ובהמשך – מינוי אדם בחברה שישמש "בעל רישיון מיוחד" ולצידו ממלא מקום. בעל תפקיד זה הינו מנהל הארגון החמוש, ובסמכותו לחמש "מוצעים לנשיאת נשק" באמצעות שימוש במערכת אופיר, הבוחנת את כשירותו של המוצע / בעל התפקיד בארגון בהקשר של מסוכנות וכשירות רפואית. לכל סוג ארגון הייחודיות שלו בהתאם לאופיו וייעודו. תוקף הרישיון המיוחד נע בין שנה לשלוש שנים בהתאם לסוג הארגון. לקראת כל חידוש רישיון מיוחד מתבצע הליך חידוש ארגוני הבוחן את ההכרה שניתנה על ידי האגף, את בעלי התפקידים בארגון ואת משימותיו.
- ה. מטה האגף ממוקם בירושלים ומספק שירותים בפריסה ארצית ל-6 לשכות הרישוי, למטווחים, לארגונים, לבתי מסחר לנשק וכד'.

המשרד לביטחון הפנים

ו. ראשי לשכות הרישוי הביעו בדבריהם שביעות רצון מעצם ההעברה למשרד לביטחון הפנים והצביעו על שדרוג בתנאי העבודה ובסביבת עבודתם כמו גם על הקשר המקצועי עם האגף.

ז. לדברי ר' האגף:

- מיקומו של מטה האגף בירושלים מקשה על גיוסם/העברתם של עובדים מקצועיים למטה, דבר הפוגע באיכותו המקצועית והניהולית של המטה.
- באגף יש כרגע כ-57 נהלים המהווים את הבסיס המקצועי להתנהלות של האגף, נהלים אלו לא מעודכנים, ויש מקום לתקף אותם בהתאם לשינוי בהוראות ובתהליכים שעבר האגף, על מנת שיתנו מענה מקצועי ראוי לגורמי השטח והמטה.
- האגף מטפל ברישוי הפרטי והארגוני. העבודה המשמעותית שאינה מוכרת לציבור היא ברישוי הארגוני – חברות השמירה, מטווחים, סוחרים ויצרנים. האנשים שמקבלים נשק באמצעות ארגונים ראויים, מפעל ראוי ומשרד ממשלתי לא באים במגע עם האגף. בתחום הרישוי הארגוני הסמכות מתחלקת בין גורמים מספר. מצב זה אינו רצוי, ובעבר נעשה ניסיון ע"י המשרד לבט"פ להקמת רשות אבטחה לאומית, אך לעת עתה ניסיון זה לא צלח.
- בכל הנוגע לגורמי הערכת סיכון מקבל האגף אינפורמציה מגופים שונים, וטווח שיקול הדעת במקרה של דחייה ע"י אותם גופים הוא מצומצם מאוד. כמו כן האגף מסונכרן עם גופים אחרים - צבא, משרד הבריאות, משרד הרווחה, משטרת ישראל – אך ממשקי העבודה עימם רחוקים מלהיות מושלמים.

3) פיקוח על בעלי כלי ירייה

- א. תפקידי הפיקוח באגף כלי ירייה שבמשרד לביטחון הפנים, בהתאם למסמכים שהועברו לעיון הוועדה ולדבריו של מנהל תחום פיקוח ואכיפה ארצי, נגזרים מהחזון, היעדים והמתווה של אגף כלי ירייה.
- ב. הפיקוח באגף משמש כזרוע הביצועית של האגף בשטח ומשמש למעשה "כעיניים" של האגף בשטח, ומפקח על מילוי ההנחיות המופצות ע"י האגף ועל ביצוען בשטח הלכה למעשה.
- ג. תחום הפיקוח מחולק ל-6 מחוזות, ובכל מחוז יש מפקח אחד. האחריות הניהולית על עבודת המפקח מסורה למנהל המחוז, ולמנהל תחום הפיקוח ישנה אחריות מקצועית בלבד.
- ד. מדברי מנהל תחום פיקוח ואכיפה ארצי באגף כלי ירייה וממסמכים שהועברו על ידו לידי הוועדה עולה כי הפיקוח מתמקד רובו ככולו בעריכת ביקורות בארגונים בעלי רישיון מיוחד. אין כל התייחסות בנוהל האגף שהועבר לעיונו לפיקוח וביקורות על בעלי נשק פרטיים.
- ה. לדברי מנהל התחום כיום אין בחוק סמכות למפקחים לעשות פעולות פיקוח על בעלי נשק פרטי. לדבריו, בתזכיר החוק החדש הורחבו הסמכויות של המפקחים, והוא כולל גם פיקוח על מחזיקי כלי ירייה פרטיים.
- ו. מכאן עולה כי הזמן היחיד שבו נבדק האזרח הפרטי הוא בעת בקשה/חידוש הרישיון בלבד, ולא זו הכוונה בביצוע פיקוח.
- ז. עיון בהצעת חוק כלי ירייה התשע"ח-2017 מעלה כי בסעי' 72 נקבעו סמכויות הפיקוח המאשרות למפקח:
 - לדרוש מכל אדם להזדהות בפניו.
 - למסור לו כל ידיעה או מסמך או להציג בפניו כל חפץ שיש בהם כדי להבטיח את ביצוען של הוראות חוק זה והתקנות על פיו או להקל את ביצוען.
 - להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כשהוא נייד, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים בלבד, אלא בהסכמת המתגורר באותו מקום או עפ"י צו של בית משפט.

המשרד לביטחון הפנים

- לבצע כל הדרוש בכדי לבדוק כלי ירייה, לרבות ספירתם ובדיקת סימנים ותנאי אחסנתם.

יצוין כי הצעת החוק עדיין נמצאת בהליכים אל מול המשרדים השונים, ונראה כי הדרך לאישורה עוד רחוקה.

ח. לדברי ר' האגף תחום הפיקוח במתכונתו הנוכחית אינו נותן את המענה הראוי - עיקר הפיקוח מתרכז בתחום הארגוני ולא בפרטי (מלבד הכשרה). הייתה כוונה להפוך את הפיקוח לפיקוח ארצי, אך הניסיון לא צלח, ולטעמו, בהיבט המקצועי ובהיבט של עצמאות הפיקוח זה המהלך המתבקש.

ט. לדברי מנהל תחום פיקוח ואכיפה ארצי נכון להיום התרבות הארגונית בפיקוח מדגישה חיי רגע, יוצרת מפקחים מגיבים ומובילים פחות וחסרה עבודת צוות. הפיקוח מתמקד במנהלה ולא בהפקת לקחים, ולא קיימת אחידות בפיקוח. העבודה נעשית תחת שני מנהלים, חסרה עבודת פיקוח ובקרה על עבודת הפיקוח הנעשית בשטח, קיים חשש לקשרים בין מפקח למפוקח, ושכר העידוד משפיע על הכמות, על התכולה ועל שיטות הפיקוח. הוא מדגיש כי קיימת התנגדות בשטח לתהליכי שינוי ושיפור, מכאן נובעת המלצתם של ראש אגף רישוי כלי ירייה ושל מנהל תחום פיקוח להקים יחידת פיקוח ואכיפה ארצית שתהיה כפופה מנהלית ומקצועית למנהל התחום, דבר שיאפשר לתקן את כל הליקויים ולהקים יחידה מקצועית ויוזמת שתעבוד על פי תורה וכללים אחודים ויכולת גמישות ותגובה בזמן אמת.

4) תהליכים שבוצעו באגף

- א. מוקד תקשוב ומערכת אופיר - מאז העברתו של האגף למשרד לביטחון הפנים הוכנסה מערכת מחשוב חדשה (אופיר) והוקם מוקד התקשוב. על תהליכים אלה כבר הרחבנו בתחילת הדו"ח.

המשרד לביטחון הפנים

ב. הכשרה והתמקצעות של בעלי התפקידים -

- ההכרה כי כוח אדם מקצועי הוא הבסיס להצלחה בתפקוד האגף ובמתן השירותים לכלל הגורמים הבאים עימם במגע הובילה את האגף לתכנן התמקצעות של בעלי התפקידים בו. צורך זה עלה גם מיחידות השטח במהלך עבודת הוועדה.
- פקידי רישוי חדשים עוברים הכשרה בת שבוע עם כניסתם לתפקיד, לאחר מכן עוברים חניכה בלשכות הרישוי בת חודשים מספר, ובסופה הם עוברים מבחן, ורק לאחר אישור משרד המשפטים הם מקבלים סמכויות החלטה.
- במהלך השנה הקרובה יש בכוונת האגף להעביר הכשרה דומה גם לפקידי רישוי ותיקים, בפרט לשלב הריאיון, מתוך כוונה ליישר קו מבחינה מקצועית אצל כל פקידי הרישוי ולא להסתמך על הלמידה העצמית ועל צבירת הניסיון שנעשתה במהלך ביצוע התפקיד.
- נכון להיום מפקחים אינם עוברים הכשרה ייחודית. לרוב מדובר באנשים ששירתו באגף עצמו, ועבודתם מתבססת על הניסיון ועל הידע שנצבר במהלך שנות העבודה שלהם באגף, בתחום הרישוי הפרטי והארגוני.

ב. ממשקי עבודה של האגף עם גורמי חוץ

הרחבנו על ממשקי העבודה עם חלק מגורמי החוץ במסגרת סקירתנו את הליך רישוי הנשק, יחד עם זאת, מצאנו לנכון להזכיר גם בפרק זה בעיקר בכל הנוגע לפערים הקיימים, לטעמנו, בתחומי אחריותם ויש לתת עליהם את הדעת.

1) משטרת ישראל

- הטיפול בכלי ירייה במשטרת ישראל נחלק בין גופים ויחידות שונות ובהם חטיבת האבטחה, המחלקה למענה אזרחי באח"מ, אגף ההדרכה – קצין קליעה ארצי, ר' ענף אבטחה ורישוי, קציני רישוי, בקרי רישוי, סממ"רים ומת"חים.
- בכל הנוגע לרישוי הפרטי, עיקר העבודה של האגף היא מול המחלקה למענה אזרחי באח"מ וחטיבת האבטחה, כפי שפורט בפרק המתאיחם להליך הרישוי.
- העברת המידע בין המשרד לביטחון הפנים למשטרת ישראל נעשית באמצעות מערכת 'אופיר', אשר מתממסקת עם מערכת 'שירת הסירנה' המשטרית.
- ר' מדור חו"ד רישוי נשק במחלקה למענה אזרחי באח"מ הצביעה על כמה פערים בטיפול שיש לצמצמם, לטעמה, כמפורט להלן:
 - העברת הבקשה האוטומטית ע"י מוקד המחשוב מבלי שנבדק תחילה האם המבקש אכן עומד באחד התבחינים יוצרת עומס של פניות ומחייבת נימוק לדחייה שהינו לפעמים על בסיס מודיעיני, דבר שעלול לגרום לזליגת מידע מיותרת.
 - קיימים גורמים שונים, כגון צה"ל, שב"כ ומח"ש, המחזיקים במידע שהינו רלוונטי לצורך גיבוש חו"ד של המדור אם להמליץ או לדחות את הבקשה לרישיון נשק, והמדור נתקל בקשיים בקבלת מידע זה באופן שוטף.

המשרד לביטחון הפנים

- יצוין כי בינתיים אושרה בכנסת הצעת חוק המידע הפלילי בתקנות השבים התשע"ט-2019. לפי הצעת החוק החל מאישור החוק תהיה משטרת ישראל הגוף העיקרי לניהול המרשם הפלילי וכלל תיקי גופי החקירה האחרים שלהם סמכויות חקירה. גופים אלה יעבירו עדכון למרשם הפלילי שהמשטרה מנהלת, וכך יהיה המדור חשוף לכלל המידע המצוי אצל כל גופי החקירה, וההמלצה לאשר או למנוע רישיון כלי ירייה תהיה מבוססת ומקיפה.
- נכון להיום המדור נותן מענה לשלושה מחוזות משטרתיים מתוך השבעה, ושאר הפניות עדיין מטופלות ע"י היחידות הטריטוריאליות וחטיבת האבטחה. אין מחלוקת בדבר הצורך באחידות בדרך הטיפול בכלל הבקשות כמו גם בהתמקצעות בתחום זה.
- לדבריה על מנת שהמדור יענה לכלל הבקשות המוגשות בכל הארץ, הניסיון שנצבר עד כה מראה בבירור על צורך ממשי בתגבור המדור ב-7 תקנים לפחות (4 למדור חו"ד רישוי נשק ו-3 לחוליית עררים ועת"מים).

יחד עם זאת, התרשמנו כי קיים שת"פ בין מ"י לאגף בכל הנוגע להליך הרישוי, וגם אם קיימים פערים, הרי שאלה מוצאים את פתרונם בשיח בין הצדדים.

2) משרד הבריאות

- משרד הבריאות הינו אחד הגורמים החשובים בתהליך רישוי כלי ירייה, בפרט בהגדרת הכשירות מההיבט הנפשי, ועל תחומי אחריותו ופעילותו הרחבנו בפרק הדן בהליך הרישוי.
- משנת 2016 קיים נוהל משותף בין האגף לרישוי כלי ירייה למשרד הבריאות. למשרד הבריאות יש ממשק ממוחשב עם מערכת אופיר של האגף.
- תמונת המצב של הכשירות הנפשית במאגרי משרד הבריאות אינה מלאה, כיוון שקופות החולים, משרד הרווחה והביטוח הלאומי מנהלים

המשרד לביטחון הפנים

מאגרים עצמאיים, ואלה לא מועברים למשרד הבריאות. כמו כן קיים אי-דיווח של רופאים פרטיים.

- בצד ההיבט הנפשי - קיימות אוכלוסיות עם פוטנציאל מסוכנות גבוה כגון מטופלי מרפאות מתאדון וסובקסון, אוכלוסיית משתמשי קנאביס רפואי, אוכלוסיית משתמשי תרופות המעלות סיכון או מטופלי אשפוזיות סמים. לגבי אוכלוסיות אלה לא נעשתה עבודה ולא גובשה עמדה מקצועית במשרד הבריאות בכל הנוגע לכשירותם לשאת נשק. נכון להיום נעשה טיפול נקודתי ככל שעולה אינדיקציה כזו.
- כמו כן לאור העובדה כי אין כיום מגבלת גיל לעניין רישוי כלי ירייה, לא נדרשות בדיקות רפואיות עיתיות מגיל מסוים ומעלה, כפי שנדרש לגבי רישיון נהיגה.
- הצהרת הבריאות במתכונתה הנוכחית אינה נותנת מענה אופטימלי - היקף השאלות הנשאלות אינו נותן כיסוי רחב של כל הבעיות הרפואיות, ישנו ריבוי של גורמים מטפלים, ולא כולם מדווחים למשרד הבריאות, בפרט מטפלים פרטיים. נוסף על כך הצהרת הבריאות תקפה לשנה מיום הוצאתה, ולכן לעיתים יש פער בין המצב הרפואי בעת הוצאתה ובין המצב בעת הוצאה/חידוש הרישיון.
- עולה מכל האמור לעיל כי בצד שיתוף הפעולה בין האגף למשרד הבריאות יש לבחון האם יש להתמקד רק במצבו הנפשי של המבקש ולא במצבו הבריאותי בכלל.

3) משרד הרווחה

- משרד הרווחה מטפל בתחום האלימות במשפחה, נכון להיום ישנם בישראל 103 מרכזי אלימות במשפחה, והתקציב שלהם מתחלק בין משרד הרווחה (75%) לרשויות המקומיות (25%).
- לדברי מר חגי מויאל, הממונה על תחום האלמ"ב ותחום כלי הירייה במשרד הרווחה:
 - על פי החוק משרד הרווחה מחויב להעביר דיווח על כל מטופל נושא נשק אשר יש לגביו הערכת מסוכנות לעצמו או לסביבתו לפקיד הרישוי שיעשה את הפעולות הנדרשות לתפיסת הנשק.

המשרד לביטחון הפנים

- בגלל המסוכנות, במשרד הרווחה ובלשכות הרווחה מעדיפים לפנות ישירות לתחנת המשטרה כדי שזו תעשה פעולה מיידית לתפיסת הנשק. פנייה לאגף משמעותה הוצאת מכתב לנושא הנשק המציין כי בעקבות פנייה של משרד הרווחה הוא נדרש להפקיד את נשקו בתוך שבוע. לטעמם, עצם שליחת המכתב ע"י האגף מעלה את המסוכנות כלפי סביבתו של בעל הנשק וכלפי העובדים בלשכות הרווחה.
- לאור העובדה כי משרד הרווחה הוא רשות טיפולית, נדחתה על ידו האפשרות לעשות ממשק בין המאגרים של האגף למשרד הרווחה.
- נכון להיום אין לו, כממונה על תחום כלי הירייה במשרד הרווחה, שום שיקול דעת. מרגע שמגיעה אליו הודעת מסוכנות, הוא מעביר אותה מיידית למשטרה.
- במשרד הרווחה קיים פורום מקרי רצח, המובל על ידי המשרד, ומתכנס לאחר כל אירוע של רצח במשפחה. לדבריו, רוב מקרי הרצח לא מבוצעים באמצעות נשק חס אלא באמצעים אחרים.
- אין במשרד הרווחה מערכת ממוחשבת המתעדת את רמת המסוכנות בכל תיק, ולכן לא ניתן להוציא כרגע נתונים על כך. יש כוונה לבנות מערכת כזו.
- אין נוהל עבודה מסודר אל מול אגף רישוי כלי ירייה, והוא אישית לא פגש את ר' האגף מאז שזה נכנס לתפקידו. אם וכאשר תיפתרנה המחלוקות בין משרד הרווחה לאגף הרישוי, יתוקף נוהל שיתוף פעולה ויוטמע חוק כלי ירייה בקרב עובדי משרד הרווחה.

4) הביטוח הלאומי

- במוסד לביטוח לאומי מטופלים כ-100,000 אזרחים המוגדרים בתחום הנכות הנפשית ונמצאים במאגר הנכויות של הביטוח הלאומי.
- יצוין כי מאגר זה גדול מהמאגר של משרד הבריאות ולא בהכרח חופף לו.
- המוסד לביטוח לאומי אינו נמנה היום על גורמי החוץ שעימם מנהל האגף ממשקי עבודה, על אף הצורך הברור בקיומו של שיתוף פעולה כזה בתהליך אישור רישוי כלי נשק.
- יצוין כי בניגוד לאגף רישוי כלי ירייה, משרד התחבורה / הרשות לבטיחות בדרכים מקבלים נתונים ממאגר זה בזמן אמת.

המשרד לביטחון הפנים

- לדברי נציגי הביטוח הלאומי, במסמך סיכום הדיון שהוצא מטעמם לבקשת הוועדה עולה כי:
 - ניתן לעשות שימוש במידע שיש במוסד לביטוח לאומי, אך יש להסדיר את תהליך העברת המידע כך שלא תהיה פגיעה בצנעת הפרט, ויש להבהיר לכל מגיש בקשה כי תיעשה פנייה לביטוח לאומי ולקבל את אישורו.
 - אין לשלול רישיון או לא לאשר החזקת נשק לכל אדם עם לקות נפשית.
 - לגבי מלאי מחזיקי הנשקים – הודגש כי לא ניתן יהיה להעביר מידע בעניינם ללא אישורו של מחזיק הנשק.

5) הנהלת בתי המשפט

- אגף רישוי כלי ירייה מקבל מבתי המשפט השונים, לרבות בתי משפט לענייני משפחה, באמצעות הפקס צווים המורים להגביל אדם בנשיאת כלי ירייה.
- עם קבלת הצו מתבצעת בדיקה במערכת הממוחשבת האם נשוא הצו מחזיק ברישיון לנשיאה/אחזקה כלי ירייה בהתאם למספר ת"ז המופיע על הצו.
- אם לא צוין מספר ת"ז, מוחזר הצו לבית משפט הנוגע להשלמת פרטים.
- במידה שממצאי הבדיקה מעלים כי יש לנשוא הצו רישיון לנשק, נשלח הצו במייל לטיפול המחוז המשטרתי הרלוונטי לתפיסת הנשק.
- אם הבדיקה מעלה כי אין ברשותו רישיון או אינו נמצא בתהליך לקבלת רישיון, יוגדר במערכת אופיר כמוגבל.

6) צה"ל

צה"ל מהווה גורם חשוב בתחום כלי הירייה הן בהיבט של הרישוי והן בהיבט של טיפול בעבירות הנוגעות לכלי נשק המבוצעות במהלך השירות – גניבות נשק, אובדן נשק ושימוש לא נכון בנשק (פלילי ו/או משמעותי). יש חשיבות לשת"פ בין צה"ל למשטרת ישראל בהיבטים אלה.

המשרד לביטחון הפנים

בכל הנוגע למסוכנות הנפשית נודע לנו כי צה"ל מעביר למשרד הבריאות את הקבצים שברשותו, כך שהיבט זה מכוסה בהמלצת משרד הבריאות המגיעה לאגף.

בהליך הרישוי לכלי נשק יש חשיבות לממשקי עבודה מול מצ"ח ואכ"א/משמעת.

נכון להיום אין למשטרת ישראל כל אינדיקציה ממוחשבת לגבי עבירות פליליות או משמעתיות הנוגעות לנשק, ורק לאחר פנייה של מחלקת מענה אזרחי מתקבלת חו"ד מצה"ל.

ג. סיכום ותובנות

- 1) אגף רישוי כלי ירייה שבמשרד לבט"פ נמצא בשנים האחרונות בתהליך של שינוי מבחינת מוטת השליטה וההתמקצעות.
 - 2) ראשי לשכות הרישוי, בעלי המטווחים וסוחרי הנשק הביעו את שביעות רצונם ממשקי העבודה אל מול האגף.
 - 3) באגף יש בנקודת זמן זו כ-57 נהלים שאינם מעודכנים המהווים את הבסיס המקצועי של עבודת האגף, חסר מהלך של תיקוף הנהלים על מנת שיתנו מענה מקצועי ראוי לגורמי השטח והמטה.
 - 4) תחום הפיקוח מחולק ל-6 מחוזות, בכל מחוז יש מפקח אחד. האחריות הניהולית על עבודת המפקח מסורה למנהל המחוז, ולמנהל תחום הפיקוח במטה האגף יש אחריות מקצועית בלבד.
 - 5) עיקר פעולות הפיקוח מתמקדות ברישוי הארגוני ולא ברישוי הפרטי.
 - 6) אין היום סמכויות אכיפה למפקחים בחוק, עניין זה יבוא בחלקו על תיקונו אם וכאשר תאושר הצעת חוק כלי ירייה – התשע"ח-2017.
 - 7) תחום הפיקוח במתכונתו הנוכחית אינו נותן את המענה הראוי. התרבות הארגונית יוצרת מפקחים מגיבים ופחות מובילים.
 - 8) תהליכי ההכשרה וההתמקצעות של בעלי התפקידים באגף נמצאת בראשיתה. בשלב זה החל האגף בהכשרת פקידי רישוי חדשים, ויש כוונה להוביל הכשרה גם לפקידי רישוי ותיקים.
- בכל הנוגע למפקחים – אין להם כרגע הליך הכשרה מכל סוג שהוא, ויש הסתמכות על ניסיונם והידע שצברו במהלך השנים.

המשרד לביטחון הפנים

- 9) אין מגבלת גיל בחוק לעניין הוצאה/חידוש של רישיון כלי ירייה, ולא נדרשות בדיקות רפואיות עיתיות מגיל מסוים ומעלה, כפי שנדרש לגבי רישיון נהיגה.
- 10) בצד ההיבט של מסוכנות בהיבט הנפשי, קיימות אוכלוסיות עם פוטנציאל מסוכנות גבוה - כגון משתמשי קנאביס רפואי, מטופלי מרפאות מתדון וקובקסון ואשפוזיות סמים, אוכלוסיית משתמשי תרופות המעלות סיכון וכו' - שלגביהן לא נעשתה עבודה ולא גובשה עמדה מקצועית במשרד הבריאות בכל הנוגע לכשירותם לשאת נשק.
- 11) אין נוהל עבודה מסודר בין משרד הרווחה לאגף לרישוי כלי ירייה, ומשרד הרווחה מעדיף לעבוד מול תחנות המשטרה המקומיות, במקומות שבהם עולה מסוכנות, על מנת שתפיסת הנשק תעשה מייד ולא באמצעות מכתב שנשלח על ידי אגף רישוי כלי ירייה.
- 12) עד היום אין כל שיתוף פעולה בין הביטוח הלאומי לאגף רישוי כלי ירייה, וקיומו של המידע המצוי ברשותם הובא לידיעתנו רק במסגרת עבודת הוועדה.
- 13) נכון להיום צווים של בתי משפט לביטול/התליית רישיון כלי ירייה מגיעים למטה האגף **באמצעות פקס** ולא באמצעות מערכת ממוחשבת, דבר הפותח פתח לתקלות.
- 14) צה"ל מהווה גורם חשוב בתחום כלי הירייה הן בהיבט של הרישוי הן בהיבט של טיפול בעבירות הנוגעות לכלי נשק המבוצעות במהלך השירות – גניבות נשק, אובדן נשק ושימוש לא נכון בנשק (פלילי ו/או משמעת).
- הוועדה סבורה כי יש חשיבות לשיתוף פעולה בין צה"ל למשטרת ישראל בהיבטים אלה.

פרק ד' - המלצות

המשרד לביטחון הפנים

1. מבוא

בפרק זה מובאות המלצות הוועדה לאור הממצאים והתובנות שעלו במהלך עבודת הוועדה.

ההמלצות מתייחסות לנושאים הבאים:

א. הליך רישוי -

- הערכת המסוכנות הפלילית.
- הערכת המסוכנות הנפשית – משרד הבריאות, משרד הרווחה והמוסד לביטוח לאומי.
- שלב הריאיון על ידי פקיד הרישוי – הצהרת הבריאות, שלב הריאיון עצמו ואחסון כלי ירייה.
- התלייה/ביטול רישוי כלי ירייה.

ב. אגף רישוי כלי ירייה

ג. פיקוח ובקרה

ד. גופים השותפים לתהליך רישוי, פיקוח ובקרה על כלי ירייה.

ה. המלצות כלליות – שחלקן חורג ממנדט הוועדה, אך מצאנו לנכון לציין:

- הפעלת קו אנונימי
- הוספת אפיונים ממוחשבים
- מערכת אופיר
- צוות מחקר באוניברסיטת בר-אילן
- רשות אבטחה לאומית
- הסמכה/הכשרה של מדריכי ירי
- טיפול ארגונים מתנדבים בתחום הירי המעשי והמקצועי
- תחמושת.

2. כללי

- א. חוק כלי ירייה, התש"ט-1949 והתקנות שהותקנו על פיו מסדירים את נושא הרישוי, הנשיאה וההחזקה של כלי הירייה. הזכות לשאת כלי ירייה בישראל אינה זכות מוקנית, והליך מתן הרישיון מאזן בינה ובין הדאגה לשלום הציבור.
- ב. לאורך השנים השתנתה מדיניות החזקת כלי ירייה – צמצום או הרחבה – בהתאם למדיניות השר הנוגע והאירועים השונים שהכתיבו מדיניות זו. שאלת האיזון הנכון בין הזכות להגנה עצמית ואפקט ההרתעה ובין סיכון אפשרי נוכח שימוש לא תקין בנשק הינה שאלה הנמצאת תמיד במוקד השיח הציבורי, והינה תוצאה של המצב הביטחוני בארץ אל מול האירועים שבהם נעשה שימוש לא תקין בכלי הנשק.
- ג. הוועדה קיימה **58 פגישות** עם בעלי מקצוע ועם בעלי תפקידים מכל התחומים לצורך לימוד וגיבוש המלצותיה, וכן ערכה **19 ביקורים**, **בפרט בכלל לשכות הרישוי במחוזות**, לצורך "קניית" ידע וניסיון שהצטבר עד כה. נוסף על כך קיבלה הוועדה לעיונה מסמכים רבים שהועברו אליה על ידי גורמים אלה.
- ד. במהלך בחינתנו את הליך הרישוי על היבטיו השונים, נתנו דעתנו למתח המובנה בין מי שמצדד בהרחבת התבחינים לאור המצב הביטחוני ובין מי שמבקש לצמצמו נוכח האיום של שימוש לא תקני בנשק ופגיעה באזרחים ובעיקר בבני משפחה.
- ה. הנחת היסוד של הוועדה בהתייחסות לכתב המינוי שלה הייתה שיש לבחון את הליך הרישוי בזכוכית מגדלת, על מנת להבטיח כי הליך זה יהווה מסננת אפקטיבית ויעילה שתבטיח שכלי נשק פרטי יוחזק רק בידי מי שהינו כשיר לכך עפ"י כל הפרמטרים הנדרשים.
- ו. הגם שככלל מצאנו כי הליך הרישוי כפי שהוא מתנהל כיום נותן מענה הולם לדרישות הסף, התבחינים וההכשרה, הרי שמצאנו שיש שלבים שבהם נחוץ שינוי ובחלק מהשלבים אף שינוי מהותי.

3. המלצות

א. הליך הרישוי

בחינת הליך הרישוי הצביעה על כך כי עיקר הפערים הם בתהליך הערכת המסוכנות הפלילית והנפשית, הליך הריאיון האישי בלשכה והמסמכים המצורפים במהלכו ובסוגיית אחסון הנשק. להלן יפורטו הפערים והמלצת הוועדה:

1) הערכת המסוכנות הפלילית – משטרת ישראל

נכון להיום הערכת המסוכנות הפלילית מטופלת ע"י שני גורמים במשטרת ישראל – מחלקת מענה אזרחי באגף החקירות והמודיעין במחוזות ת"א, ירושלים וש"י וחטיבת האבטחה באגף המבצעים בשאר המחוזות. עובדה זו מובילה לחוסר אחידות ולהבדלי גישה בטרם אישור/דחיית הבקשה. כמו כן בהעדר ממשק ממוחשב עם צה"ל, כל הנתונים בדבר מעורבות אנשי צבא בעבירות פליליות/משמעותיות הנוגעות לשימוש בנשק לא עומדים לנגד עיני מגבשי המלצת המשטרה.

המלצת הוועדה

- יש להוביל מהלך ארגוני, לפיו כלל הבקשות תטופלנה ע"י מחלקת מענה אזרחי באח"מ שהוקמה במיוחד לצורך זה. דבר שיבטיח התמקצעות ואחידות ארצית.
- להביא לסיום עבודת המטה עם צה"ל/מצ"ח עד לגיבוש נוהל משותף לרבות חיבור מערכות המחשוב.
- לפעול לקיומו של ממשק ממוחשב בין משטרת ישראל לצה"ל (מצ"ח ואכ"א משמעת), כדי שכל המידע ילקח בחשבון בזמן אמת, בעת עריכת הערכת המסוכנות הפלילית.
- תגבור המחלקה בתקנים נוספים עוד בטרם העברת כלל המחוזות בארץ לטיפול. לדברי נציגי המחלקה, הנתונים שעליהם התבססה עבודת המטה שנעשתה בטרם הקמת המחלקה אינם משקפים את היקפי העבודה האמיתיים, ולכן יש מקום, לטעמנו, שתיעשה עבודה מהירה באג"ת משטרת ישראל לבחינת היקף תגבור המחלקה.

2) הערכת מסוכנות נפשית – משרד הבריאות

תמונת המצב

תמונת המצב של הכשירות הנפשית במאגרי משרד הבריאות אינה מלאה – קופות החולים, משרד הרווחה והביטוח הלאומי מנהלים מאגרים משל עצמם שלא מועברים למשרד הבריאות. זאת נוסף לאי דיווח של רופאים המטפלים באזרחים באופן פרטי, ואלה לא נכנסים למאגר. נוסף על האוכלוסייה המטופלת בשל בעיות נפשיות מוכרות, קיימות אוכלוסיות עם פוטנציאל מסוכנות גבוה – משתמשי קנאביס רפואי, משתמשי תרפות מעלות סיכון, מטופלי מרפאות מתדון, סובקסון ואשפוזיות סמים – שלגביהם לא גובשה עמדה מקצועית במשרד הבריאות בכל הנוגע לכשירותם לשאת נשק.

הצהרת הבריאות

- על טופס הצהרת הבריאות לא רשום שהוא מיועד לרישיון לנשיאת כלי נשק.
- אין התייחסות בטופס לנטיות אובדניות (כפי שהודגש לפנינו, מדובר בפרט מידע משמעותי).
- רופאים מסרבים לחתום על השאלות הנוגעות להיבטים פסיכיאטריים בטופס, לטענתם, מחוסר מידע.
- ההצהרה תקפה לשנה ממועד הוצאתה.
- אין מגבלת גיל לבקשה להוצאת/לחידוש רישיון כלי ירייה.

המלצת הוועדה

- הוועדה ממליצה כי משרד הבריאות ימנה וועדה פנימית שתעסוק בעניינים האלה:
- יש לבחון את דרך צירופם של כל הגופים המחזיקים במידע על הכשירות הנפשית אשר אינם מדווחים כיום למשרד הבריאות לצורך קבלת תמונה מלאה, גם אם בדרך של חיובם להעביר המידע.
 - בכל הנוגע לאוכלוסיות עם פוטנציאל מסוכנות גבוה – מומלץ כי משרד הבריאות יגבש עמדה מקצועית בכל הנוגע לכשירותם לשאת נשק בהקדם האפשרי. לאור העובדה שהדיעות בעניין זה הינן חלוקות

המשרד לביטחון הפנים

בין הגורמים המטפלים, לא מצאנו לנכון להמליץ כבר עתה לשלול/לדחות בקשות לרישוי נשק של אוכלוסיות אלה בטרם תגובש עמדה מקצועית.

- יש להעביר את טופס הצהרת הבריאות לתיקוף במשרד הבריאות כך שיירשם על הטופס שהוא מיועד לרישוי כלי נשק.
- ברשימת הנתונים הרפואיים שעליהם מתבקש המבקש להצהיר יש להוסיף שאלה הנוגעת לנטיית אובדניות.
- לשקול ניסוח מחדש של השאלות הנוגעות להפרעות פסיכיאטריות בדרך שתסייג את מידת האחריות של הרופא החותם בנוסח "כעולה מהתיק הרפואי" או "למיטב ידיעתי", ואז אולי תיפתר הבעיה של סירוב הרופאים לחתום על שאלות אלה.
- יש לקבוע כי תוקף הצהרת הבריאות הינו ל-3 חודשים בלבד במקום לשנה כנהוג היום, כך תמונת המצב הבריאותי שתתקבל תהיה נכונה יותר ומעודכנת יותר למועד הוצאת הרישיון.
- בהעדר מגבלת גיל בחוק להוצאת רישיון כלי ירייה יש לחייב הגשת הצהרת בריאות מגיל 70 ומעלה כל שנתיים, ומגיל 80 – כל שנה.

משרד הרווחה (3)

במשרד הרווחה ישנם שני גורמים הרלוונטיים לעניינו:

■ **שירות פרט, משפחה וקהילה**

משרד הרווחה מנהל 103 מרכזי אלימות במשפחה ברחבי הארץ. על פי החוק, משרד הרווחה מחויב להעביר דיווח על כל מטופל נושא נשק אשר יש לגביו הערכת מסוכנות לעצמו או לסביבתו לפקיד הרישוי. בפועל מזה שנים אין שיתוף פעולה סדור ואין נוהל משותף בין משרד הרווחה ובין אגף רישוי כלי ירייה, והדבר גם עלה בדו"ח מבקר המדינה שפורסם בשנת 2014. מדיניות משרד הרווחה הינה לעבוד ישירות מול תחנות המשטרה המקומיות, ובשלב זה גם לא הוטמע חוק כלי ירייה בקרב עובדי משרד הרווחה.

■ **השירות לטיפול בהתמכרויות**

השירות לטיפול בהתמכרויות מטפל באוכלוסייה שלמה המהווה סיכון, וכפי שצויין על ידנו, יש מקום שתיעשה עבודה על ידי משרד הבריאות שתקבע עמדה מקצועית לגבי אינדיקציית התמכרות לצורך החלטה של אישור/פסילה לרישוי נשק.

■ **המוסד לביטוח לאומי**

במוסד לביטוח לאומי קיים מאגר נכויות הכולל כ-100,000 אזרחים בתחום הנכות הנפשית, מאגר זה גדול מהמאגר של משרד הבריאות ולא בהכרח חופף לו. המוסד לביטוח לאומי אינו נמנה היום על גורמי החוץ שעימם מנהל האגף לרישוי כלי ירייה ממשקי עבודה, על אף הצורך הברור בקיומו.

המלצת הוועדה

- מדובר בכשל מתמשך שיש להביא לסיומו.
- יש לקיים דיון בדרג מנכ"לים (משרד בט"פ, משרד הרווחה) ולהניע תהליך אשר בסופו יגובש נוהל שת"פ בין אגף כלי ירייה למשרד הרווחה, ויפה שעה אחת קודם.

המשרד לביטחון הפנים

- בטווח הזמן המיידני על אגף רישוי כלי ירייה להעביר כל בקשה למשרד הרווחה, לשירות פרט, משפחה וקהילה ולשירות לטיפול בהתמכרויות להתייחסותם בטרם קבלת החלטה.
- לגבש נוהל שת"פ שיקיף את כל השיקולים וההיבטים המשפטיים לצירופו של הביטוח הלאומי להליך הרישוי, בין אם בהעברת המאגר למשרד הבריאות האחראי על הערכת מסוכנות נפשית, שזהו המצב הרצוי, ובין אם ישירות אל אגף כלי ירייה.

4) שלב הריאיון על ידי פקיד רישוי (המפגש עם פקיד הרישוי)

לאור הקמתו של מוקד התקשוב, הליך הריאיון הינו השלב הראשוני שבו מתקיים מפגש פיזי בין המבקש לפקיד הרישוי. בשלב זה מגיש מבקש הבקשה את הצהרת הבריאות, עובר ריאיון וחותרם על הצהרה הנוגעת לאחסון הנשק. הליך זה הינו משמעותי, ובו מצאנו את הכשל העיקרי.

א. שלב הריאיון:

הריאיון מתבסס על טופס סטנדרטי אחיד, ובו רשימת שאלות מובנית, שאותה מרחיב פקיד הרישוי בהתאם לתשובות שניתנות. אין לפקידי הרישוי כישורים מתאימים לאבחן מסוכנות כזו או אחרת, הם פועלים על סמך תחושת בטן ואינטואיציה, ולכן אחוז הנכשלים בשלב זה הוא נמוך. כמו כן צילום המבקש מתבצע במטווח, ולדעת הוועדה יש לבצעו בלשכת הרישוי עצמה כחלק משלב הריאיון.

המלצת הוועדה

- לדעתנו בהעדר כישורים מתאימים, פקידי הרישוי אינם אמורים לזהות מסוכנות.
- כתחליף לשיחה עם פסיכולוג שאותה עוברים מאבטחים, מוצע לקיים אבחון ממוחשב לאיתור מסוכנות לכל מבקש/מחדש רישיון כחלק בלתי נפרד מהריאיון.
- יצוין כי קיימים כיום בשוק כמה מבחנים כאלה הניתנים לרכישה, וחלקם הוצגו בפני הוועדה. עלותם של מבחנים כאלה תלויה בכמות המבחנים הנרכשת, וממה שהוצג בפנינו מדובר בעלויות נמוכות.
- אנו סבורים שעניין זה הוא מהותי, ואין בהדרכות שיש בכוונת האגף להעביר לפקידי הרישוי בכדי למלא חלל זה.
- יש לבצע את צילומי מבקש הרישיון בלשכה כחלק מהליך הזיהוי של המבקש.

המשרד לביטחון הפנים

ב. חתימה על הצהרה על רכישת כספת

סוגיית אחסון הנשק בבית הינה משמעותית, במיוחד בשל העובדה שכיום לא ניתן לקיים פיקוח כלשהו בעניין זה. ההצהרה הינה חלק מרשימה של דרישות המופיעות בדף שעליו חותם המבקש ואינה עומדת בפני עצמה.

המלצת הוועדה

- בהעדר יכולת פיקוח על אחסון נשק בבתים פרטים, יש להנפיק טופס חדש לעניין אחסון הנשק ורכישת הכספת בנפרד מההנחיות האחרות שעליהן חותם המבקש בלשכת הרישוי.
- לאור החשיבות הרבה שאנו רואים באחסון נכון של כלי נשק נוכח מסוכנתו, אנו סבורים כי חתימה נפרדת תגביר את מודעות מחזיק הנשק לסוגיית האחסון והשמירה.
- יש לחייב את המבקש להציג אישור לרכישת כספת תקנית על פי דרישות האגף ולצרפה לרישומים המצויים בלשכת הרישוי. האישור יימסר לפקיד הרישוי במעמד קבלת הרישיון הזמני בלשכה.

ג. ביטול/התליית רישיון כלי ירייה

1. סוגיה זו הינה משמעותית בעיקר במקרים שבהם הביטול או התליית הרישיון נעשים בשל חשש למסוכנות אמיתית.
2. מצאנו כי צווי בתי המשפט, לרוב מבית משפט לענייני משפחה, מועברים למטה האגף באמצעות פקס, דבר הפותח פתח לתקלות.
3. מייד עם הזנת הודעת הביטול במערכת הממוחשבת, מקבל האזרח מסרון (s.m.s) המודיע כי רישיונו בוטל וכי עליו להפקיד את נשקו בתחנת המשטרה.
4. לדעת הוועדה במקרים של סיכון ממשי הודעה כזו עלולה להוות קטליזטור לשימוש חריג בנשק, לעיתים אף קטלני, על ידי המחזיק.
5. הודעה טלפונית בתחנת משטרה במקרים שבהם לדעת מנהלת לשכת הרישוי יש לתפוס את הנשק באופן מיידי לא מבטלת חשש זה שכן ההודעה כבר נשלחה.

המלצת הוועדה

- בכל הנוגע לצווי בתי המשפט – יש למחשב את ההליך כך שהמידע יתקבל ישירות למערכת הממוחשבת של האגף, בדומה למידע המתקבל ממשרד הבריאות / מהמשטרה.
- יש לבטל את משלוח ההודעה במסרון לאזרח הנעשית באופן אוטומטי מרגע הזנת הביטול.
- הודעה לאזרח תישלח רק לאחר שמנהלת הלשכה תגיע למסקנה שאין מקום לתפיסת הנשק באופן מיידי, שכן המיידיות מצביעה על מסוכנות, ויש לצמצם מסוכנות זו ככל האפשר.
- יש לנהל פיקוח ומעקב על ביצוע ביטולים במערכת הממוחשבת ותפיסת הנשקים, כחלק מתהליכי הבקרה השוטפים באגף.
- יש לקיים חשיבה משותפת עם משטרת ישראל בכל הנוגע לתיעדוף ביטולי הרישיון הנשלחים אליה בהתאם לעילה ולמסוכנות.

ב. אגף רישוי כלי ירייה – ארגון, פריסה ופיקוח ובקרה

1) ארגון ופריסה

אגף רישוי כלי ירייה נמצא בשנים האחרונות בתהליכי שינוי ובנייה. אין ספק שהקמת מערכת אופיר על ממשקיה והקמת מוקד השירות הביאו לשינוי משמעותי בהליך הרישוי הפרטי והפכו אותו לפשוט, יעיל ושירותי יותר.

יחד עם זאת, עדיין קיימים תחומים שונים הלוקים בחסר ומשפיעים על התנהלות האגף ועל מיקומו כגורם משמעותי בתהליך - חסרה התמקצעות ייעודית של עובדי האגף בכלי ירייה, ובפרט הקניית יכולות עצמאיות בתחום המטווחים - הכשרות, רישוי מטווחים, ניהול מטווחים ועוד. לשם כך קיים הצורך לחזק את עצמאות האגף ולצמצם תלות בגופים אחרים. נוסף על כך קיימים ליקויים בממשקי העבודה עם גורמי חוץ, העדר נהלים עדכניים וחוסר בהכשרות מקצועיות לעובדי האגף והלשכות.

המלצת הוועדה

- הקמת ענף תורה ותחקירים במטה האגף, שיעסוק בהנחייה ובהפקת לקחים מכל אירוע חריג, ביישום ובלימוד.
- ביצוע עבודת מטה שתתכלל את ממשקי העבודה השוטפים מול כל גורם רלוונטי בתהליך הרישוי/פיקוח על כלי ירייה ותחמושת במדינת ישראל (משרד הרווחה, המוסד לביטוח לאומי, משרד הביטחון וכו').
- גיבוש נהלים חדשים לאור ההוראות החדשות שנכנסו לתוקפן באוגוסט 2018, ותיקופם של 57 הנהלים הקיימים היום באגף, שרובם ככולם אינם מעודכנים. יש צורך במינוי צוות מקצועי שיתקף את כל הנהלים בפרק זמן קצר.
- ביצוע הכשרות מקצועיות לפקידי הרישוי ולמפקחים – צורך זה עלה גם מהשטח. עיקר הידע נסמך על הניסיון והוותק של פקידי הרישוי, ויש צורך בהליך מוסדר שיוכל על ידי האגף באופן קבוע ועיתי.

2) פיקוח ובקרה

עיקר הליקויים באים לידי ביטוי בתחום הפיקוח והבקרה. תחום זה הינו אחד התפקידים המרכזיים של האגף, ונכון להיום הוא אינו מקצועי, אינו אפקטיבי ונטול יכולות וסמכויות. גם החלוקה בין האחריות המקצועיות לאחריות הניהולית אינה תורמת לתפקוד המערך. תחום הפיקוח הינו תחום חשוב ביותר, ולמעשה מהווה את ליבת העשייה של האגף. הפיקוח כיום מתחלק לשניים - פיקוח בשטח באמצעות שישה מפקחים מחוזיים ופיקוח של פקידי הרישוי במחוזות - כאן הפיקוח הוא תהליכי יותר.

המלצת הוועדה

- להקים יחידת פיקוח ארצית שתישא באחריות המקצועית והניהולית.
- להוסיף תקנים ליחידה ולאיישם בעיקר ע"י מי שהיו מדריכי ירי או קציני בטיחות בעברם, על מנת שהפיקוח והבקרה יהיו איכותיים ומקצועיים יותר.
- לגבש תוכנית פיקוח ארצית גם בתחום הפרטי, פיקוח שכמעט אינו קיים כיום.

המשרד לביטחון הפנים

ג. גופים שותפים לתהליך רישוי, פיקוח ובקרה על כלי ירייה

בתהליך רישוי כלי ירייה שותפים גורמים רבים באגף ומחוצה לו, ונותני השירותים ללקוחות רבים ומגוונים, כמפורט להלן:

משרד ישראל	המשרד לבט"פ
חטיבת האבטחה	אגף כלי ירייה
אגף הדרכה / ק' קליעה ארצי	6 מחוזות
אח"מ – מחי מענה אזרחי	147,814 רישיונות פרטיים
ק' רישוי/אבטחה	כ-350 חברות שמירה/אבטחה
בקרי רישוי	214 מפעלים ראויים
מת"חים/סממ"רים	מעל 1,600 מדריכי ירי
	74 מטווחים
תקשוב	75 בתי מסחר
אזרחים מבקשי רישיון פרטי	8 סוחרי נשק
	(סה"כ כ-1000 לקוחות)
	(מעבר לפרטיים)
משרד הרווחה	משרד הבריאות
ביטוח לאומי – קובץ נכויות	בתי חולים לחולי נפש
שירות פרט ומשפחה (מרכזי אלמ"ב)	אגף שירותי בריאות הציבור
אגף מוגבלות שכלית התפתחותית / שירות לטיפול בהתמכרויות	קופות חולים
	פסיכיאטרים
	פסיכולוגים
	רופאים פרטיים
משרד הכלכלה	
	משרד הפנים
משרד התחבורה	מרשם האוכלוסין וההגירה
משרד האוצר	צה"ל
המכס – יבוא/יצוא	מקד"ר
משרד הביטחון	מצ"ח
התעשיות הביטחוניות – ייצור נשק/תחמושת	אכ"א משמעת
אפ"י – יצוא נשק	

ריבוי הגופים מלמד על צורך קבוע של תיאום, עידכון ושיתוף פעולה באשר למתן רישיון לכלי ירייה כדי שטווח הטעויות יצומצם.

המלצת הוועדה

- גיבוש פורום בכיר וקבוע של הגופים המרכזיים בהליך הרישוי – אשר יתכנס על בסיס עיתי קבוע ויקרא – 'פורום כלי ירייה'. מומלץ כי בראש הפורום יעמוד ר' אגף שיטור (אג"מ) והוא יכלול את ר' אגף כלי ירייה, ר'

המשרד לביטחון הפנים

חטיבת האבטחה, ר' מחלקת פניות האזרח (הערכת מסוכנות), משרד הבריאות, משרד הרווחה ונציג צה"ל.

- עבודת המטה שעליה המלצנו לצורך תכלול ממשקי העבודה השוטפים מול כל הגורמים המפורטים לעיל, תהווה את הבסיס להתנהלות הפורום בכל הנוגע לתחומי האחריות והתפקיד של כל גורם בתהליך.

4. המלצות כלליות

א. הקמת קו אנונימי

כיום הקשר של האזרח הפרטי לאגף כלי ירייה הינו דרך מוקד השירות. במהלך הביקור במוקד השירות הובא לידיעת הוועדה כי במוקד מתקבלות שיחות על ידי אזרחים שרוצים להתריע על מסוכנות של בן משפחה המחזיק אקדח.

מדובר ביוזמה פרטית של האזרחים.

המלצת הוועדה

מוצע כי במוקד השירות יופעל טלפון אנונימי, ומספרו יפורסם לציבור. הטלפון האנונימי יאפשר לבני משפחה, חברים ואחרים לדווח על כל חריגה של מחזיק נשק. כל מידע כזה יועבר למטה האגף להמשך טיפול ולקבלת החלטה.

ב. הוספת אפיונים ממוחשבים

נכון להיום לא ניתן לקבל "בלחיצת כפתור" נתונים ממוחשבים ממשטרת ישראל הנוגעים לאירועים חריגים בכלי נשק, בשל העדר אפיונים ייעודיים לעניין זה במערכת. חלק מהנתונים נאספו באופן ידני, וחלק הוצאו מהמערכת הממוחשבת, אך לא היו מדוייקים ולא אפשרו קבלת תמונה אמיתית.

המלצת הוועדה

יש להנחות את משטרת ישראל בהקדם האפשרי לפתח אפיונים בכל הנוגע לאירועים חריגים בנשק בחלוקה לנשק פרטי, ארגוני ולא חוקי.

ג. מערכת אופיר

מערכת אופיר של אגף רישוי כלי ירייה נותנת שירות ל-6 לשכות כלי הירייה הפרוסות ברחבי הארץ ולמוקד השירות, ונותנת מענה לקהל לקוחות של מאות אלפי אזרחים במדינת ישראל.

המשרד לביטחון הפנים

למערכת מגוון תהליכים אוטומטיים ומקוונים, תהליכים אלה חוסכים הגעה של האזרח למשרדי אגף כלי ירייה, וכך מקצרים משמעותית את משך התהליכים באגף ומשפרים את השירות.

המלצת הוועדה

לאור החשיבות שכלל המידע הרלוונטי להליך הרישוי המצוי גם במאגרי משרדי ממשלה וגופים אחרים יעמוד לפני מקבלי החלטות בזמן אמת, יש צורך לבצע ממשק ממוחשב בין מערכת אופיר למאגרי המידע של משרדים וגופים אלה.

ד. צוות מחקר באוניברסיטת בר-אילן – 2009

- בשנים 2009-2013 ערך פרופ' שלמה שפירא מחקר אשר בדק את מקומם של אזרחים חמושים במדיניות ביטחון הפנים של ישראל.
- המחקר בדק עד כמה יעיל חימושו של ציבור האזרחים בפיגועי טרור ממשיים.
- לצורך כך נבדקו קרוב ל-40 פיגועי טרור מתקופת האינתיפאדה השנייה שבהם תקפו מחבלים אזרחים, ואזרחים חמושים השתמשו בנשקם הפרטי.
- במחקר נמצא כי אזרחים חמושים יכולים להוות מרכיב חשוב בארבע סוגי פעולות בזמן פיגוע:
 - הגנה עצמית והגנה על אחרים
 - בידוד הזירה ומניעת הסלמה
 - בלימת פיגועי התאבדות
 - סיוע לכוחות הביטחון.

המלצת הוועדה

לערוך מחקר מקיף יותר אשר יכלול את שני העשורים האחרונים ובפרט את השנים האחרונות של פיגועי טרור וסכינאות. מחקר כזה יאפשר קבלת החלטות מושכלות יותר המבוססות על עובדות וממצאים באופן כמותי ואיכותי.

ה. רשות אבטחה לאומית

נוסף לאגף רישוי כלי ירייה ישנם גופים אחרים כגון שירות הביטחון הכללי, משרד הביטחון ואחרים המחייבים הנחיה, פיקוח ומתן רישיונות.

המלצת הוועדה

מוצע להקים רשות אבטחה לאומית במשרד לביטחון הפנים שתהיה אחראית על יישום החוק לרישוי ופיקוח כלי ירייה ועל חוק שירותי אבטחה. רשות האבטחה הלאומית תפעל בראייה אחודה ומערכתית ובתיאום עם כלל הגופים העוסקים בביטחון הציבור, ותביא להגברת האפקטיביות ולמיצוי המשאבים המוקצים לנושא למען שיפור מתמיד של ביטחון הציבור.

ו. הסמכה והכשרה למדריכי ירי

כיום הכשרה והסמכה של מדריכי ירי מתבצעת על ידי מדריכים בכירים (כ- 22 מדריכים) כדלהלן:

קורס מפקח מטווח: אורכו 80 שעות הכשרה, ומסיימיו יכולים לשמש מספר 2 במטווח, קציני בטיחות ומנהלי ארגון חמוש.

קורס מדריכי ירי: אורכו 182 שעות, מתוכן 44 שעות הכשרה בתחום העזרה ראשונה.

מסיימיו יכולים לנהל קו יורים עד 12 מתאמנים.

מדריך בכיר: כיום ישנם 22 מדריכים בכירים, והם אנשי המקצוע שאמורים לאמן ולהסמיך הן את מפקחי המטווחים והן את מדריכי הירי.

מדריך בעל 10 שנות ניסיון בהדרכת ירי יכול לגשת לוועדה כדי לקבל אישור הסמכה למדריך בכיר – לצורך ההסמכה הוא נדרש להכין פרויקט ולהציגו ולעבור מבחן וועדת הסמכה.

המלצת הוועדה

▪ **קורס מפקחים** – לבטל את הקורס משום שבמטווחים לא נוהגים להעסיק מספר 2 בשל העלויות, חוסר הכדאיות, חוסר הסמכה רלוונטית ועוד.

המשרד לביטחון הפנים

- לארגונים החמושים לבצע קורס ייעודי לניהול ארגון חמוש יותר, מקצועי, נכון ומתאים.
- הסמכה והכשרה של מדריכים תתבצע כדלהלן:
 - מדריך בסיסי** – 220 שעות, מסיימיו יוכלו להדריך ברמה של נשק הגנתי, רישיון פרטי וחידושי רישיון.
 - מדריך מתקדם** – לאחר שלוש שנות ניסיון כמדריך בסיסי ולאחר ששימש מספר 2 בחמישה מפגשים של קורס מדריכים בסיסי וקיבל חו"ד, יבצע השלמת הכשרה שתתואם ותאושר על ידי המשטרה ואגף כלי ירייה, ולאחר מכן ייבחן ויאושר כמדריך מתקדם.
 - מדריך בכיר** – לאחר 8 שנות ניסיון נוספות, הכנה והצגה של פרויקט ומעבר מבחן של אגף ההדרכה של משטרת ישראל - יוסמך למדריך בכיר על ידי משטרת ישראל בתיאום עם אגף כלי ירייה.

ז. טיפוח ארגונים מתנדבים בתחום הירי המעשי והמקצועי

ישנם מספר גופים אשר באופן וולנטרי דואגים לאמן את חבריהם בתדירות ובמקצועיות. ארגונים אלה יכולים להוות תמיכה משמעותית בעת אירועים חריגים כגון פיגועי טרור במתארים שונים, ויכולים אף להתערב ולחסל אירוע בעת התרחשותו. לדוגמה:

1) חמוש ומאומן

חמוש ומאומן הינו מועדון נשק המונה כיום 4,450 חברים, הוקם במאי 2017, ומנוהל בהתנדבות מלאה ע"י כ-12 חברי הנהלה.

מטרתו העיקרית הינה – לעודד אזרחים להתאמן במסגרת סדורה לצורך העלאת כשירותם, וזאת על ידי הנגשת אימונים איכותיים וזולים יותר.

2) I.D.P.A - International Defensive Pistol Association

האגודה הבינלאומית לירי הגנתי באקדח – מדובר בעמותה רשומה לטובת מחזיקי הנשק ברישיון המתאמנים בשלושה אתרים בארץ: אשדוד, גניגר והרצליה. מטרת האימונים – רכישת יכולת לשימוש בטוח ואפקטיבי באקדח לצורך התגוננות אזרחית. התשלום אותו משלמים חברי האגודה הינו לצורך כיסוי עלויות שכירת המטווח והציוד הנלווה.

המשרד לביטחון הפנים

3) ירי מעשי

ירי מעשי הינו ענף ספורט שבו מתחרים בירי באקדח, ברובה או ברובה ציד. משלב מהירות ודיוק בדומה לעולם האמיתי. ענף זה מונה כ-1,000 ספורטאים. תחום זה של ירי מעשי נוסד בקליפורניה בשנות ה-50, ומשם לכל העולם.

4) אגודת רובאי ישראל

עמותה רשומה ובה כ-80 חברים (לשעבר יח' צלפים במשא"ז). מדובר בגוף ותיק המחזיק כלי נשק ארוכים עם כל אבזור הצלפים המקצועיים – הדורש השקעה כספית גדולה, ועל כן יש לבחון במה ניתן להסתייע בהם. במלחמת לבנון השנייה שימשו חלק מתצפיות ודיווח על מקום נפילת הטילים בצפון. מטרתה הרשמית – הגברת הביטחון הלאומי על ידי עידוד ופיתוח נושא הקליעה המדויקת בקליבר צבאי – 7.62.

המלצת הוועדה

- לאור מדיניות השר לבט"פ התומכת במתן יכולת לאזרחים להגן על עצמם, נכון יהיה לטפח עמותות/ארגונים אלה, ובעת מצבי חירום אף לבקש את הצטיידותם והפעלתם במרחב הציבורי לטובת הציבור.
- לקבוע מדיניות הפעלה בנוהל מגובש, ואף ליזום הוזלה בעלויות האימונים וכן מתן פתרונות לאחסון נשק במקומות ציבוריים, היכן שהמשטרה אינה מתירה כניסה עם נשק אישי וכיו"ב.

ח. תחמושת

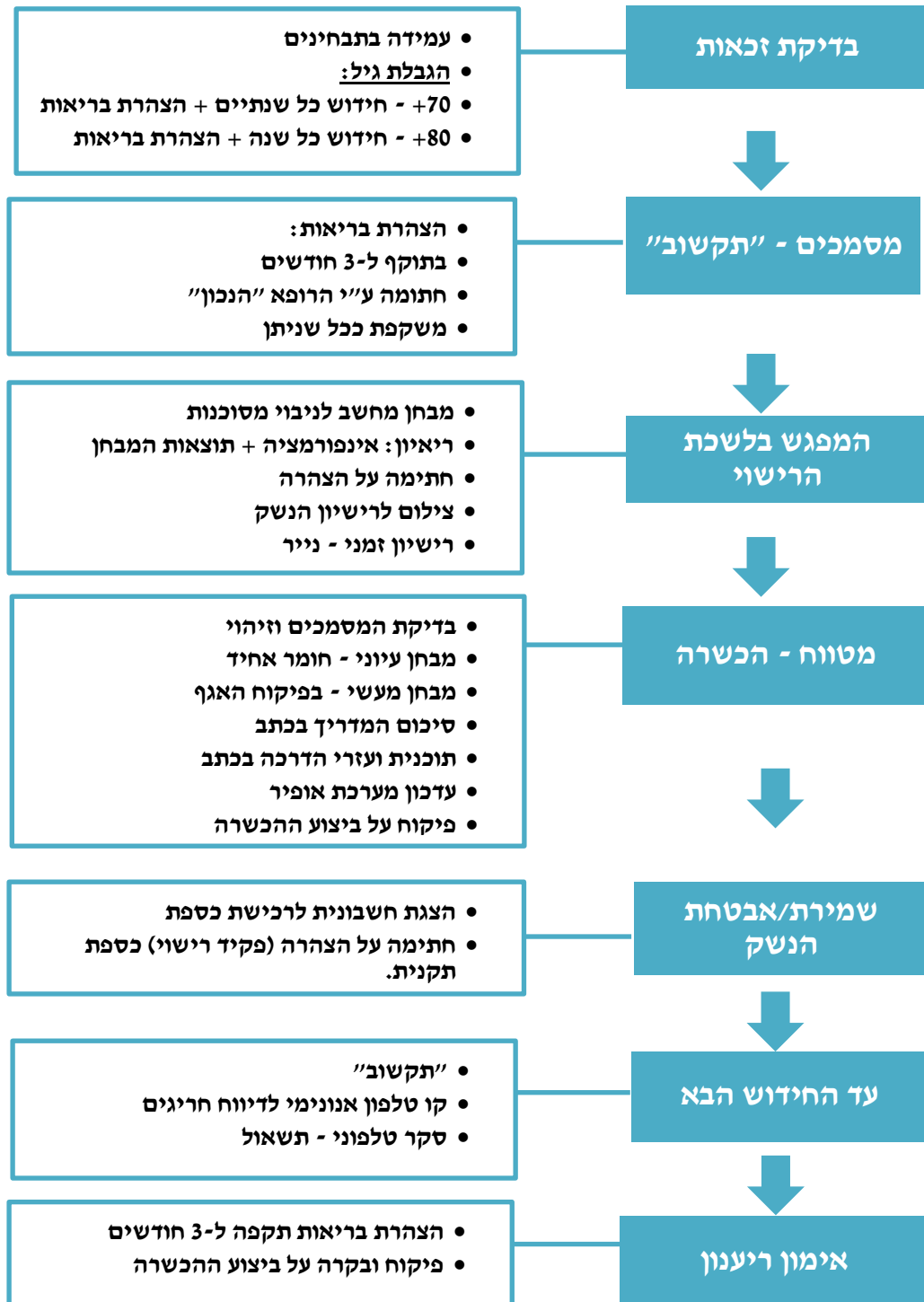
מבדיקת הוועדה עלה כי מתקיים סחר בכמויות גדולות של תחמושת מסוגים שונים ללא פיקוח - החל משלב היבוא ועד להגעת התחמושת ללקוח.

המלצת הוועדה

להכניס פריט זה לפיקוח מייד, ולקיים קשר הדוק עם המכס בכל הקשור ליבוא. בכל הקשור ליצוא יש לקיים קשר עם משרד הביטחון אפי"י, שכן קיימת סכנה של זליגה "חוקית" של תחמושת לגורמים עוינים.

5. שלבים והמלצות בהליך הרישוי הפרטי

המשרד לביטחון הפנים

נספחים

המשרד לביטחון הפנים

נספח א': נהלים

רשימת הנהלים הקיימים באגף המופיעה להלן אינה מעודכנת ואינה משקפת את השינויים שנעשו באגף ואת השינויים במדיניות של השר לבטי"פ. בהתאם להמלצתנו יש לתקף את הנהלים הקיימים ולפרסם נהלים חדשים שישקפו את מדיניות האגף הנוכחית.

להלן רשימת הנהלים כפי שהוצגה על ידי האגף:

- נוהל זמני למתן רישיון לכלי ירייה בארגונים באופן ידני
- פעילות חמושה של חברת שמירה ללא סניף מחוץ למחוז
- פעילות חמושה של ארגון (מפעל / יישוב / מ' ממשלתי) ללא סניף מחוץ למחוז
- פעולות הרישוי בעניין אחסון כלי ירייה ארגונים בתום העיסוק
- נוהל בתיקון – חידוש רישיון לנשיאת כלי ירייה על ידי מאבטח / שומר חמוש
- מתן רישיון מיוחד למוזיאון
- מתן רישיון לעסק בכלי ירייה וחידושו
- רישיון ליבוא כלי ירייה / תחמושת / חלקי חילוף על ידי סוחר מורשה
- נוהל רישוי ליצוא כלי ירייה
- פיקוח ובקרה – בעלי רישיון מיוחד
- דיווח אירועים חריגים
- ערר על החלטת פקיד רישוי
- מניעה או ביטול רישיון לכלי ירייה
- הובלת כלי ירייה על ידי ארגון
- מתן רישיון מיוחד ליישוב ראוי
- הסמכת סוחר לביצוע הטבעת מספרים
- השבתת כלי ירייה
- מתן רישיון לעסק בכלי ירייה וחידושו
- היתר לסוחר מורשה למתן כלי ירייה להפקות סרטים, מחזות ואירועים
- היתר לשימוש בכלי ירייה בהפקות
- מתוקן – מתן רישיון למוזיאון וחידושו
- נוהל בתיקון – רישוי לנשיאת כלי ירייה על ידי מאבטח

המשרד לביטחון הפנים

- נוהל מתוקן כשירות נפשית – ערר על החלטת פקיד רישוי
- נוהל שת"פ בין האגף לרישוי כלי ירייה לקונסוליה בירושלים
- נוהל השמדת כלי ירייה בלב ים
- נוהל שת"פ בין האגף לחברת צים
- נוהל שמירה מחוץ למחוז + טפסים
- הצעה לנוהל שמירה מחוץ למחוז – מתוקן
- הפקדה למשמורת בבית מסחר
- מתן רישיון חדש לרובה / אקדח הרדמת בעלי חיים
- טיוטת נוהל לקליטת מבקשי רישיון לנשיאת כלי ירייה ארגוני בחברות שמירה
- טיוטת נוהל לפיקוח על יצרני נשק קל
- נוהל זמני למתן רישיון באופן ידני
- נוהל אימונים טקטיים למונחי משטרה
- נוהל הטבעת מספרים על ידי יצרן
- נוהל הפקדה בבית מסחר
- נוהל להקמת עסק לאחסון כלי ירייה מוקפאים בחברות
- נוהל הרדמת בעלי חיים
- נוהל השבתת כלי ירייה
- נוהל טיפול בהצהרת בריאות
- נוהל כשירות נפשית
- נוהל לחידוש רישיון לנשיאת כלי ירייה ארגוני
- נוהל ליצוא ויבוא כלי ירייה
- נוהל מתן רישיון לרובה / אקדח הרדמה ביישובים
- נוהל לעשיית עסק בכלי ירייה
- נוהל לרישיון לנשיאת כלי ירייה ארגוני למאבטח
- נוהל לרישיון לנשיאת כלי ירייה ארגוני כולל ביקורת במכון
- נוהל ניווד נשק במתקן סגור
- נוהל עבודת ועדת מומחים לעניין עררי כשירות נפשית
- טיוטת נוהל עקרונות הפעלה להזנת שומרים באמצעות חברת שמירה
- נוהל ערר על החלטת פקיד רישוי כולל מסוכנות

המשרד לביטחון הפנים

- נוהל רישוי כלי ירייה למשפחות שכולות
- נוהל שמירה מחוץ למחוז
- נוהל שת"פ עם מדור אמל"ח בית דגן, משטרת ישראל
- נוהל שת"פ עם נציגי משרד הביטחון למתן כלי ירייה מושבת למשפחות שכולות
- נוהל תחמושת לכלי ירייה בארגונים
- נוהל תלונות ציבור.

נספח ב': קול קורא

בתאריך 8.11.18 פרסמה הוועדה "קול קורא" לציבור. להלן פירוט 33 הפניות שהתקבלו:

1. חמי תמיר
2. רונן
3. ליאור נדיבי
4. סלע לב ארי
5. קרן ר'
6. הישאש שלבי
7. אמונה אליאב
8. מרדכי ישראל
9. מיקי קליין
10. רונית שבשטיאן
11. נפתלי שערבי
12. חגית מרום
13. יזהר עזתי
14. אור חן
15. ד"ר יאיר מרגלית
16. עמרני זוהר
17. פיני שיף
18. איתן בורגרדי - "חמוש ומאומן"
19. יהודה דניאל
20. ארנון גינת
21. קבוצת הסמת
22. יבגני לנצמן
23. פרופ' גיל זלצמן
24. ד"ר אלדר צ'נישב
25. עינת פרי

המשרד לביטחון הפנים

- 26. פרופ' איתמר גרוטו
- 27. נציגות האקדח על שולחן המטבח
- 28. נציגות נעמת
- 29. נציג איגוד לשכות המסחר
- 30. תלמידי תיכון כברי
- 31. יואב גולדיאק
- 32. נציגי אגודת רובאי ישראל
- 33. חזי פילוסוף

נספח ג': הצהרת בריאות

מדינת ישראל המשרד לביטחון הפנים האגף לרישוי כלי ירייה

לתשומת לבך

- טופס זה יחתם על ידי רופא המשפחה או רופא אחר שעיון בתיקו הרפואי של המצהיר.
- את הצהרת הבריאות לאחר חתימת הרופא יש לצרף למסמכי הבקשה לקבלת רישיון לכלי ירייה. יש לשמור עותק מהצהרה החתומה, ולמסור אותה למנהל המטווה לפני ביצוע ההכשרה במטווה. ההצהרה (כולל האישור על ההכשרה) תועבר לאחר ההכשרה, על ידי מנהל המטווה, לפקיד הרישוי במשרד לביטחון הפנים.
- לחלופין, באפשרותך למסור את ההצהרה לאחר חתימת הרופא ישירות לפקיד הרישוי לפני ביצוע המשך הליך ההכשרה במטווה. במקרה כזה, פקיד הרישוי יבדוק את ההצהרה וייתן בידך אישור להמשך הליך הרישוי.

הצהרת בריאות

שם משפחה	שם פרטי	מספר תעודת הזהות	שנת לידה
עיסוק	כתובת - רח'	בית	דירה
מיקוד	יישוב	ת"ד	מיקוד
טלפון	נייד	פקס	מיקוד

כתובת דוא"ל @

ממצאים רפואיים / שאלון רפואי

(ימולא על ידי הרופא לאחר בדיקה)

- האם ידוע לך על מחלה נוירולוגית? כן לא
- האם היו אירועים של איבוד הכרה ב-5 השנים האחרונות? אם כן, מתי? כן לא
- האם סובלת מאפילפסיה (מחלת חכפיון). אם כן, מתי היה התקף האחרון? כן לא
- האם עברה אי פעם אירוע מוחי (שבץ מוחי) אם כן, מתי? כן לא
- האם יש הפרעות מוטוריות ואו תחושתיות ו/או הפרעות בקואורדינציה? כן לא
- האם יש קשיין פרק או קטיעה? פרט: כן לא
- האם סובלת ממחלת לב? האם סובלת מהפרעות קצבו? אם כן, פרט: כן לא
- האם ידוע על הפרעות מסיכאטריות? כן לא
- האם ניתן טיפול תרופתי מסיכאטרי? כן לא
- האם לדעתך ישט מקום להערכה מסיכאטרית ערכנית? כן לא

אישור הרופא

אני מאשר כי זיהיתי על פי תעודה מזהה את המבקש, אשר חתם על הצהרתו, וכי מילאתי את השאלון הרפואי, למיטב ידיעתי, על סמך על סמך אחד מאלה:

אני מטפל קבוע במבקש, זה שלוש שנים לפחות בקופת החולים עלייתו.

אני מטפל במבקש שהוא עולה חדש וטרם חלפו שלוש שנים מיום עלייתו.

עיינתי בתיקו הרפואי בכל קופת חולים שבה היה בשלוש השנים שקדמו לבדיקה.

תאריך _____
שם הרופא _____
מספר רישיון (חתימה וחתימה) _____

הצהרת מבקש/ת הבדיקה

(ימולא על ידי המבקש/ת)

- האם עברת אירוע איבוד הכרה ב-5 השנים האחרונות? אם כן, מתי? כן לא
- האם אתה סובל מסחרחורות ומתסר שינוי משקל? כן לא
- האם אתה סובלת מאפילפסיה (מחלת חכפיון) אם כן, מתי היה התקף האחרון? כן לא
- האם אתה מקבלת בקביעות תרופות? אם כן, פרט: כן לא
- האם עברת אי פעם אירוע מוחי (שבץ מוחי) אם כן, מתי? כן לא
- האם אתה סובלת ממחלת לב? אם כן, פרט: כן לא
- האם אתה סובלת מסכרת? אם כן, מהו סוג הטיפול שאתה מקבלת לאיוון הסוכרת? כן לא
- האם עברת התקפים של ירידה חדה ברמת הסוכר בדם? כן לא
- האם יש לך הפרעות במחירות התגובה: זיכרון, התמצאות בזמן ובמקום? כן לא
- האם אתה סובלת מבעיות נפשיות? אם כן, האם סופלת או שאתה מטופלת? טא פרט: כן לא
- האם אתה נוטלת או נטלת בעבר תרופות המיועדות לטיפול במחלת נפש, מצבי רוח, ערנות ובעיות שינה? כן לא
- האם אתה נוטלת סמים או תרופות העלולות להשפיע על מצב ההכרה או יכולת השיפוט שלך? כן לא
- האם אתה צורך/ת משקאות חריפים? כן לא
- האם אושפדת בעבר במוסד לגמילה או במוסד מסיכאטרי? אם כן, טא פרט: כן לא

אני החתום מטה מצהירה שכל תשובתי בטופס זה הן אמת, וידוע לי כי על כל רישום כוזב שערכתי בטופס זה אחיה צמי לטושים הקבועים בחוק.

אני מצהירה ומתחייבת למסור לרופא המוסמך מטעם הרשות ידיעות מסליות ונכונות על מחלותיי וליקויי הבריאותיים. אני מוותרת על הסודיות בנוגע למחלותיי, לגבי המוסדות הרפואיים הבדקים אותי, ואני מבקשת בזאת מכל מוסד רפואי למסור כל מידע בנוגע למחלותיי, מצבי הרפואי וכל מידע אחר שיידרש לרופא מוסמך או לטא כוחו.

תאריך _____
חתימת מבקש הבדיקה _____

בכל מקום שבו הפייה היא בלשון זכר, הכוונה גם ללשון נקבה וכן להפך.
כ"י 03 / 02 / 2

נספח ד': טופס הריאיון הנוכחי

מדינת ישראל
המשרד לביטחון הפנים
האגף לרישוי כלי ירייה

ראיון אישי לקבלת רישיון לכלי ירייה

חוק כלי ירייה תשי"ט 1949

ימולא ע"י המבקש בפני פקיד הרישוי

פרטי המבקש:

_____	שם משפחה ושם פרטי	_____	מס' ת.ז.
1. מהי הסיבה לבקשה לקבל רישיון לכלי ירייה? ציין תבחין.			

2. האם הגשת בעבר בקשה לקבל רישיון לכלי ירייה? אם כן, מתי והיכן?			

3. האם נשלל ממך בעבר רישיון לכלי ירייה?			

4. האם יש ברשותך כלי ירייה נוסף מכל סוג שהוא? אם כן, פרט:			

5. כיצד הנך מתכוון לשמור על כלי הירייה בבית כדי שתימנע גישה אליו?			

6. מהי השכלתך: פרט:			

מספר שנות לימוד _____ תואר אקדמי _____			
קורסים/השתלמויות _____			
ידע בנושא נשק _____			

הצהרה

הנני מצהיר בזאת שידוע לי כי:

- כלי ירייה ברישיון פרטי נועד לשימוש פרטי בלבד על פי תבחינים / קריטריונים. במקרה והסיבה בגללה קיבלתי את הרישיון לא מתקיימת – מתבטל הרישיון ועלי למכור או להפקיד את הכלי הירייה שברשותי.
- אימונים בקליעה נעשים אך ורק במטווח מורשה.
- חידוש הרישיון לכלי הירייה הינו באחריות בעל כלי הירייה וחייב להתבצע במועדים שנקבעו לפני תום תוקף הרישיון הנוכחי.
- כלי הירייה חייב להיות מוחזק באופן תקין. במידה והתגלתה תקלה, יש למסור את כלי הירייה לתיקון אצל סוחר מורשה.
- חל איסור מוחלט לעבוד באבטחה עם הנשק הפרטי**
- הנני מתחייב להתקין כספת מקובעת להחסנת כלי הירייה, הכספת תותקן במקום מסתור ובאופן שלא תאפשר לאחרים גישה לכלי הירייה. הנני מודע לכך כי הפרת התחייבו זו כמזה בהפרת תנאי מתנאי הרישיון להחזקת כלי ירייה על כל המשתמע מכך.**

חתימת פקיד הרישוי

חתימת המבקש

תאריך

בכל מקום בו הפניה היא בלשון זכר, הכוונה גם ללשון נקבה וכן להפך.
כ"י 2 / 02 / 04

נספח ה': מדיניות רישוי כלי ירייה במדינות המערב – השוואה

(מתוך מסמך סקירת מדיניות רישוי כלי ירייה, דצמבר 2018, מאת מר הדי וגשל ומר אסף סלמן, יחידת מידע וידע באגף מדיניות ותכנון אסטרטגי במשרד לבט"פ.)

נערכה סקירה מקיפה הבוחנת את תהליכי רישוי כלי ירייה לאדם פרטי במדינות מערביות מתקדמות. זאת, במטרה ללמוד על תהליכי הרישוי המתקיימים במדינות העולם ולשמש כגוף ידע כאשר בוחנים את תהליכי הרישוי המתקיימים בישראל. הסקירה מבוססת על סקירות משוות בינלאומיות בנושא אשר נערכו בגופים מקצועיים בחו"ל, וכן על מידע מפרסומים רשמיים של גופי הרישוי במדינות חו"ל. כמו כן, הסקירה מרכזת מידע וידע שאותרו מתוך סקירות קודמות שנערכו במשרד בנושא.

מהסקירה ניתן ללמוד על קווי דמיון בהליכי הרישוי הבסיסיים לכלי ירייה במדינות העולם, תוך הדגשה של נושאים ייחודיים במדיניות הרישוי וגישת האזרחים לכלי ירייה במדינות השונות.

זכות בעלות פרטית על כלי ירייה

ברוב מדינות אירופה ובמדינות מערביות נוספות, לא קיימת זכות לבעלות פרטית על כלי ירייה. שכן, החזקת כלי ירייה נחשבת לפריבילגיה הניתנת לאזרח על ידי הממשלה בגין סיבה מוצדקת. ע"פ הדירקטיבה האירופאית עילה מוצדקת לנשיאת כלי ירייה היא עבור: צרכי ציד או ספורט, אספנות ומזכרת.

בחלק ממדינות אירופה הגנה עצמית מהווה עילה מוצדקת להחזקת רישיון. יוצאת דופן היא ארה"ב בה קיימת זכות פרטית לרכישה ונשיאה של כלי ירייה, זכות זו מעוגנת בתיקון השני לחוקה האמריקאית.

מדינה נוספת בה החזקה של כלי ירייה נתפסת כמסורת היא שוויץ בה הזכות להחזקת נשק לאדם פרטי מעוגנת בחוק. בבריטניה, הגנה עצמית אינה נתפסת כעילה מוצדקת לרישיון נשק, אך רישיון לרובה כדוריות (SHOT GUN) נתפסת כזכות חוקית בה למפקד המשטרה יש צורך בעילה לאי מתן הרישיון לאדם הפרטי.

תהליך הרישוי

תהליך הרישוי לאדם פרטי דומה בשיטתו במדינות השונות וכולל את השלבים הבאים:

- * הגשת בקשה
 - * עמידה בעילה מוצדקת לרישיון
 - * כשירות פיזית ונפשית (הנבדקות בהצהרות, באישורים, ראיונות ובדיקות רקע), שינוי במצב כשירות זו, כגון: חשש לפגיעה עצמית או פגיעה בביטחון הציבור מהווים עילה לביטול הרישיון.
 - * מעבר הכשרה
 - * מבחן עיוני ומעשי בשימוש ובבטיחות כלי ירייה
 - * אחסון בטוח של כלי הירייה
- ע"פ הרגולציה האירופאית הרישיון ניתן לתקופה של עד חמש שנים, יש מדינות בהן הרישיון ניתן לתקופה קצרה יותר. בספרד לדוגמה, חידוש הרישיון מגיל שישים הוא מדי שנתיים, לצד צורך באישור כשירות רפואית, ומגיל שבעים מדי שנה

רגולציה והרשות המוסמכת

ברוב המדינות הרגולציה והסמכות למתן רישיונות כלי ירייה באחריותו של השר האמון על ביטחון הפנים. זאת, כאשר הרשות המוסמכת לבדיקת הבקשות למתן אישור לכלי ירייה ולמתן הרישיונות נתונה בדרך כלל בידי המשטרה. כמו כן, חשוב לציין כי בחלק מהמדינות שנסקרו, הרגולציה של כלי נשק שאינם כלי ירייה או כלים דמוי כלי ירייה, נתונה לעיתים לאחריות המשרד והרשות המוסמכת למתן רישיונות כלי ירייה. נושא זה אינו נכלל בסוגיות שנבחנו בסקירה זו ויש לייחד לו סקירה נפרדת.

התבחינים לקבלת רישיון כלי ירייה עבור אדם פרטי

- גיל סף מינימלי משתנה, בדרך כלל 18 ומעלה. זאת, כאשר קיימים מקרים יוצאים מן הכלל אשר בגינם מפורטים תנאים ותקנות ייחודיות (כגון רישיון לספורט תחרותי עבור צעירים).
- גיל הסף להנפקת רישיונות לכלי ירייה הוא בדרך כלל 18, בפולין הגיל הוא 21.
- ארה"ב ונורבגיה הן דוגמא למדינות בהן הנפקת רישיון לאקדח היא מגיל 21.

המשרד לביטחון הפנים

- נדרשת 'סיבה מוצדקת': ירי תחרותי, צייד, אספנות ובחלק מהמדינות 'הגנה עצמית'.

עילה - סיבה מוצדקת

ברוב המדינות נדרשת עילה להנפקת רישיונות לכלי ירייה, כאשר עילה מרכזית ('סיבה מוצדקת') היא לצרכי ירי תחרותי (ספורט), ציד, אספנות ומזכרת. יש לציין כי בחלק מהמדינות 'הגנה עצמית' מהווה עילה להחזקת כלי ירייה. רישיון להחזקת כלי ירייה במסגרת אספנות מחייב השבתה של כלי הירייה. במסגרת החמרת הרגולציה באיחוד האירופי הושם דגש על הגברת ההליכים לנטרול כלי ירייה של אספנות. זאת, על מנת שלא ניתן יהיה להשמישם מחדש.

בדיקות רקע וכשירות נפשית

'בדיקות הרקע' כוללות: מרשם פלילי, היסטוריית אלימות במשפחה, כשירות פיזית ונפשית, התמכרויות, שימוש בסמים וצריכת אלכוהול. זאת, במסגרת תהליך בחינת הבקשה לקבלת רישיון כלי ירייה.

ארה"ב - במסגרת 'בדיקות רקע'. ייסד ה-FBI מערכת לאומית המאגדת בתוכה שלושה מסדי נתונים לאומיים נפרדים של רשומות. בין היתר, המערכת מכילה מידע כגון: רקע פלילי, היסטוריית בריאות נפשית, ותביעות אזרחיות שהוגשו – למשל, צווי הרחקה בתחום האלימות במשפחה אשר בכוחן להשפיע על זכאות לרכוש או להחזיק בנשק.

גרמניה - מבקשי רישיון לכלי ירייה מתחת לגיל 25, או אנשים אשר קיים חשש לגביהם, מחויבים בבדיקת אבחון פסיכולוגית - על חשבונם - לצורך קבלת הרישיון. האבחון הפסיכולוגי כולל ראיון דיאגנוזה ו-2 מבחנים בכתב ונמשך כשעתיים.

בריטניה - מבקש הרישיון ממלא 'טופס בקשה לרישיון כלי ירייה', בו הוא מחויב לדווח אודות עבר רפואי ופסיכולוגי, כאשר עליו לציין את שמו ופרטיו של הרופא המטפל וכן להמציא אישור מטעמו (עבור המשטרה) לעיין בחומר הרפואי המצוי אודותיו. המשטרה רשאית לפנות לרופא המטפל ולגורמים רפואיים, כמו גם לעובדי רווחה, על מנת לקבל פרטים נוספים, כגון: חשד לאלכוהוליזם, שימוש בסמים

המשרד לביטחון הפנים

וחשד להפרעות נפשיות. כמו כן, מקבלת המשטרה פרטי ממליצים ומבצעת ראיון עם מבקש הרישיון.

ספרד - מבקש הרישיון נדרש להציג דו"ח כשירות פסיכולוגית להחזקת כלי ירייה. דו"ח האבחון נערך ע"י מכוני אבחון מוסמכים, אשר בוחנים את כשירותו של מבקש הרישיון ושולחים דו"ח סופי לגוף הממונה על רישוי כלי ירייה.

צרפת – נדרש אישור רפואי (שתוקפו פחות מחודש) המעיד על כשירות פיזית ונפשית הנחוצה לצורך החזקת כלי ירייה ותחמושת. ב'רישיון ספורטי', נדרשת חוות דעת רפואית אשר תוקפה פחות משנה כמו כן נדרש אישור על רכישת אמצעי מיגון לאחסון הנשק.

פולין - מבקש הרישיון מחויב להמציא אישור רפואי ואישור מפסיכולוג לקבלת הרישיון.

הולנד - צורך בכשירות נפשית לקבלת הרישיון, בחינת רשומות רפואיות. המשטרה המיוחדת מבצעת בדיקה אודות מבקש הרישיון. כמו כן, נדרש להעביר שמות ממליצים.

נורבגיה - צורך בכשירות נפשית לקבלת הרישיון, בחינת הרשומות הרפואיות.

פינלנד - צורך בכשירות נפשית לקבלת הרישיון, בחינת רשומות רפואיות וביצוע בדיקת בריאות נפשית.

שוויץ - צורך בכשירות נפשית לקבלת הרישיון, בחינת רשומות רפואיות.

אוסטרליה - צורך בכשירות נפשית לקבלת הרישיון, מבקש הרישיון מחויב לדווח על מצבו הרפואי ולצרף אישורים רפואיים בהתאם.

קנדה - צורך בכשירות נפשית לקבלת הרישיון, מבקש הרישיון מחויב לדווח על מצבו הרפואי ולצרף אישורים רפואיים בהתאם.

המשרד לביטחון הפנים

ניו זילנד - צורך בכשירות נפשית לקבלת הרישיון, בחינת רשומות רפואיות.

כאשר קיים חשש כי מחזיק רישיון לכלי ירייה עשוי להוות סכנה לעצמו או לציבור, כמו גם אם חל שינוי בסטטוס המשפטי (פתיחת הליך פלילי כנגדו וכיוצא באלה), זוהי עילה מספקת לשלילת הרישיון והחרמת כלי הירייה.

כלי הירייה

קיימות מספר קטגוריות כלי ירייה להם נדרש רישיון. ככלל נשק אוטומטי אינו מהווה נשק שניתן לקבל עבורו רישיון לאדם פרטי. יש מדינות בהם לא ניתן רישיון לאקדח (כגון בריטניה) והרישיון הוא לכלי ירייה ארוך. בארה"ב רישיון לאקדח הוא רק מגיל 21 זאת בשונה מכלי ירייה ארוך. במדינות חו"ל העילה המוצדקת לרוב הרישיונות היא עבור צייד, ספורט תחרותי או למזכרת, ורק בחלק מהמדינות רישיון גם להגנה עצמית.

מבחן מיומנויות והכשרה נדרשת

ברוב המדינות שנסקרו קיימת חובה לעבור מבחן תיאורטי ומבחן מיומנות מעשית בנוגע לשימוש נכון ובטוח בכלי ירייה. בחלק מהמדינות תנאי למבחן התיאורטי הוא מעבר קורס הכשרה בהוראות שימוש כלי ירייה, וכן בבטיחות השימוש בכלי הירייה.

תוקף הרישיון

זירקטיבה אירופאית - מדי חמש שנים, אך יש מדינות בהם הרישיון לתקופה קצרה יותר:

גרמניה - מדי שלוש שנים. **ספרד** - החל מגיל שישים, מדי שנתיים. כמו כן, על מבקש הרישיון להגיש אישור כשירות רפואית. החל מגיל שבעים, מדי שנה.

סוג הרישיון

הרישיונות מתחלקים לרישיון להחזקת כלי ירייה, כגון: בבית, בעסק או במטווח. יש לציין כי נדרש רישיון ייחודי לנשיאת כלי הירייה.

אחסון בטוח

אחסון כלי הירייה מתחייב במקום בטוח, בחלק מהמדינות נדרשת ארונית נעולה או כספת. בכל מקרה, מתחייב אחסון נפרד של כלי הירייה והתחמושת.

המשרד לביטחון הפנים

בגרמניה ובבריטניה, רשאי הגוף האמון על הנפקת רישיונות לכלי ירייה לוודא תקינות אחסון של כלי הירייה במסגרת ביקורי בית (שאינו רק חלק מתהליך קבלת רישיון, אלא גם כבקרה ופיקוח על סמך מודיעין). בצרפת, נדרשת הוכחת מיגון כלי הירייה כחלק מהליך הנפקת הרישיון.

המשרד לביטחון הפנים

טבלה משווה - מתורגם ומתומצת מסקירת ספריית הקונגרס בארה"ב¹
(יש לציין כי רק חלק מהמדינות נכללו בסקירה)

מדינה	גיל מינימלי	עילות	עבר פלילי	בריאות	אימון	עוד
איחוד האירופי	18, מתחת ל-18 לציד וספורט באישור הורה	"סיבה טובה" הנקבעת לפי כל מדינה	ללא עבר פלילי הקשור לאלימות ולא מהווה סכנה	לא מהווה סכנה		
אוסטרליה	18	ספורט, ציד, אספנות, תעסוקה (לא לצורך הגנה עצמית)	ללא עבירות אלימות ב-5 שנים האחרונות	כושר גופני ונפשי	קורס בטיחות	המתנה של 28 יום, אחסון בטוח וביקורות
אנגליה	18	תעסוקה, ספורט, בילוי (לא לצורך הגנה עצמית)	ללא עבר פלילי ב-5 שנים האחרונות, ללא עבר עם מאסר של מעל 3 שנים אף פעם	כושר גופני ונפשי גם למחזיק וגם לבני משפחה העלולים להתקרב לכלי הנשק		אחסון בטוח
ברזיל	25	הוכחת צורך	ללא רקע פלילי כלל	כושר נפשי	הוכחת מיומנות	הוכחה של מקום מגורים
גרמניה	18 (14 לאימון או תעסוקה), 21 לספורט	ציד, ספורט, בילוי, תחת איום, אספנות, אבטחה	ללא עבר פלילי או שייכות לארגון פלילי או טרור	ללא התמכרויות וכושר נפשי וקוגניטיבי, מתחת לגיל 25 יש לעבור מבחן פסיכיאטרי	מיומנות, הכרות עם החוק, הכרות עם כלי נשק	תושבות של 5 שנים, ביטוח, אחסון בטוח
דרום אפריקה	21	אספנות, ציד, ספורט, הגנה עצמית כשמוכח צורך	ללא עבר פלילי הקשור לאלימות ובעיות התנהגותיות ב-5 שנים האחרונות	כושר נפשי, ללא התמכרות, ללא סכסוכי משפחה או עבודה	אימון	לקיחת טביעת אצבע, חברות בארגון ספורט אם שייך
יפן	14 לספורטאי ס, 20 לציידים	ציד, ספורט, אספנות, תעסוקה מסוימת	ללא עבר פלילי ב-5 שנים האחרונות,	כושר נפשי וגופני, כושר קוגניטיבי, ללא	קורס על חוקי הנשק ומיומנות	מגורים קבועים, ביטוח, ללא מצב של

¹<http://www.loc.gov/law/help/firearms-control/firearms-control.pdf>, 4-12.

המשרד לביטחון הפנים

פשיטת רגל		התמכרות	ללא עבר של אלימות במשפחה		ו-18 לכל השאר	
		כושר נפשי	ללא עבר פלילי חמור הקשור לנשקים או ביטחון המדינה	ציד, אך כל נשק לפי הסיבה שלו	16 לציד עם ליווי, 18 לכל השאר	לבנון
		כושר גופני ונפשי	ללא עבר פלילי		21	מצרים
הוכחת תעסוקה חוקית, שירות צבאי		כושר גופני ונפשי וללא התמכרות	ללא עבר פלילי הקשור לנשק	תעסוקה, ספורט, ציד והגנה עצמית	18	מקסיקו
המלצת המשטרה, אחסון בטוח	חברות במועדון נשק	ללא התמכרות	התנהגות נורמלית	סיבות "טובות"	16 אם הנשק ברשות מבוגר, באישור המשטרה. 21 לאקדח, 18 לכלי נשק אחרים	נורבגיה
אחסון בטוח וביקורת	קורס בטיחות ומבחן בכתב	המלצה של בן משפחה והמלצה ממי שאינו בן משפחה	ללא עבר אלים	לנשקים מסוימים – חברות במועדון, אספן. לנשק אחר אין צורך	16, 18 לנשקים מסוימים	ניו זילנד
אחסון בטוח	מיומנות באחסון בטוח	לפי אזור	לפי אזור	לצורכי עבודה כגון ספורט וציד, וכן לציד סתם	לפי אזור	סין
	מיומנות		ללא עבר פלילי	הגנה עצמית או בילוי / ספורט	18 לספורט, 21 להגנה עצמית	סינגפור
אחסון בטוח	אימון תאורטי ומעשי	כושר גופני ונפשי	ללא עבר פלילי ותעודת יושר	ציד, בילוי, אספנות, הגנה עצמית, אבטחה	14 לציד או ספורט, 18 לכל השאר	ספרד
ישנה דרישות	בדיקת	ללא רקע של	ללא עבר	אקדח:	18	קנדה

המשרד לביטחון הפנים

הקשורות לתנועה, אחסון והחזקה	בטיחות	מחלות נפשיות או התמכרות	פלילי או מקרי אלימות במשפחה	לצורך עבודה רובה : חופשי	12-17) לרישיון (קטין)	
אזרחות, אחסון בטוח	אימון ומבחן	כושר גופני ונפשי, ללא התמכרות	ללא עבר פלילי	הגנה עצמית, ציד, ספורט	16 לבעלי רישיון מיוחד של ציד, 18 באופן כללי	רוסיה
	מבחן תאורתי ומעשי	בדיקת דרגת סכנה	ללא עבר פלילי הקשור לאלימות או פשעים ספציפיים נוספים	הגנה עצמית או חייל משוחרר	18	שוויץ

המשרד לביטחון הפנים

כלים אבחוניים לבדיקת מסוכנות נושא כלי ירייה – טבלה מסכמת:²

גרמניה	פולין	ספרד	בריטניה	
רישיון החל מגיל 18, רק כאשר יש הצדקה לנשק חידוש רישיון 3 שנים	החל מגיל 21, בפניה של ארגון צייד, אגודת ספורט או חברת אבטחה ניתן רישיון מגיל 18. בלי עבר פלילי	החל מגיל 16 מחייב הכשרה תיאורטית והכשרה מעשית בדיקת רקע- ללא עבר פלילי	רישיון ל-Shotgun הוא זכות. מבקש הרישיון לא ריצה מאסר של עד 3 חודשים בחמש השנים האחרונות. מאסר של שלוש שנים- פוסל את הזכות לרישיון. יתר הרישיונות לסוגי כלי ירייה נוספים רק כאשר יש סיבה מוצדקת.	רישיון לנשק
בדיקת עבר פלילי במקורות המידע המשטרתיים. מבקשי רישיון לכלי ירייה מתחת לגיל 25 וכן מי שלמשטרה יש ספק, מחויבים באבחון פסיכולוגי (על חשבון מבקש הרישיון)	מחייב בדיקה ואישור של רופא, וכן אישור לכשירות מפסיכולוג. חידוש רישיון- 5 שנים, מחייב אישור רפואי ונפשי	כשירות פסיכולוגית נבחנת במכון ע"י רופא, פסיכולוג התשובה הסופית נשלחת למנפיק הרישיון	מבקש הרישיון מגיש טופס ובו נתונים רפואיים, נפשיים ואירועים פליליים, כולל דוחות מהירות. מציין את שמו של רופא המשפחה. מצרף שמות שני ממליצים. המשטרה מזמינה את מבקש הרישיון לראיון, וכן מבצעת בדיקה לאופן אחזקת הנשק.	אופן בדיקת מבקשי רישיונות כלי ירייה
צייד, ספורט, אנשים בסיכון, אוסף, אבטחה	רק נסיבות מוצדקות: צייד, ספורט, פרנסה- אבטחה, הגנה עצמית- כאשר יש איום	צייד, ספורט, אספנות, הגנה עצמית או אבטחה	"סיבה טובה" כגון, ספורט, צייד	סיבות לכלי ירייה

²כלים אבחוניים לבדיקת מסוכנות נושא כלי ירייה, יוני 2013, יחידת מידע וידע, המשרד לביטחון הפנים.

דרישות הכשרה לצורך כשירות – טבלה מסכמת: ³

מדינה	הכשרה	מבחן	הערות
אנגליה	לא קיים מידע אודות הכשרה. הרישיונות לצורכי קליעה - ליווי והכשרה במועדון	אין	אינו מיועד להגנה עצמית. עילה - חברות במועדון קליעה. בנוסף, יש ציפייה למספר אימונים. בסמכות מפקד המשטרה לקבוע דרישות נוספות.
קנדה	חובה – כ-5-8 שעות	עיוני ומעשי	מועבר על ידי גורמים שקיבלו רישיון ממשטרת קנדה.
אוסטרליה	חובה	עיוני ומעשי	ההכשרה ע"י גופים פרטיים שקיבלו את אישור הרשות המוסמכת – משטרה.
אסטוניה	משטרה אינה מספקת.	נדרש מעבר מבחן עיוני ומעשי במשטרה	המשטרה מציינת כי אינה מספקת הדרכה, אך מועמד יכול לרכוש את הידע בגופים פרטיים.
ספרד	ניתן להתאמן במטווחים	מבחן עיוני ותוך חצי שנה מבחן מעשי	חידוש מגיל שישים כל שנתיים תוך הצגת אישור. מגיל שבעים כל שנה.
ניו זילנד	קבלת הרצאה על בטיחות, ובחינה של היכרות עם הוראות הבטיחות		נדרש: ממליצים, ראיון וביקור בית.
אירלנד	NA	NA	חברות במועדון ירי.
שוודיה	חברות במועדון ירי	עיוני ומעשי	חברות במועדון ירי. ירי בסוג הנשק הנדרש ברישיון.

³ דרישות הכשרה למבקש רישיון כלי ירייה פרטי, אוקטובר 2017, יחידת מידע וידע, המשרד לביטחון הפנים.

נספח ו': פגישות וסיורים שערכה הוועדה

המשרד לביטחון הפנים

המשנה למנכ"ל – אליעזר רוזנבאום
ר' אגף רישוי כלי ירייה – הרצל קבלו
יועץ משפטי – עו"ד יואל הדר
ר' אגף בכיר למחשוב ומערכות מידע – אבנר מאי
ר' יחידת מידע וידע – הדי וגשל
נציג הלשכה המשפטית – עו"ד מאיר פוקס
ר' תחום רישוי חב' אבטחה – אריה אפל
מנהל תחום פיקוח ארצי – דודו עובדיה
מפקח עפולה – ישראל בן חמו
מנהל פרויקט אופיר – אילן לוי

משטרת ישראל

ר' מנהל השירות מגזר ערבי – ניצב ג'מאל חכרוש
ר' אגף הדרכה – ניצב אבישי פלד
ממ"ז חוף - ניצב פרץ עמר
רח"ט אבטחה – תנ"צ עינת גיל-צוברי
סממ"ז חוף – תנ"צ יוסי חמו
ק' אג"מ מחוז ירושלים – נצ"מ אמיר ארזני
ר' מחלקת מענה אזרחי – נצ"מ אבי פרנקל
רמ"ד חו"ד רישוי נשק – סנ"צ איריס ברק
ס' ר' מעבדת נשק – מז"פ – סנ"צ גיל הוכרמן
ר' תחום נשק ארצי – רפ"ק אלון קסוס
רמ"ד כשירות ארצי – סנ"צ רונן לוי
ק. קליעה ארצי – רפ"ק אנדרי אבנטוב
קציני אג"מ מרחביים – מחוז ירושלים: סנ"צ שמואל בן עמוס, סנ"צ ערן דילון,
סנ"צ אלי צפרי
ע' ממ"ז ירושלים – סנ"צ יוסי גולן
ק' רישוי נשק מחוז ירושלים – יוסי פצ'רקובסקי
רמ"ח מתנדבים – נצ"מ אמנון זיו
ר' תחום תורה והנחייה – רפ"ק שוקי כהן
איציק שם-טוב – בקר רישוי מרחב דן
מפגש עם קורס הכנה לקצינים למגזר המיעוטים

משרד הבריאות

משנה למנכ"ל משרד הבריאות – פרופ' איתמר גרוטו
ממונה בריאות הנפש ושירותי הביטחון – עו"ד שרונה עבר הדני
מנהלת תחום מידע והערכה – רינת יופה
מנהל ענף מידע כלי ירי – דינה לוקסנברג

משרד הרווחה

מפקח ארצי אלמ"ב – חגי מויאל

המוסד לביטוח לאומי

ר' אגף נכויות – לימור לוריא

צה"ל – משטרה צבאית חוקרת

ר' מצ"ח – אלי"מ גיל ממון
רע"ן חקירות ומודיעין – סא"ל אריק יעקבי

גורמים שונים

אוניברסיטת בר-אילן – פרופ' שלמה שפירא
ר' חטיבת האבטחה לשעבר – תנ"צ (בדימוס) לוי אמיתי
מדריך ירי בכיר – אורן שם טוב
מדריך ירי בכיר – אבי לגמן
מדריך ירי בכיר – אלכס זוהר
מדריך ירי בכיר – יבגני לנצמן
מדריך ירי – ד"ר אלדר צ'נישב
חב' "הסמת" – מנכ"ל עירד גיל
חב' "הסמת" – חדוה חזאי
סמנכ"ל תפעול ופיקוח במשרד לבט"פ (לשעבר) – יואל לוי
מנכ"ל ארגון חב' האבטחה – פיני שיף
מנכ"ל חב' אבטחה – רוני לושי
עו"ד פרי נובוטני

המשרד לביטחון הפנים

ר' הרשות למלחמה בסמים (לשעבר) – שלמה גל
יו"ר המועצה הלאומית למניעת אובדנות – פרופ' גיל זלמן
איגוד לשכות המסחר – מאיר רוט
ארגון חמוש ומאומן – איתן בורגרדי
אגודת רובאי ישראל – יוסף תוסיה-כהן, אלי ארקין, קרן זאב

ארגוני נשים

"האקדח על שולחן המטבח" – רלה מזלי, עו"ד מייסא ארשיד
נעמ"ת – עו"ד גלי עציון, רותי עוזרי

ביקורים

לשכת רישוי ירושלים

פגישה עם מנהלת הלשכה – ג'נט פדרו + מפקח + צוות הלשכה
מטווח קרב ירושלים
מטווח קליבר 3 – גוש עציון

לשכת רישוי עפולה

פגישה עם מנהלת הלשכה – שולי יחזקאלי וצוות הלשכה
ביקור במטווח "נשק הצפון"

לשכת רישוי חיפה

פגישה עם מנהל הלשכה + מפקח + פקידת רישוי
ביקור במטווח "מיכלין" - חיפה

לשכת רישוי באר-שבע

פגישה עם מנהלת הלשכה – סיגלית שוורץ וצוות הלשכה
ביקור במפעל להשבחת נשק – סי.א.א.
ביקור במטווח "הגברים של רתע"

לשכת רישוי מרכז

פגישה עם מנהלת הלשכה - אורלי צרפתי + פקיד רישוי ומפקח
ביקור במטווח עירוני "חבצלת רישוי מרכז" – רחובות
ביקור במכללת תע"ש – פגישה עם מנכ"ל המכללה - משה הלרט

לשכת רישוי תל-אביב

פגישה עם מנהלת הלשכה – פרח קוצירו

המשרד לביטחון הפנים

מוקד שירות נתניה

פגישה עם מנהלת המוקד – אירה שושן

פגישה מנהלת פרויקט התקשוב מטעם המשרד – נועה אוסטר

פגישה עם מנהלת מוקד הידע מטעם האגף לרישוי כלי ירייה – חן כהן

מכוני אבחון

מכון קינן שפי – פגישה עם גיל קינן – בעלים

מכון אנקורי – פגישה עם יפתח גרין כהן – משנה למנכ"ל